

A RIMASZOMBATI EGY. PROT. FŐGIMNÁZIUM

LVIII-İK

ÉRTESITŐJE

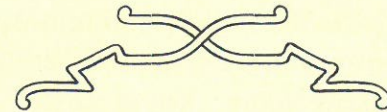
AZ 1910—1911-İK TANÉVRŐL.

KÖZLI:

DR. VERESS SAMU

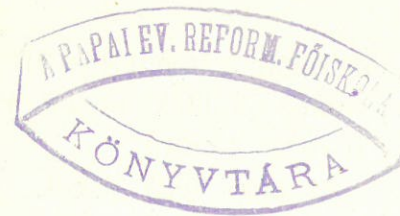
IGAZGATÓ.

RIMASZOMBAT,

NYOMATOTT RÁBELY MIKLÓS ÉS FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1911.

KUBINYI ALADÁR

(1846–1910.)

Olyan volt közöttünk, mint az erdők díszé, büszkesége: a viharverte, nemes tölgy.

Messze kimagaslott mindannyiunk közül. Puritán jellemével. Férfias erényeivel. Magasan szálló lelkével.

Itt zajgott, zugott körülötte is az élet viharja. Duló zivatarja. Meg-meg tépdeste zöldelő lombját. Lombos koronáját. Egy-egy villámcsapás aczélos kebelén hasított többé soha be nem hegedő sebeket.

De ő állott szilárdan. Állott rendületlenül. Szinte hideg, szinte érinthetetlen magánosságban.

Pedig melegen érző, sokakért verő sziv dobogott a bezárt férfikebel jól elrejtett mélyén!

Éreztük - azt mindannyian, akik az ő hatalmas szellemének dus lombsátorában kerestünk és találtunk oltalmat.

Oltalmazó ölen rakott puha fészket két testvérgalamb is.

Hej! hogy ezeket is — a puha fészket is, selymes fiókáit is — le kellett vernie annak a viharnak!

A harmadikat végül már ő hagyta özvegyül. Árván.

Ott zokog már ez is a lezuhant, élettelen törzsön. Lombjavesztett, reményefosztott ifju életének romján. Mindannyiunk büszkeségének, nemes vezérünknek földbe takart, érczkoporsóba zárt hideg hamvai fölött.

Hiába való volt a kazalnyi élő virág, melylyel elhal-

moztuk; hasztalan a tengernyi élő részvét, melylyel felkerestük; hiába hulltak meleg könnyeink, melyekkel öntöttük: ő nincs többé!

Az erős tölgy ledőlt.

S jóllehet mi régóta láttuk már levele hullását, lassu halódását; jóllehet elsorvadott testét már 9 hónapja borítja a hant: még ma is fáj a szivünk.

Még ma is sir a lelkünk . . .

Emléke legyen áldott mindenkoron!

*

1846. márczius 26-án született Várgedén. Atyja Kubinyi László az 1872. évi szervezéskor rimaszécsi járásbíró, anyja, Szakall Francziska a megye legbefolyásosabb családjaihoz tartoztak és gondos nevelésben részesítették fiukat, a ki már budapesti jogász korában feltűnt képzettségével. Kubinyi Aladár az ügyvédi oklevelet megszerezvén, kis ideig mint gyakorló ügyvéd működött; majd 1872. májusban kir. alügyészszé nevezték ki Rimaszombatba és itt érte el hivatalos állásában a fokozatos emelkedést. A Ján János halála után kir. ügyész, a Fornét Jenő nyugalomba vonultával az 1892. évben kir. törvényszéki elnök lett és 1905-ben a kuriai birói rangot is elnyerte.

Alapos jogi ismeretek; szónoki képesség; általános műveltség mellett biztos fellépés; kötelesség-tudás és igazságérzet; különösen alkalmassá tették Kubinyit a vezetőállások betöltésére. Ezekhez a tulajdonságokhoz a jóakarát és a hivatalnoki kar érdekeinek az előmozdítása is hozzájárult.

Elért tekintélye folytán, a szigor alkalmazása nélkül, emelni tudta a bíróságok színvonalát és az ügymenet gyorsítását. Daczára, hogy kir. ügyész volt, az elnöki állás elérése óta szívesebben foglalkozott polgári ügyekkel és különösen a polgári felebezési tanácsban elnöklése nemcsak az ügyek elintézésére szorított, hanem a jogi felfogás alaposságával is kitént.

Sok jó tulajdonsága és szeretetreméltó modora mellett nem lehet csodálni, hogy más téren is tiszteletet vívott ki nevén.

18 éven át a kishonti ág. evang. egyházmegye felügyelői állását töltötte be; azonkívül a rimaszombati és a várgedei ág. ev. egyház felügyelője és az egyetemes egyházi törvényszék

birája volt. Ha hozzátesszük, hogy mint a rimaszombati egyesült protestáns gimnázium igazgató-tanácsának evangélikus elnöke a kulturális czélokot is nagyban előmozdította és mint a rimaszombati kaszinó elnöke igyekezett városunk széthuzódó elemeit társadalmilag egyesíteni: bámulnunk kell sokoldalúságát és kötelességtudását.

Egy. prot. főgimnáziumunk igazgató-tanácsának 1892. óta volt egyik vezető elnöke. Nagy tekintélyével, páratlan igazságérzetével, összeköttetéseivel, bölcs és nyugodt vezetésével, nagy tudásával és jó szívével iskolánk felvirágozásában, hatalmas fejlesztésében oroslánrésze volt az ő áldásos működésének is.

Családi élete nem volt szerencsés. Fodor Ágoston lénártfalvi birtokosnak szép leányai közül Ilonát vette nőül, ennek halála után pedig nővérét Rizát, ki szintén elhalt. Fialat korban elhalt az első házasságból származott két leánya is, kik közül az idősebb Szabó László várgedei birtokos neje volt.

A családi életben ért csapások súlyos nyomokat hagytak a Kubinyi Aladár lelkületén. A közéleti és társadalmi szereplésben, meg a hivatali kötelesség teljesítésében hasztalan kereste a megnyugvást. A gyöngéd lelkű Madarász Erzsébettel 1907. évben kötött házassággal remélte ismét elérni a boldogságot, de az nem tartott soká. Az 1909. év szeptembere óta folyton beteg volt és nejének önfeláldozó ápolása sem tarthatta meg többé őt az életnek. 1910. szept. 22-én megszűnt dobogni a sokat szenvedett nemes sziv.

Gyászolja őt iskolánk, az egyház, a vezetése alatt volt bíróságok, közintézetek, a jogkereső közönség és az egész vármegye. És mikor tisztelőinek nagy serege az utolsó utra kísérte, nem egynek eszébe jutottak a Petőfi által Czakó halálára irt sorok:

„Könnyez a részvét . . . óh még a
Gyülölség is ha itt vólna,
Ejtene egy drága — gyöngyöt,
Egy könnyűt e koporsóra.“

II.

Igazgatói jelentés a lefolyt 1910—11-ik évről.

Midőn 1910. szeptember 5-én az egybesereglett tanulóifjúság előtt a felvirradt új iskolai évet megnyitottam, s meleg szeretettel üdvözöltem mindazokat, kik a tudományok forrásaihoz jöttek szomjukat eloltani: senkisésem gondolt közülünk arra, hogy a reménységnek erős horgonyai, melyekkel a jövőbe kapaszkodtunk, egy iskolai év viszontagságai alatt nagy részben össze fognak roppanni. Szilárd hittel, mosolygó reménynyel néztünk a reánk várakozó feladatok elé, abban a biztos tudatban, hogy lelkünk szent elhatározása játszva fogja legyőzni azokat a nehézségeket, melyek egy iskolai év folyama alatt többé-kevésbé utunkban állanak, s ha majd elérkezik a várva-várt pillanat, melyben egy időre letesszük a munka eszközét: örömben uszó szívvel adunk hálát a Gondviselésnek, hogy munkánkban megsegített s boldog megnyugvással szentelhetjük két hónapi szabadságunkat a jól megérdemelt pihenésnek.

Ime a várva-várt pillanat elérkezett. Boldogok azok, a kik nem csalódtak!

De vajjon ki mondhatja el azt, hogy a lefolyt esztendő mind beváltotta lelkének hozzáfűzött reményeit? Hányan merülhetnek el teljes lelki boldogsággal az iskolai szünet gondtalanságába . . . ?

Mert maga a tanintézet, mint erkölcsi intézmény, mely fájdalommal jegyzi föl, hogy az 1910—11-ik iskolai évben leg-hatalmasabb oszlopai dőltek ki. Elvesztettük a törhetetlen hit és vallásosság oszlopát: *Dr. Kun Bertalant*, ki mint a Tiszáninneri ref. egyházkerület püspöke egy félszázadig volt protestáns hitünk fáklyája, — elvesztettük a szilárd és férfias akaraterő hatalmas oszlopát: *Zelenka Pált*, ki iskolánk hajóját a szirtek és zátonyok

közül biztos kézzel vezette ki a sik tengerre, — elvesztettük a higgadt és bölcs gondolkodás erős oszlopát: *Kubinyi Aladárt*, ki mint iskolánk Igazgató-Tanácsának egyik elnöke 18 éven át szentelte lelkének legnemesebb gondolatait, közéleti tevékenységének legkiválóbb mozzanatait a vallás és iskola ügyének felvirágoztatására . . .

E súlyos veszteségek tudatában lehet-e s egyáltalán szabad-e az öröm hangjain iktatni be a lefolyt iskolai évet azok sorába, melyek tanintézetünk élettörténetében az emelkedésnek egy-egy lépcsőfokát jelölik . . . ?

Igaz, hogy a kidőlt oszlopok helyett új oszlopokat emelt a két protestáns egyházkerület bölcsessége s a reménynek ezer — meg ezer bimbóját fakasztotta bennünk az által, hogy a Kún Bertalan örökébe *Fejes Istvánt*, a Zelenka Páléba *Geduly Henriket* ültette, kiknek vállaira megnyugvással támaszkodik kerületünk minden iskolája, de ha szemünket az ünnepélyes pillanatot erkölcsi ösztönzésére ismételten végig jártatjuk a lefolyt év romjain, megint csak a fájó érzések hurjai rezdülnek meg lelkünkben, midőn a kidőlt oszlopok aljában s az új erősségek lábainál egy-egy letört virágot, egy-egy soha, semmi emberi bölcsesség által ki nem pótolható vesztett reményt látunk a halál által széttiporva.

A sötét végzet angyala háromszor is átsuhant a tanintézet ifjúsága felett s mindannyiszor magával ragadott egy-egy szép reményekre jogosító zsenge életet. A csapás megdőbbséget, mert váratlanul jött s azzal az aggodalommal tartotta lekötve lelkünket, hogy a kiütött járványok orvtámadásával szemben jövőre sincs semmi biztosítékunk azon szigorú óvintézkedéseken kívül, melyeket nyomban foganatosítottunk a bajok megszüntetése céljából. De mivel az óvó rendszabályok nem engedhették meg azt, hogy a szebb hazába költözött *Seidner Béla* III. o., *Adorján Viktor* V. o. és *Gocsó László* III. o. tanítványaink ravatalánál az őszinte szeretet fájdmával bucsuzhassunk el: ez alkalommal gyújtjuk föl az emlékezetnek fáklyáját s ennek fényénél mondunk Isten hozzádot a korán elhunyt gyermekek sírjai felett, kik édes szülőknek földi reményeit már nem válthatták be.

Azonban a tanintézetet ért eme súlyos veszteségekkel még nem szüntek meg a lefolyt év izgalmái. Évkönyveink tanúsága szerint valamely fellépő járvány még soha sem grasszált annyira, mint az 1910-ik év őszén s az 1911-ik év tavaszán.

Vörheny, influenza s más meghűlésekből származó betegségek: torokfájás, fültőmirigylob, hurutos köhögés napirenden voltak s nem csupán e betegségekre inclináló tanulóinkat tartották vissza a tanórák látogatásaitól, — de a tanári kar tagjai közül is többen jutottak abba a kedvezőtlen helyzetbe, hogy a tanítás és nevelés munkájában néhány napi, sőt szórványosan néhány heti szünetet kellett tartaniok.

Fájdalom, semmi okunk sincs tehát arra, hogy az elmúlt évet iskolánk történetében a kedvező lefolyású évek közzé sorozzuk, sőt ellenkezőleg, kérnünk kell a Gondviselést arra, hogy az iskolánk egén lassanként széteszlő fellegek mögül, derítse ránk ismét a boldogulás napját, a fejlődésnek és virágzásnak megszámlálhatatlan jövődől éveit, melyekre még a késő utódok is büszke önérzettel tekinthessenek.

Azonban a fenyegető veszedelmekkel szembe állítottuk buzgóságunkat, tanári kötelesség-érzetünk szentségét s azt a törhetetlen hitet, hogy a súlyos megpróbáltatások által reánk zudult bajokból csak a lankadatlan szorgalom és akaraterő vezethet ki s tanári karunknak ez erős elhatározása a lefolyt év katasztrófái között is eljuttatta tanuló ifjúságunkat legalább anynyi eredményhez, amennyi szükséges arra, hogy a jövő év reményeit a most épített alapokra fektessük.

És e pontnál tartozunk az igazságnak azzal, hogy tanítványaink között is többen voltak olyanok, kik a tanári kar munkáját szorgalmuk, magaviseletük és előmenetelük által megkönnyíteni igyekeztek. E jó előmenetelű tanítványaink igyekezetét nemcsak elismeréssel vesszük tudomásul, nemcsak dicsérettel honoráljuk, de ösztönzésül juttatunk nekik némi anyagi segítséget is amaz alapítványokból, melyeket közvetlenül iskolának s ez által közvetve a magyar nemzeti kulturának nemeszívű pártfogói, a mi gondjainkra biztak oly célból, hogy azok kamataiból legkiválóbb tanítványaink serkentessenek a műveltség utjain való haladásra.

Sajnálattal kell rámutatnom arra, hogy tanulóink a folyó évben jóval több órát mulasztottak el, mint a megelőző évek bármelyikében.

Hogy az óramulasztások száma oly rendkívüli nagy, ennek okát a már említett járványokban megtaláltuk — mindemellet nem mulaszthatom el szemrehányóan felemlíteni azt, hogy mulasztásra hajlandó tanulóink között sok volt — hogy némi sze-

lidséggel fejezzem ki magamat — a kevésbbé lelkiismeretes, kik a járványok tartama alatt a legenyhébb természetű s könnyen muló rosszullétet is elég oknak találták arra, hogy az iskolától távol maradjanak. E máskülönbén megbocsátható óvatosságnak végzetes következménye lett az, hogy egy elégtelent nyert tanulókat százalékát a tavalyinál lejjebb szállítani sehogy sem lehetett.

A statisztikai adatokból kitünik az is, hogy 8 tanulóknak kellett a tanintézetből tanács folytán eltávoznia. E távozásra való felszólítást azokhoz intéztük, akik erkölcsi tekintetben súlyosabb kifogás alá estek. Legyen e tény jövőre mementó-ja mindazoknak, kik tanuló kötelességeiknek s az erkölcsi életnek laza felfogása által hajlandósággal birnak az iskolai törvényekkel és renddel való összeütközésre. Vegyék tudomásul s a jövőre irányadoul azt, hogy a tanintézet nem türi meg kebelében azokat, akik akár szorgalom, akár magaviselet tekintetében az év folyama alatt nem ütnek meg azt a mértéket, melyet a középiskolai pályafutás sikere a mai világban minden tanulótl megkíván.

A villanyszárnyakon haladó kor rég átszáguldott azon a felfogáson, hogy minden intelligens szülő gyermekének, mivel praesumptiv trónörököse valamely előkelő hivatali állásnak, vagy mivel az apa is ur, a fiunak is okvetlenül urnak kell lennie: a gimnáziumot el kell végeznie, akár megfelel a követelményeknek, akár nem.

E felfogást megdöntötte a kor világnézlete, amely szabadabb tette az egyént s a felszabadított egyén urrá lett a születés, rang és társadalom régi korlátai felett. Ez a szabadabb és fejlettebb világnézet követeli meg azt, hogy a középiskola csak az abszolút képességeknek adja meg a jogot a tovább haladásra s midől a tanárikar e kötelességét teljesíti: a legnemesebb szolgálatot teszi a jövőnek, miután kétségtelen igazság az, hogy minden nemzet jövődőlje olyan lesz, amilyenné azt az iskolák formálják. Súlyos vétséget követnének el tehát az által, ha a jövődől felépítésére alkalmatlan elemektől a középiskolát meg nem szabadítanók.

E memento legyen első utravalója azoknak, kik a szabadságidől letelte után az iskola falai közé ismét visszatérni óhajtanak. De vigyék magukkal egyuttal szívökbe zárva azt a szent elhatározást is, hogy lelkük akaraterejét a szünidől alatt sem engedik végkép elaludni, mert a lelki erők munkájában csak a

szintér fog megváltozni, de önművelődésük lelki folyamata tovább tart, ép úgy mint a természet törvényei által megkövetelt alvás idején, míg a látó és halló szervek pihennek, belső szerveink folytatják további életfentartó működésüket. És ha lejárt a nyugalomra szentelt idő utolsó órája: térjenek vissza ismét a komoly munka terére, testben, lélekben felujulva, lássanak azokhoz a nemes foglalkozásokhoz, melyekkel közvetlenül önmaguk jövődjének, közvetve a magyar nemzet fennállásának alapjait rakosgatják le.

Évről-évre nyomatékosabban kell hangsúlyoznunk azt az igazságot, hogy nevelésünk rendszerének két fontos tényezője van: a szülői ház és az iskola. E két tényező közül külön-külön egyik sem végezheti el azt a munkát, melyet a nevelés bevégeztsége megkövetel — s így a szó teljes értelmében egymásra vannak utalva. Abban a pillanatban, melyben a gyermek kilép a szülői házból: az iskoláé lesz s viszont: a szülők veszik gondjaik alá a gyermek nevelését akkor, mikor az iskola hazabocsátja az ő tanítványait. Kedvező eredményű nevelés csak akkor érhető el, ha a családi hajlékba a hazatérő gyermekkel együtt belép az iskola rendje, az iskola törvénye, az iskola szelleme. De áll ez megfordítva is, mert az iskola sem mellőzi el intellectualis és morális munkája közben a családi szeretet melegségét, nem zárkózik el a társadalmi élet követelményeitől, midőn azt akarja, hogy tanítványait ne csupán a tudományok munkásaivá, hanem a társadalmi élet forgatagában is egész emberekké nevelje.

A szintér abban a pillanatban változik meg, midőn az iskola tanítványai kezébe adja a bizonyítványt. A mi tíz hónap alatt az iskola volt: az lesz azontul két hónapig a szülői ház. Vigyék oda magukkal az iskola rendjét, az iskola szellemét. Nem azt a merev törvényt, mely minden foglalkozást megszabott órához köt, hanem azt a szellemet, mely folytonos éberségben tartja a lelket minden szépre és jóra. Vigyék a szülői házba a kötelességek teljesítésének tudatát, — és vigyék oda az iskola teoriáit s kapcsolják össze a társadalmi élet praxisával. Ha a lélek e szellemmel szaturálva tölti el szabadságidejét: meggyődésem szerint, örömmel s nemes vágyakozással fog ismét visszatérni a tudományok csarnokába a hazafias és emberi célok elérésének további munkájára.

Azoknak azonban, kik a mai nappal középiskolai pályafu-

tásukat befejezik s az élet kenyérkereső útjára lépnek, még van némi mondani valóm.

Az érettségi vizsgálat küszöbén álló ifjúságról nem szabad föltételeznünk azt, hogy ne vett volna tudomást arról a szellemi forradalomról, mely napjainkban minden intelligens ember figyelmét leköti. Egy egészen új világnézet kezd kialakulni és erőre kapni, melynek célja az, hogy a lelkiismeretnek, a független gondolkodásnak s a tiszta meggyőződésen alapuló cselekvésnek szabadságát, úgy szólván, a végletekig kiterjessze. Azonban e törekvés ütköző pontra talált az egyházban, mely ősi hagyományos világnézetét hatalmas erővel igyekszik továbbra is fentartani és megvédelmezni minden olyan támadással szemben, mely régi tekintélyének megcsorbitását célozza. Az ellentétekből vita lett s a vita a szakfolyóiratokból belekerült a hírlapokba, majd az országházba s a politikai pártoknak pro et contra hatalmas fegyvert adott a kezökbe, hogy azzal egymást a teljes megsemmisülésig üldözzék. Sajnos: imitt-amott mutatkoznak már jelei annak, hogy e szellemi forradalom a közéletben is kezd feltűnedezni — s ha teljes erővel kitör: minden valószínűség szerint lerombolja azt az ideálist, a mely ma még él a társadalom lelkében.

A bölcsész álláspontjáról tekintve e mozgalmat, azt kell mondanunk arra, hogy minden rombolás az újjáalkotás gondolatát foglalja magában s midőn a régi idealismus összeomlik, annak romjain egy újnak kell születnie, mert az emberiség megvalósításra váró ideák nélkül soha sem élt s nem fog azok nélkül élni ezután sem. Nincs tehát okunk kétségbe esni a felett, hogy az emberiség egy lépést tesz az ismeretlen felé, mert a haladás és fejlődés csiráit e lépés is magában foglalja.

A kérdés reánk nézve csak az, hogy minő álláspontot foglaljunk el a két szellemi irányzattal szemben? Melyikhez csatlakozzunk, melyiknek legyünk munkásai?

A magyar protestantizmusnak vele született ősi tulajdonsága a liberalismus, — az a szabadelvűség, mely gondolatban és tényben tért nyit a meggyőződésnek. Az egymással szemben álló ellentéteknek szabadelvű felfogása körvonalazza álláspontunkat. Szeretjük vallásunkat, mint a lelkünkben élő eszményiség bástyáját, de tiszteletben tartjuk azok felfogását is, kik nem a mi oltáraink előtt keresik istenöket. E tisztelet s egymás világnézetének kölcsönös megbecsülése adja meg a jogot arra, hogy

kizárólag egyik irányhoz se csatlakozzunk, de a két áramlat között közép uton haladva rokonszenvünk teljes melegével legyünk munkásai annak a törekvésnek, mely anélkül, hogy a lelkünkben élő s vallásos meggyőződésünk által támogatott idealismusunkat lerombolná, — a kultúra fejlődésének kapuit az emberi szellem előtt nyitva tartja.

E törekvés közelebb viszi lelkünket a gondolkodás feltétlen szabadságának hirdetőihez, mint azokhoz, akiknek gondolkozása hitöknek szigorú korlátai közé van szorítva. De arról a fundamentumról, melyen az évezredek óta haladó emberiség egész mai kulturája felépült, arról a fundamentumról, melyben minden földi ember boldogsága gyökerezik, — arról a fundamentumról, melyen az örökszép templomának tornyait rakosgatta össze az emberek nemes lelke, arról a fundamentumról, amelyen állva ma is mindenki megláthatja és megtalálhatja életének, nemes foglalkozásának, küzdelmeinek célját: erről a fundamentumról nem lépünk le soha. És ez a fundamentum: a hit!

Iskolánk a szabadelvű protestantismus talaján épült föl s híven ragaszkodik a századok tisztító tüzén átment hagyományokhoz — mert a hagyományokkal soha sem állott ellentétben a felvilágosodó kor szelleme. Hirdette mindig s hirdetni fogja jövőre is az emberszeretetet, a munka szeretetét s a becsületet. Ez az az örök evangélium, mely minden felekezettel közös s minden oltárnak alapját képezi. Ez iskola falain belül a tanulók szívében felépített oltárokat nem homályosítja el a tudomány izzó fénye, mely midőn terjeszti a világosságot, nem semmisíti meg, nem törli össze a hit oltárait, sőt testvérekké, — ugyanazon küzdelem s ugyanazon célok részeseivé tesz mindnyájunkat. A hit melegít s a tudomány az a fényforrás, melynek sugarai átvezetnek az élet szövevényein.

Azon tanítványaink, kik ez alkalommal lépnek a közélet küzdő terére, midőn először vetik szemüket az egymással ellentétben álló szélső szellemi áramlatok guerilla harczára, ha fölmerül lelkök előtt a kérdés, hogy melyik irányzathoz csatlakozzanak: ez ősi protestáns iskola hagyományos szellemének vezérlete alatt szívekben, lelkökben egyaránt megtalálják a kérdésre adandó feleletet. S mi azzal a meggyőződéssel bocsátjuk őket a küzdő térre, hogy magukkal viszik oda hitök iránt való hűségüket, lelkök legnemesebb fegyverét: a humanizmust s a munka szeretetét.

Valamikor azt tartották, hogy a katonaság, a puska és ágyú: ultima ratio est régum. E felfogást megdöntötte a legnagyobb német politikusnak azon állítása, hogy a modern államok fennállásának alapját a nemzeti műveltség képezi. Ez állítás igazsága vas következetességgel megbizonyosodott, de a világ egyetlen nemzetének sem kell anyira szem előtt tartania azt, mint a magyarnak, mely poliglott nyelvi körülményeinél fogva rá van utalva arra, hogy jövődjét kizárólag nemzeti kulturájának kifejlesztése által biztosítsa.

E szerepre kell vállalkozni az iskolák falai közül kikerülő új nemzedéknek s e szerep fontosságának tudata erőt fog adni arra, hogy helyét a küzdelemben megálja s tudása és lelke műveltségének fényével ma és minden időben rámutasson arra a végső magasztos célra, hogy ez a szegény, ez a sokat szenvedő magyar nemzet végre kulturája által a maga teljes egészében magáénak mondhassa azt a földet, melyen ezer éven át annyiszor apái vére folyt.

A középiskola által megadott műveltség, mely minden körülmények között e végcél szolgálatában áll: legyen utravalója a gondjaink alól immár kikerülő ifjuságnak — és ez utravaló lelkökben soha meg ne fogyatkozzék, sőt inkább éltek minden állomásán gyarapodjék, hogy mentől közelebb jutva a kitűzött célhoz, annál bőségesebb gyümölcscsel megrakodva mutassák be áldozatukat a haza oltárán.

Az utravalóul adott lelki kincseken kívül tanintézetünk jóltevőinek és pártfogóinak áldozatkészségéből. néhány jó magaviseletű, szorgalmas és jó előmenetelű tanítványát a tanulásal járó súlyos anyagi terhek könnyítése s a jövőre való buzdítás céljából, anyagi javakban is részesítette. A pénzbeli direkt

jutalmazások összege	1217 K
Márczius 15-én kiadatott	319 K
Tandijban elengedett	1785 K
Tápdijban	1665 K

s így összesen 4986 K

közvetett és közvetlen segélyben részesültek, azok, kik nemes ambícióval fogták föl tanuló hivatásukat.

A) Kormányzás.

Iskolánk a folyó évben, a két protestans felekezet között fennálló paritás sorrendje szerint, a Tiszáninneri ref. egyházkerület főhatósága alatt állott. Az intézet ügyeit közvetlenül első fokon a tanári testület, második fokon az Igazgató-Tanács intézi. Az Igazgató-Tanács négy ízben tartott ülést *Bornemisza László* udvari tanácsos, főispán elnöklete alatt s ülésein gondoskodott az iskola fentartásáról, a megfelelő forrásokból fedezte anyagi szükségleteit s az illetékessége alá tartozó ügyekben jogérvényes határozatokat hozott. Nagyon megnehezítette az Ig.-Tan. helyzetét azon körülmény, hogy a gimnázium fentartásának alapját képező állami szerződés ügye a folyó évben sem nyert végleges megoldást. Eljutottunk ugyan annyira, hogy az új szerződés az összes egyházi fórumok részéről jóváhagyólag elfogadtatott, a minisztérium azonban máig sem döntött s miután a kormány tevékenységét más irányú politikai kérdések tartották lekötvé: iskolánk anyagi ügyeinek rendezése ezuttal is csak azon keretek között mozoghatott, melyek a régi szerződésben és annak normál költségvetésében vannak körül írva. De hogy az államszegély felemelésének ügye egy rövid lépéssel mégis előbbre haladott, bizonyítja az a tény, hogy az 1911-ik polgári évről szóló állami költségvetésbe iskolánk részére 2000 korona többlet szerepel, mely a költségvetés törvényhozási szentesítése után esedékessé válik. Ez összeget Igazgató-Tanácsunk június 9-én hozott határozatával akként óhajtja felhasználni, hogy abból az új normál költségvetésbe felvett személyi járandóságok tételei nyerjenek kiegészítést, az új tanári állás betöltése pedig halasztassék el akkorra, mikor az évi állami dotáció annak költségeit fedezi. E határozat szerint lehetővé válik az, hogy a tanárok 18 heti órán felüli órái szabályszerűen díjaztassanak s megszűnjenek azok a nehézségek, melyek eddig a tantárgy felosztás alkalmával minden évben felmerültek. — Anyagi tekintetben teljesen normális viszonyok közé csak akkor jut iskolánk, ha az új szerződésben megállapított államszegély a maga teljes egészében kiutalványoztatik s ennek birtokában az összes kiadási tételek fedeztetnek.

A tél folyama alatt fellépő járványos betegség több oly előre nem látható kiadást tettek szükségessé, melyekre mult évi költségvetésünk összeállításakor Igazgató-Tanácsunk nem

gondolhatott, e kiadások azonban többféle megtakarításokból nyertek kiegyenlítést. Így december közepén az összes tantermek hatóságilag előirt módon kitisztítottak s a padlózat pormentesítő olajjal bevonatott.

A tanári kar minden hónap első szombatján rendes konferenciát tartott, melyeken a folyó ügyeket intézte el. November és április végén ellenőrző konferenciákat tartottunk, melyeken az erkölcsi tekintetben kifogás alá eső s az előmenetelben hanyag tanulók szülőit figyelmeztettük fiaik hanyagságának következményeire. Az év folyama alatt igazgatói megrovásban részesült 4, tanárkari megrovásban 2 tanuló, s csendesen eltávolított 8, — a többi tanuló magaviselete általánosságban megfelelt a törvény követelményeinek.

Jurkovich Emil kir. tankerületi főigazgató 1911. márczius 22—24-ik napjain látogatta meg hivatalosan iskolánkat s ez alkalommal az általa tartott értekezleten megállapította, hogy az igazgatói iroda ügykezelése a törvényeknek megfelel, a levéltár, iktató- és anyakönyvek teljes rendben találtattak, a szertárak és gyűjtemények szabályszerűen leltárilag kezeltetnek, s reményét fejezte ki a felett, hogy azok a hiányok, melyek a fentforgó sajnálatos egészségi viszonyok folytán egyes tantárgyak tanítása körül egyfelől a tanulók, másfelől egyes tanárok hosszabb ideig tartó betegeskedése következtében észlelhetők voltak, a tanév még hátra levő része alatt, pótoltni fognak. Jól esik ezuttal kifejezést adnunk annak a ténynek, hogy e reményt a következmények beváltották s a tavasz kezdete óta minden irányban kedvezőbbé vált viszonyok ez év végére is relativ sikert eredményeztek.

A *Kubinyi Aladár* elhunytával üresedésbe jött ágh. ev. elnöki széket az Ig.-Tanács a jövő iskolai év elején tartandó, első tanácsülésén fogja betölteni. Hisszük, hogy a testület bölcsessége meg fogja találni az arra hivatott egyént, kire egy fontos és előkelő szinvezetés álló intézmény vezetésének és felvirágoztatásának szép és nemes munkája vár.

Ugyanazon alkalommal kell gondoskodnia az Ig.-Tanácsnak a lemondás folytán üresedésbe jövő ref. elnöki székek betöltéséről is. Ugyanis minaji *Bornemisza László* Gömör-Kis-hont vármegye főispánja, ki elnöki minőségében 20 év óta vesz részt iskolánk kormányzásában, még a februári tanácsülésen bejelentette az elnöki tisztségről való lemondását, — s jóllehet

az Igazgató-Tanács mindent elkövetett, minden lehető érvet felhasznált arra, hogy szeretett elnökének lemondási szándékát megingassa: kénytelen volt meghajolni amaz okok előtt, melyek kormányzó testületünknek vezetőjét az elnöki tisztségtől való megválásra ösztönzik. A lemondott elnök 1892. január 30-án választatott meg a főgimnázium élére s így husz év nemes és eredményekben gazdag munkája áll háta mögött. Ez idő alatt iskolánk, mint a hazai protestans kulturának egyik szerény hajtása, terebélyes fává növekedett, gyökere megszilárdult, életerői megsokasodtak s ma már jogos büszkeséggel tölthet el minden rimaszombati és gömörmezei polgárt az a tudat, hogy főgimnáziumunk a nemzeti közművelődésnek egyik erős törzse, mely évről-évre megtermi a maga nemes gyümölcseit. *Bornemisza Lászlónak*, vármegyei közéletünk e kiváló alakjának érdemeit a közigazgatási téren eltöltött évtizedek nemes munkájában keresi a közvélemény, de ezen érdemeknek becsét megsokszorozza azon körülmény, hogy állásával összekötött tekintélyét és befolyását közművelődési intézményeink javára és felvirágoztatására érvényesítette — s ezek között főgimnáziumunk újabb története az ő nevével elválhatlanul összeszővődött. Távozása tehát tanintézetünkre nézve súlyos veszteséget jelentene, ha lelkünk mélyéből nem volnánk meggyőződve arról, hogy szívének, lelkének teljes hajlandóságával a miénk marad akkor is, midőn gimnáziumunk ügyeinek tényleges vezetésére hozzá méltó egyént fog rendelni a gondviselés.

B) Beírás, a tanítás menete, egészségügy.

A tanulók beírását 1911. szept. 1—4-én eszközöltük. E törvényt szabta időben beiratott 356 tanuló. A létszám a részint tanári, részint püspöki engedéllyel beírt tanulókkal együtt, az év végéig 378-ra emelkedett. Ezek közül nyilvános rendes tanuló volt 362, magántanuló 16. Fiu 377, leány 1.

Az összes beírt nyilvános és magántanulók közül évközben kilépett 10, tanács folytán eltávozott 8, meghalt 3, vizsgálatlan maradt 1 s így osztályvizsgálatot tett 356.

Az osztályvizsgálatot tett tanulók között volt: ref. 98, ág. h. ev. 87, unit. 1, róm. kath. 100, gör. k. 2, izr. 68. Vagyis protestáns 186 (52·2%), nem prot. 170 (47·8%).

A tanítás szept. 6-án kezdődött s egy folytatásban december 16-ig tartott, jóllehet sűrű aggodalmakat okoztak a már

októberben fellépő járványok. A tanárok közül hosszabb ideig a görög nyelv professzora betegeskedett, kinek helyettesítéséről a körülményekhez képes akként gondoskodtunk, hogy tanítványait egyelőre a görögpótló órákra rendeltük. Azonban az év további folyama alatt a mulasztás a meggyógyult professzor részéről is teljesen kipótoltatott.

1910. december 16-ától kezdve 1911. január 13-ig, a tanulók között előfordult halálesetek miatt az iskolaorvos javaslatára, a tanítás szünetelt. Ez időtől kezdve a törvényes iskolai szünetek megtartásával, a tanítás — jóllehet a járvány városunkban április végéig tartott s ez idő alatt tanítványaink tetemes órát mulasztottak, — 1911. június 12-ig szakadatlanul folyt s ez által lehetővé vált az, hogy az összes tantárgyak a törvény által megkívánt terjedelemben az év végéig taníttassanak s a megfelelő pensumok befejeztessenek.

Az első félévi ellenőrző konferencián, november 29-én, tanítványainknak 54%-át kellett részint enyhébb, részint szigorubb figyelmeztetésben részesítenünk nagyobb igyekezetre való buzdítás céljából — s az első félévi osztályozás alkalmával is még 45·3% kapott egy vagy több tárgyból elégtelen osztályzatot, mindemellett tekintve azt, hogy nemcsak a tanárikar tagjai, hanem maguk a tanulók is a rendkívüli viszonyok folytán fokozottabb buzgóságot fejtettek ki: sikerült elérnünk azt, hogy az év végi vizsgálatok eredménye csaknem azonos a megelőző évek eredményével.

Az osztály-vizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül ugyanis sikerrel végezte el az évet 71·2% (tavaly 72%), siker nélkül 28·8% (tavaly 28%). Az erkölcsi magaviseletből jó osztályzatot nyert 307 nyilvános tanuló, szabályszerűt 40, kevésbé szabályszerűt 1.

A jeles eredménnyel végzett tanulók százaléka ez évben is 9, mint tavaly, — a jó eredménnyel végzők százaléka csökkent (most 13·2%, tavaly 17·4%), — ellenben az elégségesek gyarapodtak 26%-al (tavaly 45·7% — most 48·3%).

Javító vizsgálatra utasított 21·8% (tavaly 21%) — osztály ismétlésre: az idén is, tavaly is 7%.

A VIII-ik osztály vizsgálati május 10—13-ik napjain, a többi osztályoké június 10—17-én folytak le — s jun. 18-án az iskolai évet rövid istenitisztelet keretében — mely alkalommal Czinke István ref. vallástanár imádkozott — ünnepélyesen beeresztettük.

Egészségügy.

A tanuló ifjuság *egészségi* állapota az előző évekhez képest sajnos, kedvezőtlenebb volt, a mi a lefolyt tanévben városunk területén nagy számmal előfordult heveny fertőző megbetegedésnek tudható be.

Az október hónapban tömegesen fellépett kanyaró-betegség ugyan iskolánk növendékeit nem érintette, de a tél folyamán uralkodott scharlach és influenza-járvány közülök is sokat tartott távol az iskolától s így a mulasztott órák száma rendkívül felszökött. Az év folyama alatt ugyanis 267 tanuló szenvedett könnyű betegségben, míg a súlyos, de nem fertőző betegségi esetek száma 21, a járványosoké pedig 18 volt.

A december hónapban behurczolt scharlach-ragály iskolánk 8 növendékét támadta meg és valamennyinél oly súlyos jelleget öltött, hogy 3 közülök sajnos meghalt, s csak az idejében foganatosított czélszerű rendszabályoknak köszönhető, hogy a betegségeknek többen is áldozatul nem estek.

A szokásos szemvizsgálatot az iskola orvos a tanév elején és végén tartotta meg, a kötelező újraoltást pedig 88 tanulón a városi t. orvos április hónapban végezte.

A tisztaság fenntartása, az iskola ivóvizének a fertőzéstől való megóvása, az alumnumi élelmezés és a tanulók lakás viszonyainak ellenőrzése, előljáróságunknak ezuttal is különös gondját képezte s a scharlach megbetegedések idején az összes tantermetek fertőtlenített.

Az egészségügyi tekintetből szükséges intézkedések tehát minden irányban megtétettek s hisszük és reméljük, hogy a jövő tanévben, a mikor már a város egészségügyi viszonyainak javítását czélzó csatornázás és vízvezeték létesítése is befejezést nyer, a tanuló ifjuság egészségi állapotát illetőleg a szülőknek aggodalomra okuk többé nem lehet.

C) Iskolai ünnepélyek.

A lefolyt évben 1910. október 6-án és 1911. márczius 15-én tartottunk hazafias iskolai ünnepélyeket. Előbbit a nemzet legnagyobb vértanuinak — utóbbit a szabadságharcz kitörésének emlékezetére. A kedvezőtlen egészségi viszonyok iránt való tekintetből ezuttal a nyilvánosságot mellőztük s így mindkét ün-

nepély csak a tanulók és tanári kar jelenlétében folyt le. Október 6-án a Pósa-körben *Komáromy Géza*, a Tompa önképző-körben *Dr. Veress Samu* igazgató tartották a megnyitó és záró beszédeket, — márczius 15-én pedig *Marton István* a Tompakör tanárelnöke intézett az ifjusághoz eszmékben gazdag lelkesítő beszédet, a tanulók szavaltak s az ifj. énekkar *Pásztory Gyula* énektanár vezetése alatt hazafias dalokat adott elő. Ez ünnepélyekről részletesebben értesítünk külön fejezetében számolunk be.

A reformáció emlékűnepe ez évben vasárnapra esvén, protestáns tanulóink a templomokban tartott ünnepi istenitiszteletben vettek részt.

Torna-estélyt a kedvezőtlen egészségi viszonyok következtében az idén nem tartottunk.

Azonban az ifjusági önképző-, ének- és zenekar tagjai 1911. február 18-án a Hungária szálló nagytermében szépen sikerült műestélyt rendeztek, mely alkalommal először lépett nyilvánosság elé a *Laffersz Sándor* gimn. zenetanító által vezetett iskolai zenekar. Örömmel kell feljegyeznünk, hogy az iskolai zenetanítás kérdésének megoldásához a zenetanító ur által felmutatott siker egy jelentékeny lépéssel közelebb juttatott s reményünk van arra, hogy ifjuságunk a jövő évben fokozottabb mértékben fog a művészet e nemes fájával foglalkozni.

D) Alapítványok és adományok.

1. A rimaszombati takarékpénztár milleniumi alapítványára befizetett	600 K
2. Dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató alapítványához a folyó évben hozzácsatolt	200 K
3. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T.	100 K
4. A gömörmegeyi Közm. egyesülettől márczius 15-iki jutalmazásokra	60 K
5. A rimaszombati polg. olvasókörtől ugyanarra	20 K
6. A tamásfali Petőfi egyesülettől	10 K
7. Basilidesz János urtól	20 K
8. A gr. Teleky-Róth Johanna-féle ö. d. alaptól	65 K

Összesen 1075 K

Jutalom könyveket adtak : Lévai Izsó és Rábely Miklós

könyvkereskedő urak és az ifj. gyámegyesület, összesen 80 K értékben.

Néhai Baksay István hagyatékából az örökösök által a tanintézet részére a következő tárgyak adattak át:

1. Egy vörösfenyő nagy álló üveges szekrény.
2. Egy szalonzasztal a rajta levő emlékkönyvekkel.
3. Egy 150 cm. magas csepkő.
4. 222 drb könyv, mely leltározva a nagykönyvtárban helyeztetett el.

Néhai Kubinyi Aladár hagyatékából 200 füzet Term. tud. Közlöny.

Molnár Ferencz iparos egy 1815-ből származó csizmadia czehmester levelet ajándékozott.

Dr. Lichtschein Adolf t. b. vármegyei főorvos egy 25 drb-ból álló (3 arany és 22 ezüst) érem gyűjteményt ajándékozott csinos dobozban a gimn. éremtár részére.

Fogadják a nemes szívű adományozók e helyen is a tanintézet hálás köszönetét.

Dr. Veress Samu,
igazgató.

III.

Tanulmányi kirándulások.

Igen hasznos, és fontos dolog a tanulóra nézve, hogy a miről a tanításban hall, azt ne csak az iskolába bevitt mutatványokon szemlélhesse, hanem magában az életben, a természetben, saját környezetében áthassa, milyen a valóság?

Erre valók, ezt a célt szolgálják a tanulmányi kirándulások, a melyek manapság általános fölkarolásnak örvendenek és jól elkészítve, céltudatosan, tervszerint használva, igen jó segítő eszközei lehetnek a tanításnak és a nevelésnek. Ha a tanárban sok szeretet van növendékei iránt, akkor a kirándulásokat nem úgy fogja megválogatni, hogy azokkal ország-világ előtt brillirozhasson, hanem a kevésbé csillogót, kevésbé feltűnőt épen olyan gonddal végzi, mint azt, a minek nagyhíre messzire elviszi rendezőjének nevét. Így végezve, ez a munka igazán fontos részévé válik a nevelésnek, mert a tanuló fesztelenebb környezetben jobban kiismerhető, mint az iskolai padok glédájába szorítva és az érdeklődő sokkal többre viheti az igazi, maradandó ismeretekben, mint a falak között.

Az idei iskolai évben ősszel egy nagyobb kirándulást tettünk, de ez sem terjedt túl a megyei határokon. Szeptember 14-ikén reggel vonatra ülve, fölfelé mentünk a Rima völgyén és Nyustyán szállottunk ki. Nyustyáról átgyalogoltunk Klenócz nagyközségbe, a hol megebédelve nekiindultunk az 5—6 órai gyaloglásnak, mert a Vepor teteje Zólyom és Gömörmegye határán fekszik. Utközben Feketepatakon pihenőt tartottunk Áronffy Ernő rimamurány társulati főerdész urnál, a ki igazán vendégszerető figyelemmel gondozta a kirándulókat Tomo Mihály klenóczi rendőrkapitány ural egyetemben. A Vepor orma alatt majorság és vadászház van, ott töltöttük az estét és az éjjelt a Rima egyik forrása közelében.

Másnap kora reggel felmáztunk a hatalmas őserdőn át a Vepor ormára, a hol 1344 méter magasból szép kilátás nyílt a környékre. Érdekesek a toronymagasra nyuló sziklafalak, a melyeknek réteges, palás szerkezete is jól látható. A növényzet is változatosan kínálkozott a botanikusoknak. Dél tájban lementünk Feketepatakra s onnan este Klenócson át Nyustyára és vasuton vissza Rimaszombatba. Résztvett 7 tanár és 80 tanuló.

A husvétii szünet alatt nagyszabásu kirándulást rendezett Loysch Ödön tanár, a ki 3 tanárral és 13 tanulóval a magyar tengerpartra rándult; onnan hajón elmentek Dalmácia nevezetes helyeire: Zarába, Spalatóba, Raguzába, Cattaróba, azután vasuton haladtak át Bosznián, kiszállva Mostarban és megszemlélve Serajevo nevezetességeit. Az igen érdekes és rendkívül tanulságos kirándulás 13 napig tartott.

Kiseb termézetrajzi célú kirándulások is voltak, azonkívül, hogy a szaktanár hetenként lehetőleg egy órát a szabadban tartott.

Félnapos kirándulások:

Április 26-án a negyedik osztály járt a pokorági erdőben növénygyűjtés céljából.

Május 4-ikén a II. osztály volt a szabadkai és szibokori erdőkben növényeket és rovarokat gyűjtögetve.

Május 6-ikán ugyanott járt az I. osztály növénygyűjtés végett.

Május 10-én a IV. osztály tanulói bejárták a szőlőhegyeket s a kis erdőt botanizálgatva.

Május 13-án az V. osztály a pokorági réten gyűjtött rovarokat.

Május 17-én ismét az V. osztály járt a szabadkai, szibokori és tamásfalvi erdőkben bogarászás végett.

Május 29-én az I. osztály bejárta a pokorági és zeherjei határt botanizálgatva.

Jánus 8-án a II. osztály gyűjtött rovarokat Cserencsény és Pokorág felé.

A VI. osztály május 17-ikén megnézte a helybeli eczetgyárat, május 30-án pedig a helybeli agyagipargyárat.

A gyűjtött dolgokat lehetőleg helyben meghatároztuk és azok helyzete és konzerválása felől váltottak a tanulók eszmecserét a szaktanárral.

Horváth Zoltán.

IV.

A főgimnázium kormányzata.

Főhatóság:

A tanintézet feletti hatóságot a Tiszáninneri ref. és a Tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület, illetőleg ezeknek püspökei évenként felváltva gyakorolják. Az 1910—1911-ik tanévben a Tiszáninneri ref. egyházkerület főhatósága alá tartoztunk.

Az állami felügyeletet *Jurkovich Emil* besztercebányai kir. tanterületi főigazgató gyakorolta.

Igazgató-Tanács.

Tagjai:

Elnök: *Minaji Bornemisza László* udv. tan. Gömör-Kishontvármegye főispánja, a gömöri ref. egyházmegye főgondnoka.

Társelnök: *Kubinyi Aladár* kuriai bíró, törv.-széki elnök, meghalt 1910. szeptember 22-én.

Igazgató-tanácsosok:

Ref. részről: *Czinke István*, *Simon Mihály* helybeli ref. lelkészek, *Samarjay János* a rimaszombati ref. egyház főgondnoka, *Csizi Molnár József* ügyvéd, *dr. Kovács László* Rimaszombat r.-t. város polgármestere.

Ág. hitv. ev. részről: *Cs. Gyürky Pál* kishonti főesperes, helybeli lelk., *Kemény Lajos* osgyáni lelk., *Medveczky Sándor* egyhm. felügyelő, kir. közjegyző, *Badinyi Gyula* Rimaszombat város rendőkapitánya, *Zachar Gusztáv* ny. főgimn. tanár.

Hivatalból tagjai: *Kubinyi Ferencz* (ág. h. ev.) vármegyei főügyész, a főgimn. ügyésze, *dr. Zehery István* (ref.) törv. orvos, a főgimn. alapítv. pénztárosa, *dr. Veress Samu* (ref.) főgimn. igazgató, *Loysch Ödön* (ág. h. ev.) ig. tan. jegyző.

A tanári testület képviselői: *Kerekes Dezső* (ref.) és *Horváth Zoltán* (ág. h. ev.)

V. Tanári testület.

Nyugalmozott tanárok : Polnis János, tanított 27 évig.
Zachar Gusztáv, tanított 40 évig.

Sorszám	A tanár neve	Szolgálati éveinek száma	Tantárgyak	Heti órái-nak száma
1	Bodor István okl. r. tanár	más inté- ben 2, össz. 42	Tört. IV. VIII. Magy. VII. Gör.-pótló VI. Latin V.	18
2	Czinke István ref. vallástanár	15	Ref. vallás I VIII.	16
3	Cs. Gyürky Pál ág. h. ev. vallástanár	15	Ág. h. ev. vallás I VIII.	16
4	Horváth Albert o. r. t.	m. i. 2, össz. 14	Latin IV. VIII. Magyar II. IV.	19
5	Horváth Zoltán o. r. t.	m. i. 8, össz. 22	Term.-r. I. II. IV. V. VI. Földrajz II. Gör.-pótló VII.	19
6	Kerekes Dezső o. r. t.	m. i. 5, össz. 32	Számтан II. V. VII. Fizika VII.	17
7	Komáromy Géza o. r. t.	m. i. 1, össz. 13	Latin Magyar	19
8	Lenner Gyula o. r. t.	m. i. 29, össz. 46	Görög V. VI. VII. VIII.	19
9	Loysch Ödön o. r. t.	14	Történelem V. VI. VII. Földrajz I. Német III. IV.	19
10	Marton István o. r. t.	6	Német V. VI. VII. VIII. Latin III.	18
11	Pásztori Gyula o. r. t.	m. i. 2, össz. 12	Számтан I. IV. VI. VIII. Fizika III. VIII.	19

Sorszám	A tanár neve	Szolgálati éveinek száma	Tantárgyak	Heti órái-nak száma
12	Schwalm Nándor o. r. t.	9	Méтан Rajz V. VI. VII. VIII. Szépirás	20
13	Dr. Veress Samu o. r. t.	27	Magyar VIII. Philosophia VIII. Gör.-pótló V. VIII.	11
14	Dr. Wallentinyi Dezső o. r. t.	15	Magyar I. V. Latin I. VII.	19
15	Sz. Benedek Gyula o. tornatanár	m. i. 10, össz. 18	Torna I-VIII. Tört. III. Játék I-VIII.	16 3 4
16	Dr. Meskő Miklós várm. főorvos	4	Egészségtan VII.	1
17	Bencsik Sándor r. k. hitoktató	3	R. k. hittan I-VIII.	16
18	Singer S. Leo izr. főrabbi	28	Izr. vallástan I-VIII.	16
19	Halász József kántortanító	12	Ág. h. ev. egyházi ének I-VI.	2
20	Szücs György kántortanító	9	Ref. egyházi ének I IV.	2
21	Traum Péter r. k. káplán	1	R. k. egyházi ének I IV.	2
22	Laffersz Sándor áll. el. isk. tanító	1	Az iskolai zenekar vezetője	4

VI.

Bevégzett tananyag az 1910—1911. tanévben.

I. Osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Wallentinyi Dezső.*

Vallástan. Bibliai vallástan. Kovácsi Sándor. Heti 2 órán tanította a ref. növendékeknek Czinke István. Ág. ev.-nak: Biblia ismertetése. Ó-szövetség. Kk. Bereczky Sándor. Tanította heti 2 órában Cs. Gyürky Pál.

Magyar nyelv. 1. Olvasmányok: A magyar nép mese-és mondavilága. Hún-magyar mondák. Honfoglalás. A magyar keresztényen lovagvilág az Árpádok kihaltáig. A magyar Alföld és fajmagyar népe. — Ezek alapján a magyar vezérek és Árpád-házi királyok név és uralkodásuk éveinek sorrendjében. — 2. Nyelvtan: Megfelelő olvasmányok elemzése alapján a magyar hangtan, írás-olvasás; az egyszerű mondat fajtái, részei. A szófajok és mondatbeli szerepük. — 3. Könyvnélkül 15 vers, Tompa, Petőfi, Arany, Gyulai, Tóth K., Vörösmarty, Kölcsey, Lévy, Pósa és Szabolcska kisebb költeményeiből. — 4. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Tanította heti 5 órában: dr. Wallentinyi Dezső.

Latin nyelv. 1. Olvasmány: a) Sextus, egy római fiu története. Neveltetése. Környezete. I—XXVI. fejezet. Ford. latinról-magyarra. b) 1—24. fejezet ford. magy.-lat.-ra. — 2. Nyelvtan: a) Hangtan: Írás-olvasás. Hangsúly. b) Alaktan: A főnév fajtái, neme, ragozása (I—V. declinatio). A melléknév és fokozása. A számnév és ragozása 1—26. A névmások és ragozások. Az ige és a cselekvő ige ragozása az indicativus-ban. Participium. Infinitivus. Supinum. Imperativus. — 3. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Kk: Geréb József: Kis Latin Nyelvkönyv. — Tanította heti 6 órában: dr. Wallentinyi Dezső.

Földrajz. Földrajzi alapfogalmak. Magyarország földrajza. Kézikönyv: dr. Némethy Károly. Földrajz. I. kötet. Előismeretek és Magyarország. Kogutovicz M. Kézi atlasz. Heti 3 órán tanította: Loysch Ödön.

Természetrajz. Ősszel a következő gyümölcsök leírása: szilva, őszi barack, som, kökény, dió, mandola, mogyoró, gesztenye, alma, körte, birsalma, naspolya, berkenye, galagonya, szőlő, narancs, citrom, füge, datolya. — A házi állatok közül: kutya, macska, ló, szarvasmarha, juh, kecske, sertés. — Télen a fenyők és az ember lakása közelében, erdőn és mezőn élő emlős állatok leírása. — Tavasszal a következő növények szemléltető leírása: hóvirág, kökörösín, gólyahir, ibolya, árvácska, kankalin, tüdőfű, boglárka, árvacsalán, gyöngyvirág, Salamon pecsétje, nőszirm, tulipán. Ezek alapján a növények szerveinek leírása. — Több alkalommal növénygyűjtés a szabadban és a gyűjtötték meghatározása. Kézikönyv: Sztéryni Természetrajz I. Horváth Z. Növényhatározó és növénygyűjtő. Heti 2 órán tanította: Horváth Zoltán.

Számтан. A tízes számrendszer. Mértékrendszerek. A négy alapművelet egész számokkal, közönséges és tizedes törtekkel. Oszthatóság, törzs tényezőkrebonítás. Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös. Tankönyv: dr. Lévy E.: Számтан. Heti 4 órán tanította: Pásztori Gyula.

Rajzoló geometria. Geometriai elemek. A pont és vonal keletkezése. Egyenes és görbe vonalak. A szög keletkezése. Szögek nemei. Szögpárok. A háromszögek. A négyszögek és sokszögek. A kör. Kerületmérés és területmérés. Az összeillőség és hasonlóság. *Rajzgyakorlatokon:* Spontán rajzolás, később felolvasott mesék nyomán. Kézikönyv: dr. Horti Henrik *Rajzoló geometria* I. rész. Planimetria. — Heti 3 órán tanította Schwalm Nándor.

Szépírás. Magyar kis és nagy betűkkel. Heti 1 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna: Rendgyakorlatok: Állások. Sorakozás. Igazodás, fordulatok. Nyitódás, fejlődés, kanyarodás 2.-3.-4-es sorokba. Köralakítás. Szakasz képzés. Rendek és kettős rendek képzése helyben. Menetelés arcz és oldalsorban. — Szabadgyakorlatok: Fej, nyak, törzs, kar és lábgyakorlatok svéd rendszer szerint, társas erőgyakorlatok. — Szergyakorlatok: Mászás rudon és kötélén, rézsutos és függélyes létra, körhinta, ugró-

zsámoly, bak. — Szabadtéri gyakorlatok: Magas és távolugrás, versenyfutás 50 méterre. — Tornajátékok: Heti 2 órán tanította: Sz. Benedek Gyula.

II. Osztály.

Osztályfőnök: *Schwalm Nándor.*

Vallástan: Ref.: Kovácsi Sándor. Bibliai vallástan. Jézus élete. Megfelelő énekszövegek és vallásos költemények. Heti 2 órán tanította: Czinke István. — Ág. ev.: Biblia ismertetése. Ujszövetség. Kk. Bereczky Sándor, tanította heti 2 órában Cs. Gyürky Pál.

Magyar nyelv. Olvasmányok (tanító mesék, magyar történelmi és mondai elbeszélések, leírások a magyar földről és népéről) alapján a magyar nép-lélek behatóbb megismerése, a történelmi összetartozás érzésének erősítése, a föld és fajszeretet fejlesztése. Tanító mese, a monda, a leírás és az elbeszélés. A költeményeket megtanulták könyv nélkül is. Olvasmányaikról naplót is vezettek, melyekbe az iskolai utmutatás nyomán önálló fogalmazványokat is irtak. Elemzés alapján a határozók, a szórend és az összetett mondatok a nyelvtanból. Kk. Császár—Váczy M. Olvasókönyve és Szinyei I. M. nyelvtana. Két hetenkint egy írásbeli dolgozat. Heti 5 órán tanította Horváth Albert.

Latin nyelv. Olvasmányok Rómáról és a római királyok történetéről. Trója elhamvasztása. Beszélgetések. Az olvasókönyv I—LIII. fejezetei. Az I-ső osztály anyagának átisméltése s az alaktan egész befejezése. Ennek gyakorlására lefordítottuk a gyakorlókönyv megfelelő fejezeteit. Mondattani előismeretek. Szócsoportok, közmondások és kifejezések gyűjtése. Kéthetenkint írásbeli dolgozat. Kk. Roseth: Latin olvasó és gyakorlókönyve és nyelvtana. Heti 6 órán át tanította Komáromy Géza.

Földrajz. Európa, Ázsia és Afrika részletes leíró földrajza s az egyes országok és gyarmatok tárgyalása. Térképvázlatok rajzolása az iskolában és otthon. Kézikönyv: Némethy Földrajz II. rész. — Heti 3 óra. Tanította Horváth Zoltán.

Természetráajz. Összel viritó növények leírása és néhányszor gyűjtés a szabadban. — Télen és tavasszal: az emlősök közül a majmok, tengeri és erszényes emlősök, továbbá a ház körül élő, mezei, erdei és vízi madarak leírása. Csuszó-mászó és két életű állatok, halak. Puhatestűek. A rovarok közül néhány bogár, lepke, hártýás, egyenes, reczés és kétszárnyu leírása. Né-

hány fa virágzásban. Többször növény- és rovargyűjtés és meghatározás a szabadban. Kézikönyv: Sztéryni Természetráajz II. rész. Horváth Z. Növényhatározó és növénygyűjtő. — Heti 2 óra. Tanította Horváth Zoltán.

Mennyiségtan: Közönséges és tizedes törtek összefüggése. Számolási előnyök és rövidítések. Régi és új mértékek és ezek átszámítása. Az arányosság fogalma. Egyszerű hármasszabályra tartozó feladatok megoldása, következtetés az arány által. Százalékszámítás. Tankönyv: dr. Lévy Ede: Számítan. Heti 4 órán tanította Kerekes Dezső.

Rajzoló geometria. A pont és vonal, a sík, az egyenes és a sík, több sík kölcsönös helyzete a térben. A kocka, hasábok, gulák, hengerek, kúpok és a gömb szemléltetése, felszínök és köbtartalmuk kiszámítása, hálózatuk készítése. *Rajzgyakorlatok:* Rajzolás emlékezetből, felolvasott mesék és elbeszélések nyomán. Kézikönyv: dr. Horti Henrik. Rajzoló geometria II. rész. Stereometria. — Heti 3 órán tanította Schwalm Nándor.

Szépírás. Német kis- és nagy betűkkel. — Heti 1 órán tanította: Schwalm Nándor.

Torna. Mint az I. osztályban. Heti 2 órán tanította Sz. Benedek Gyula.

III. Osztály.

Osztályfőnök: *Marton István.*

Vallástan. Ref. Ker. hittan Kovácsi Sándortól. A ref. növendékeknek heti 2 órán tanította Czinke István. — Az ev. növendékeknek: A ker. egyház rövid története. Kk. Bereczky Sándor. Tanította heti 2 órában Cs. Gyürky Pál.

Magyar nyelv. Olvasmányok: Élet és jellemképek, rajzok, történelmi elbeszélések, mondák, Török-világ Magyarországon, Zrinyi, Pázmán, Bethlen, II. Rákóczy F, Mária Theresia, gróf Széchenyi István, Kossuth, Deák F. és a kiegyezés. A magyar föld és népe. Megtanultak 15 költeményt. — Rendszeres magyar nyelvtan: Nyelvjárások, hangtan, szótan, mondattan. Kéthetenkint írásbeli dolgozat. Kk. Császár—Váczy: Magyar olvasókönyv III. rész. Szinyei: Rendszeres magyar nyelvtan. Heti 4 órán át tanította: Komáromy Géza.

Latin nyelv. Phaedrus és Cornelius Nepos élete és műveikből vett szemelvények képezték az évi fordítási anyagot. Fordították Miltiades, Themistocles és Hamilcar életráajzát és 21 ál-

latmesét. Több fordított részt emlékeltek. Az alaktan ismétléssel párhuzamosan megismerkedtek az egyszerű latin mondattal és az összes mondatrészekkel. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Roseth olvasókönyv Cornelius Neposból. Latin nyelvtan II. rész. Mondattan. Szemelvények Phaedrus meséiből. Heti 6 órán tanította Marton István.

Német. Írás, olvasás, hangsúly, a szavak elválasztása, helyesírás. A főnév, melléknév, névmások ragozása, az igék ragozása cselekvő módban, a melléknevek fokozása, a fő- és sor-számnevek, megfelelő olvasmányok, fordítási és beszédgyakorlatokkal. Néhány költemény emlékelése. Kéthetenként zárt iskolai dolgozat. Kézikönyv: Endrei Ákos: Német nyelvkönyv I. köt. Tanította heti 4 órán Loysch Ödön.

Történelem. Magyarország története a legrégebb időktől a mohácsi vészig. Szadeczky Lajos tankönyve szerint heti 3 órán tanította Sz. Benedek Gyula.

Földrajz. Amerika és Ausztrália A fiz. és math. földrajz alapjai. Tankönyv: dr. Némethy K.: Földrajz. Kogutovicz: Atlasz III. Heti 2 órán tanította Pásztory Gyula.

Mennyiségtan. Összetett hármasszabály. Egyszerű és kamatos kamat számítás. Arányos osztás. Középertek és határidő számítás. Keverési és vegyítési számítások. Arany és ezüst tárgyak finomsága. Hazai és külföldi pénznemek. Értékpapírok, részvények és váltók. Tankönyv: dr. Lévy Ede: Számtan. Heti 3 órán tanította Kerekes Dezső.

Rajzoló geometria. Pont és vonal szerkesztése. Adott távolságok szerkesztése. A kör és a reá vonatkozó alapszerkesztések. Szögek mérése és másolása. A háromszögek összeillesztési esetei. Háromszögek, négyszögek és sokszögek szerkesztése adott alkotórészekből. A háromszögek hasonlósága és hasonló háromszögek szerkesztése. *Rajzgyakorlatokon:* Kézügyesítő gyakorlatok színes krétával, összekötve önálló tervezési kísérletekkel. Kézikönyv: Dr. Horti Henrik: Rajzoló geometria III. rész. Konstruktív Planimetria. — Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Rendgyakorlatok: mint az I. és II. osztályban, pontosabb és szabatosabb kivitelben. Menetelés közben igazodás és irányváltóztatás. — Szabadgyakorlatok: mint a II. oszt.-ban, csak változatosabb összetételben — néha súlyzókkal és fabottal. — Szergyakorlatok: mint a II. oszt.-ban. Lengési gyakorlatok a gyűrűhintán és nyújtón. Egyszerűbb támaszgyakorlatok a

korláton. Alapgyakorlatok a nyújtón. Ugrások lovon és bakon, mély ugrás. — Szabadtéri gyakorlatok: mint az I. és II. oszt.-ban. Játékok. Heti 2 órán tanította: Sz. Benedek Gyula.

IV. Osztály.

Osztályfőnök: Horváth Albert.

Vallástan. Ref. hittan Kovácsi Sándortól, a ref. növ.-nek heti 2 órán tanította Czinke István. — Ker. hit- és erkölcsstan. Kk. Bereczky Sándor. Tanította az ág. ev. növ.-nek heti 2 órában Cs. Gyürky Pál.

Magyar nyelv. Stilisztika. Az irály tulajdonságai: tiszta magyarság, világosság, szabatosság, erő és csinosság. Verstan: hangsúlyos és időmértékes verselés. Az ügyiratok szerkesztésének szabályai. Olvasmány: Arany: Toldi I—XII. ének, (az 1, 2, 3, 4. ének könyv nélkül is). Kéthetenként egy írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Góbi Imre Stilisztikája. Heti 4 órán tanította Horváth Albert.

Latin nyelv. C. Julius Caesar: Comm. de Bello Gallico cz. művéből fordították az I. k. 1—33. fejezeteit. Ovidius Metamorphosisából I. 5—88., 89—150., 244—417, Met. VIII. 183—236, 618—720. Ezekből 80 sort könyv nélkül is megtanultak. A prózai olvasmányok alapján a római hadi, a költőiek alapján pedig a legfontosabb hitéleti régiségeket is megismerték. Az olvasással párhuzamban az I.—III. o. nyelvtani ismereteit átismételvén, megtanulták és alkalmazták az összetett mondatok főszabályait. Kéthetenként írásbeli dolgozatul fordítás magyarból latinra. Kézikönyv: Cserép Szemelv. Ovidiusból és Hittrich Szemelv. Caesarból. Heti 6 órán tanította Horváth Albert.

Német. A harmadik osztály tananyagának teljes átismétlése és kibővítése. A főnév, melléknév, névmás, igeragozás, a melléknevek rendes és rendhagyó fokozása, az elválasztható és elválaszthatlan igekötők használata, számnevek, elöljárók, a szórend és főbb mondattani szabályok. Megfelelő olvasmányok, fordítási és beszédgyakorlatok. Kéthetenként zárt iskolai írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Endrei Ákos Német nyelvkönyv I. k. Heti 3 órán tanította Loysch Ödön.

Történelem. Magyarország története a mohácsi vésztől napjainkig. Hazánk politikai földrajza és alkotmánya s közjogi viszonyunk Ausztria, Horvátország és Szlavonia között. Kk. Szadeczky Lajos tankönyve. Hetenként 3 órán tanította Bodor István.

Természetrajz. Őszi növények leírása s a leirtak alapján a növények általános részeinek ismertetése. A növény vegyi összetétele, a vegytan elemeinek kísérleti ismertetésével. Belső szerkezet, sejtek, a szövetek mikroskopi vizsgálata, beszöve a megfelelő helyeken. A virágtalanok, nyitott magvuak, egy és kétsziküek ismertetése s a rendszer elemei. A látottak leírása és rajzolása otthon. Több alkalommal növény gyűjtés volt a szabadban s a gyűjtöttöket meghatároztuk. Kézikönyv: Szerényi Növénytan. Horváth Z. Növényhatározó és növénygyűjtő. Heti 3 óra. Tanította Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. A négy alpművelet egész és törtszámokkal. Többtaguak négyzete és köbe. Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többsz. Elsőfoku egyismeretlenű egyenletek. Tankönyv: Fr. Kiss K.: Algebra. Heti 3 órán tanította Pásztori Gyula.

Rajzoló geometria. A kör főbb tulajdonságai. A kör osztása. Két kör kölcsönös helyzete. Érintők szerkesztése. Érintkező körök. Az ellipsis, Hyperbola, parabola szerkesztési módjai és tulajdonságai. *Rajzgyakorlatokon:* Ecsetgyakorlatok összekötve tervezési feladatokkal. Kézikönyv: dr. Gerevich Emil Rajzoló geometria III. rész. Konstruktív Planimetria. — Heti 2 órán tanította Schvalm Nándor.

Torna. Rend-, szabad-, szer- és szabadtéri gyakorlatok, játékok, mint a III. osztályban. Heti 2 órán tanította Sz. Benedek Gyula.

V. Osztály.

Osztályfőnök: *Horváth Zoltán.*

Vallástan. Egyháztörténet a reformációig. Kk. S. Szabó József. Heti 2 órán tanította Czinke István. — Ág. ev. Bibliái ismertetés. Kk. Batizfalvy—Bereczky. Tanította heti 2 órán Cs. Gyürky Pál.

Magyar nyelv. A) Olvasmányok. 1. Leírás, elbeszélés. a) Herman Ottó: Pákász tanya. b) Jókai Mór: A nagy ellenség. 2. Történeti próza: a) Márk krónikájából: Salamon király bujdosása. b) Tinódi históriás éneke Buda veszéséről és Terek B. fogságáról. c) Mikes K.: Törökországi leveleiből (3 drb.) d) Cserey Mihály: Zrínyi Miklós halála. e) Horváth Mihály: A Pragmatica Sanctio. f) Bethlen Miklós: Zrínyi Miklós halála. 3. Tanulmány, értekezés, bírálat. a) Salamon F.: Hunyadi harcrai a törökökkel. b) Salamon F.: A török városainkban. c) Salamon

F.: Daliás idők (ismertetés.) d) Marczali Henrik: A magyar nemzet anyagi és szellemi állapota a XIX. sz. első negyedében. e) B. Kemény Zsigmond: B. Wessellényi Miklós (az idősb). f) Gyulai Pál: Széchenyi mint író (essay). g) Gr. Széchenyi I.: „Hitel,” cz. művéből (polit. tanulmány). — 4. Szónoki próza. a) Perikles beszéde a háboru első halottai felett. b) Kossuth Lajos: A haza megmentéséről. Emlék beszédek: c) Kölcsey F.: Kazinczy F. felett. d) B. Eötvös József: Körösi Cs. Sándor felett. — 5. Levél próza. a) Az ifj. Plinius levele C. Tacitushoz. b) Petőfi Sándor: Uti jegyzeteiből. — B. Költői művek. a) Jókai Mór: Az az új földes ur (regény). b) Arany János: Toldi estéje (költői beszély). c) Minden hónapban feldolgoztunk egy Arany balladát s azt könyvnélkül is megtanultuk.

B) Elméleti rész az olvasmányok alapján: Bevezetés: A retorika jelentése és tartalma. — 1. A prózai írásművek szerkezete. a) Anyag gyűjtés (invenio). b) Az anyag elrendezése (dispozicio). — 2. A prózai írásművek fajtái. a) Az előadás általános formái: a) Leírás, b) elbeszélés, c) elmélkedés. Az írásművek fajtái. b) A történetírás. c) Az értekezés. d) A szónoki beszéd. A levél. Tanította heti 5 órában dr. Wallentinyi Dezső.

Latin nyelv. Cicero élete, kora és működése. Tárgyi, nyelvi és szerkezeti magyarázat kíséretében fordítottuk De imperio Gnaei Pompei cz. művét. Ovidius élete s művei, ezeknek alapján a verstan főtekintettel a hősi és elegiai versformákra. Ovidius műveiből olvasták: „Fasti“ Janust, Hercules legyőzi Cacust, Romulus és Remus kitétele, Róma alapítása, Romulus halála. A Fábiusok hősi vállalata. Kk. Zsámboki De imperio Gnaei Pompei oratio ad Quirites. Szemelvények Ovidius műveiből. A nyelvten, syntaxis ismétlése mellett megfelelő írásbeli gyakorlatok latinból magyarra és viszont, proveriák gyűjtése, műfordítási kísérletek. — Régiségtan: Róma földrajzi helyzete, a polgárok jogi viszonya s vallásos felfogások. Kk. Wagner—Horváth: Római régiségek. Tanította heti 6 órán Bodor István.

Német nyelv. Az alaktant rendszeresen átismételték és a mondattan lényegesebb részeit elsajátították. Lefordították a tankönyv 18 olvasmányát és költeményét, utóbbiak közül egy-néhányat emlékeltek. 14 dolgozatot irtak. Kézikönyv: Endrei Ákos Német nyelvkönyv II. kötet. Heti 3 órán tanította Marton István.

Görög nyelv. A görög nyelv fontossága, szójárásai, jellem-

zése. Dóczi D. Görög nyelvtana, gyakorló- és olvasókönyvének (I. r.) megfelelő olvasmányai s fordítandó gyakorlatai fonalán: a görög nyelv hang- és alakntana, a „mi“-be végződő igék tanáig. Mythológiai és ethnographiai adatok rövid közlése. Írásbeliek előírt módon. — Tanította heti 5 órában Lenner Gyula.

Görögpótló irodalom. A görögök hitélete. Magán régiségek. A művészet történelméből az építészet és szobrászat. Olvasmány Homer Iliásza. Kk. Szerelemhegyi: Görög hitélet és magán régiségek. Kemenes: Homér Iliásza. Heti 3 órán tanította dr. Veress Samu.

Történelem. A keleti népek története, Görögország és a római birodalom története a római birodalom kettészakadásáig. Kézikönyv: Mika Sándor világtörténelem I. kötet. Ókor. Tanította heti 3 órán Loysch Ödön.

Természetrájk. Az állati test alakja. A csontváz részei és szerkezete. Bőr és bőrképződmények. A belső szervek. A gerinczések leírása és osztályozása. Puhatestűek, izeltlábuak, férgek, tüskebőrűek, tömlős és őszállatok leírása. A megfelelő helyeken mikroszkopi szemléltetés. A látottak leírása és rajzolása otthon. Nehány kiránduláson rovarokat gyűjtöttünk s azokat meghatároztuk. Kézikönyv: Szerényi állattan. — Heti 3 óra. Tanította: Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. Algebra: Absolut és relativ algebrai számokkal való műveletek értelmezése és végrehajtása. Határozott elsőfoku egyenletek egy és több ismeretlennel. Proportiók tana. — Hatványozás, binomok magasabb pozitív egész számú hatványai. Pascal-féle háromszög, Gyökvonás, négyzetgyök és másodfoku egyenlet, köbgyök, számműveletek gyökmennyiségekkel. — Geometria: Egyenesek kölcsönös helyzete a síkban. A síkidomok szögeinek és oldalainak összefüggése. Az idomok congruentiája. Sugárrendszer és a síkidomok hasonlósága. Terület mérés. Az idomok átalakítása. Tankönyv: dr. Kiss Károly: Algebra és dr. Sárkány Lajos: Mértan. — Heti 3 órán tanította Kerekes Dezső.

Szabadkézirájk. Geometriai testek és testcsoportok rajzolása és árnyékolása természet után, czeruzával és krétával. — Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Rendgyakorlatok, mint a IV. osztályban, kivéve a katonai rendgyakorlatokat, melyek menetelés közben is végeztettek. — Szabadgyakorlatok, mint a IV. osztályban, 6-os és 8-as ütemben egyirányú és ellenirányú mozdulatokkal. Sulyzók és

fabottal. — Szergyakorlatok: több erőt és ügyességet igénylő gyakorlatok a nyújtón, korláton, bakon, lovon, gyűrűhintán, rézsutos deszkán, mászás és függeszkedés rúdon és kötelen. — Szabadtéri gyakorlatok: magas, távol és mély ugrás, sulydobás. — Játékok, mint az alsó osztályokban, azonkívül rugólabda és füleslabdajáték kapukkal. — Heti 2 órán tanította Sz. Benedek Gyula.

VI. Osztály.

Osztályfőnök: Komáromy Géza.

Vallástan. A ker. egyház története a reformációtól máig. Kézikönyv: Ref.: Kovács Sándortól. Heti 2 órán tanította Czinke István. — Ág. h. ev.: A ker. anyaszentegyház története. Kk. Pálffy—Bereczky. Tanította heti 2 órában Cs. Gyürky Pál.

Magyar nyelv. Megfelelő olvasmányok alapján: a művészetek főbb csoportjai, az eszhetika alapelemei, a költészet alapvonalai, lyrai, epikai és drámai műfajok s ezek történelmi fejlődése. Több költői mű olvasása és fejtegetése. Zrinyiász, Bánkban, Tudós nők, Arany balladá, Toldi szerelme, részletek nagyobb époszokból, színművekből s a külföld jelesebb íróitól. Havonkint egy-egy írásbeli dolgozat. — Kk. Góbi Imre Poetikája. Tanította heti 3 órán Komáromy Géza.

Latin nyelv. Olvasmányok: a) Livius: Ab urbe condita I. XXI—XXII. Összefüggő szemelvényekben a II. pun háború. Livius élete, művei, nyelve, stílusa, írói érdemei. — b) P. Vergilius Maro Aeneise. I. é. 1—300. II. é. 1—280, VI. é. 264—330, 450—476, 750—901. Vergilius élete, művei. Az Aeneis tartalma. Nyelvtan és mondattani ismétlések. Régiségtanból a hadügy és vallásügy. Kéthetenkint írásbeli „dolgozat. Kk. Kalmár: Szemelvények Liviusból, Cserép, Szemelvények Verg. Aeneiséből, Wagner—Horváth: Római régiségtan. Heti 5 órán tanította: Komáromy Géza.

Német nyelv. Az alaktan ismétlése után az egész mondatant és verstant átvették. Lefordították a tankönyv 18 olvasmányát, néhány hosszabb költeményt emlékeltek. 13 iskolai dolgozatot irtak. Kézikönyv: Endrei Ákos Német nyelvkönyv II. köt. Heti 3 órán tanította Marton István.

Görög nyelv és irodalom. A tavalyi tananyag beható átméltése után Maywald görög gyakorló- és olvasókönyve II. része és Dóczi görög nyelvtana fonalán: fordítások Xenophon Ana-

bázisából és Kyropaediájából. Ezek alapján a nyelvtanból a „mi“-be végződő igék hajlítása, idő és módképzése, az ezeknek hason szabálya szerint képezett más aorisztosi és csel. perfectumi igealakok. A négy felső osztályu igék idő- és módképzése. Sajátosságok az igeidők alakjainak jelentéseiben. A szóképzéstan és a mondattan főtanaí. — Irodalomtörténeti adatok. Xenophon életviszonyai, művei, nyelvezete, irálya. A többi görög történeti író s műveik ismertetése. — Számos elégia, epigramma, iambos paródia s anakreóni dal fordítása s magyarázata alapján: a görög költészet; a lyra fajainak fejlődése s főképviselőinek ismertetése és jellemzés. — Megfelelő számu írásbeli dolgozat Xenophon irataiból. — Tanította heti 5 órában Lenner Gyula.

Görögpótló irodalom. A görög lyrai költészet fejlődése. A magyar klasszikus költészet története a XVI—XIX-ik század elejéig. — Olvastuk: Antigone Sophoklestől, Lelánczolt Prometheust Aischilostól, ezek alapján az ókori dráma. Schakespearetól Julius Cesárt, Katona Bánk-bánját, melyek alapján a modern tragédiát; Moliere Tudós nők, Kisfaludy Csalódások, Szigligeti Liliomfi cz. színműveket, melyekből a comoediát szerkezet, jellemfestés tekintetében ismerték meg növendékeink. Görög és magyar írók műveiből szemelvények könyv nélkül. Kk. Badics. Írásban feldolgozták: „Anakreon hatása a magyar írókra“ „Antigone és Bánk tragicuma“. Tanította heti 3 órán Bodor István.

Történelem. A középkor és újkor története a népvándorlástól a westphaliai békekötésig. Kézikönyv Mika Sándor. Történelem II. kötet. Középkor. Tanította heti 3 órán Loysch Ödön.

Természetrájl. Kémiai és fizikai jelenségek. Az ásványok fizikai tulajdonságai. A kristályok alaki tulajdonságai rendszeres összefoglalásban. Egyéb fizikai sajátságok. — Kémiai ismeretek a víz és levegő alkotó részzeiről. Egyszerű és összetett test. Vegyület-, elegy és keverék. Oxidáció, égési tünetmények. Chlór, sósav. — Atom és molekula. A sulyviszonyok és azok törvényei. Kémiai egyenletek és számítások. Nemfémes elemek és vegyületeik csoportonként. Fémek és vegyületeik csoportonként. Lángreakciók, szinképelemzés. Savak és azok sói. Agyagipar, üvegyártás. Az ásványok megváltozása a természetben. — Analitikai kémia: minőségi és mennyiségi elemzés. Organikus vegyületek s azok osztályozása. — A föld anyaga és keletkezése. Geológiai tényezők. A kőzetek. Metamorf kőzetek. A föld története korok és korszakok szerint rövid vázlatban. — A látottak leírása és

rajzolása otthon feladatokban. Kirándultunk a helybeli agyagipar gyárba és az eczet gyárba s a Vepor hegységbe. Kézikönyv: dr. Reichenhaller Kálmán: Chémia és Mineralógia. — Heti 3 órán tanította Horváth Zoltán.

Mennyiségtan. Algebra. A hatványozás és gyökvonás általánosítása. Számrendszerek. Komplex számok. Logarithmus. Exponentialis egyenletek. — Geometria. Körtan. Goniometria és Trigonometria. — Tankönyvek: Fr. Kiss K.: Algebra, dr. Sárkány L.: Mértan. Heti 4 órán tanította Pásztori Gyula.

Szabadkézi rájl. Rajzolás és festés természet után. (Famodellek, kitömött madarak, lepkék, bogarak.) Magyar stílu minták rajzolása és festése. Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor.

Torna. Mint az V. osztályban. Heti 2 órán tanította Sz. Benedek Gyula.

VII. Osztály.

Osztályfőnök: Loysch Ödön.

Vallástan. Ker. vallás és erkölcs tudomány. Kézikönyv: Szöcs Farkastól. A ref. növendékeknek heti 2 órán tanította Czinke István. Az ev.-nak: A magyar prot. egyház története. Kk. Pálly—Bereczky. Tanította heti 2 órában. Cs. Gyürky Pál.

Magyar nyelv. A magyar nemzeti irodalom története a legrégibb kortól Kisfaludy Károlyig. Megfelelő olvasmányok alapján a nyelv és irodalom fejlődése. A kiválóbb művek tárgyalása, a felfogás, nyelv és szerkezet alapján kapcsolatban azon viszonyokkal, melyekben az illető költő élt, vagy amelyekből tárgyát vette. Havonként 1 írásbeli dolgozat. Kk. Beöthy Zsolt irodalmi története. Heti 3 órán tanította Bodor István.

Latin. I. Olvasmányok a) C. Sallusii Crispi Bellum Jugurthinum 1—43., 73—75., 113. b) M. Tullii Ciceronis: Oratio in Catilinam I. 1—13. c) P. Vergilii Maronis: Aeneidos VII. 25—50., 286—350., VIII. 416—731., IX. 176—449., 672—818., XII. 887—952. d) Ex abrupto mintegy 300 sor. — 2. Irodalomtörténet. Sallustius, Cicero és Vergilius élete, kora és művei. — 3. A fordított részek tartalma latinul. — 4. Az összes régiség-tani ismeretek összefoglaló áttekintése. Megfelelő írásbeli dolgozatok. Tanította heti 5 órában dr. Wallentinyi Dezső.

Német nyelv. A német irodalom lényegesebb részeinek ismertetésére szolgáltak az olvasókönyv 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, a, b, c, d, 11, e, f, 14, a, b, c, d, e, f olvasmánya, továbbá a

jegyzetek 1—20 számú fordítási gyakorlata. Iskolai dolgozatok havonként és állandó házi fordítási gyakorlat. Kézikönyv: Hirn—Paulai Német irodalmi olvasókönyv I. rész. Heti 3 órán tanította Marton István.

Görög nyelv és irodalom. Homéros Odysseája Kempf József szemelvényei fonalán: I. és III. éneke. — A görög remekirodalom korszakai, főképviselei s műveik. Homéros korának s nevezetesen az Odysseiának közelebbi ismertetése: tartalma, szerkezete, művészi alkotása, nyelvezete, előadási modora. — Homér világa, világnézete, ethnographiai ismeretei; hatása; a világirodalomban elfoglalt helye. — Méltatása. — Herodotos történeti műve dr. Geréb József szemelvényei szerint: a marathoni, salamisai és plataei ütközetek leírása. A görög remekirodalom aranykora: főképviselei s műveik. Herodotos életviszonyai: történeti nagybecsű műve: tartalma, nemzeti iránya, nyelvezete, stílusa; hitelessége. Herodotos nézete az istenségről s az emberi dolgokról. Méltatása. Az epikai és prózai műfajok fejlődésének főbb vonásai. — Megfelelő alak- és mondattani, metrikai és régiség-tani magyarázat. Havonta 1 írásgyakorlat Herodotosból. — Tanította heti 5 órában: Lennér Gyula.

Görögpótló irodalmi olvasmányok. Thukydides élete és kora, II. VI. és VII. könyvének tartalma. Szemelvények magyar történetirók és szónokok műveiből. Virág, Kazinczy, Jászay, Teleky József gr., Horváth Mihály, Szalay, Salamon. — Kölcsey, Széchenyi, Kossuth, Deák. — Demosthenes életéről és műveiről; olynthosi beszédei és philippikái. A görög irodalomtörténetből: vallásos és époszköltészet. Homérosz művei. Elegiai és lantos költészet. Tanító költészet: Hesiodos. Drámairók: Aischylos, Sophokles, Euripides. Vigjáték: Aristophanes. Prózairók. Történetirók. Herodotos. Xenophon. Bölcselők Sokrates előtt. Szofisták. Sokrates. Platon. Aristoteles. Kézikönyv: Szilasi: Szemelvények Thukydidesből. Földi: Demosthenes válogatott beszédei. Schill: Gör. irod. tört. Badics: Irodalmi olvasmányok III. Heti 3 órán tanította Horváth Zoltán.

Történelem. Az ujkor története a westphaliai békétől a berlini kongresszusig. Kézikönyv: Mika Sándor: Világtörténelem III. kötet. Ujkor. Tanította heti 3 órán Loysch Ödön.

Mennyiség-tan. Algebra: Másodfoku egyenletek teljes elmélete. Redukálható magasabb foku egyenletek. A függvények geom. ábrázolása, maximum és minimum értéke. — Arithmetikai

és geometriai progressziók, utóbbiak alkalmazása a kamatos kamat, járadék, törlesztési számításoknál és szakaszos tizedes törtéknél. — Geometria: Alg. kifejezések geometriai ábrázolása. A pont corrdinatai, 2 pont távola. Az egyenes, a kör, ellipsis, hyperbola, parabola egyenletei. — Stereometria. — Tankönyv: dr. Kiss Károly Algebra és dr. Sárkány Lajos Mértan. Hett 3 órán tanította Kerekes Dezső.

Természettan. Bevezető alapfogalmak. Mechanika. Akusztika. Optika. Tankönyv: dr. Kovács Zoltán Physika. Heti 4 órán tanította Kerekes Dezső.

Szabadkézi rajz. Rajzolás és festés természet után, a különböző technikákra való tekintettel. Zománczozott és üvegedények, valamint kisebb csendéletszerű csoportok rajzolása és festése. — Heti 2 órán tanította Schwalm Nándor,

Torna. Rend-, szabad-, szer- és szabadtéri gyakorlatok, játékok, mint a VI. osztályban. Heti 2 órán tanította Sz. Benedek Gyula.

VIII. Osztály.

Osztályfőnök: Pásztor Gyula.

Vallás-tan. Ker. egyháztörténet. Kk. Szöcs Farkastól. A ref. növendékeknek heti 2 órán tanította Czinke István. — Ker. hit- és erkölcs-tan. Kk. Zsilinszky-Bereczky. Az ev. növendékeknek heti 2 órán tanította Cs. Gyürky Pál.

Magyar. A magyar nemzeti irodalom története Kazinczytól napjainkig. Iskolai és házi olvasmányok. Havonként egy írásbeli dolgozat. Kk. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története II-ik kiadás. Heti 3 órán tanította Dr. Veress Samu.

Latin nyelv. Horatius élete, művei és méltatása. Ódák: 3, 11, 22. II. 7, 14, 17, 18. III. 9, 23, 30. Carm. saeculare. Epod. 1, 7, 10. Sat. I. 1. Epist. I. 7, 20. Epist. II. 100. A szebbeket könyv nélkül is megtanulták. — Tacitus Annalese I. 1—15. Tacitus élete és művei. A római irodalomtörténet összefoglalása. Kéthetenként írásbeli dolgozat. Extemporalek. Kk.: Wirt Szemelvények Horatius műveiből. Gyomlai-Tacitus Annales, Horváth-Wágner Római régiség-tan és irodalomtörténet. Tanította heti 4 órán Horváth Albert.

Német nyelv. Foglalkoztunk a német irodalom másodvirágzásának és századának kiválóbb alakjaival a tankönyv következő olvasmányai alapján: I. A., B., C., D., E., F., G., a) 1—8.,

b) 1—5., c) 3., d) H. II. A., B., C., D., E., F. a) 1., 3., 4., 5., 6., 8. b) 3. VI. A., B. a) 1—9., továbbá a jegyzetek és gyakorlatok összes olvasmányai alapján. Iskolai dolgozatot havonként irtak. Kézikönyv: Hirn—Paulay Német irodalmi olvasókönyv VIII. o. számára. Tanította heti 3 órán Marton István.

Görög nyelv és irodalom. Homéros Iliásának I. éneke egészen, II. és III. éneke szemelten. Az ilias tartalma, szerkezete. A hom. Olympos: Homéros istenei és hősei. A hadügy és a patriarhális államszervezet Hom. korában. A hom. idők kulturviszonyai és ismeretköre. — A hom. hasonlatok s ezek szerkezete. A hom. olvasmányok egybefoglalása s megvilágítása. — Platon és kora, művei nyelvezete és irálya. A görög bölcselkedés korai. A sophisták és tanaik, Sokrates s tanítványai. Platon mint ember és író, elévülhetetlen érdemei. Platon Kritója egészen, Phaedonjából szemelvények. Ezen utóbbi rendkívül fontos művének tüzetesebb ismertetése. — Homér és Platon helye a világirodalomban. Írás-gyakorlatok Plátó Phaedonjából. — Az év vége felé a gymn. gör. irod. tananyag összefoglalása s méltatása: a görög oktatás fontossága s megbecsülhetetlen értéke. Kézikönyv: Teubner-féle szövetkiadások. Tanította heti 4 órán Lenner Gyula.

Görögpótló irodalmi olvasmányok. A görög irodalom története, II-ik rész: természet bölcselők, bölcsészeti iskolák, Sokrates, Platon, Aristoteles. Szemelvények Platon műveiből. — Magyar politikai írók és szónokok műveinek olvasása és magyarázata. A képzőművészetek fejlődésének története. Kk. Schill: A görög irodalom története; Alexander B.: Platon és Aristoteles; Morvay—Gerecse: A művészetek története. Tanította heti 2 órán Dr. Veress Samu.

Történelem. Magyarország oknyomozó története. Kk. Kis Lajos tankönyve. Tanította heti 3 órán Bodor István.

Fizika. Hőtan. Mágnesség és elektromosság. — Kosmographia. — Tankönyv: Dr. Kovács Z.: Fizika. Tanította heti 4 órán Pásztori Gyula.

Mennyiségtan. Permutatio, combinatio, variatio. — Newton binomi tétele s alkalmazása. — A gömbháromszögtan sinus- és cosinus-tétele. — Földrajzi helyek távolsága. — Az algebrai és geom. anyag ismétlése. — Tankönyvek: Fr. Kiss K. Algebra, Dr. Sárkány L.: Mértan. Az előirt anyagon kívül a *felsőbb mennyiségtan* elemeinek elsajátítása céljából az osztály jobb tanulóival

átvettem az elmúlt tanévben kísérletképen előadott s átdolgozott anyag következő részeit: A racionális és irracionális függvények diff. hányadosának meghatározása s alkalmazása. — A trigonometriai függvények diff. hányadatának meghatározása. — Kk. dr. Habán M.: A differencial- és integralszámítás elemei és dr. Suták I.: A diff. és integr. számítás elmélete.

Philosophia propeutika. A lelki élet jelenségei és a gondolkodás törvényei. Kk. Szitnyai Elek: Lélektan és logika. Tanította heti 3 órán Dr. Veress Samu.

Szabadkézi rajz. Több tárgyból összeállított csendéletszerű csoportok rajzolása és festése. (Gyümölcsfák és virágok.) Tanította heti 2 órán Schwalm Nándor.

Torna. Rend-, szabad-, szer- és szabadtéri gyakorlatok mint a VII. osztályban. Tanította heti 2 órán Sz. Benedek Gyula.

Rendkívüli, de intézetünk négy alsó osztályának protest. vallású növendékeire **kötelező** tárgyként tanított az egyházi ének heti 2—2 órán.

a) *A ref.* tanulók megtanulták az énekes könyvből az 5. 19, 37, 64, 74, 153, 158, 162, 163 sz. dicséreteket, — továbbá az V. — XXIII. — XXV. — XXXIII. — XXXIV. — XLII. — LXV. — LXVI. — LXXXI. — LXXXIV. — XC. — CXXXVII. — CL. sz. zsoltárokat. Tanította: Szücs György ref. énekvezér.

b) *Az ág. h. ev.* tanulók a következő egyházi dallamokat: Mind jó a mit Isten tézen. Jer dicsérjük Istent. Mint a szép hives patakra. Uram rosszul cselekedtem. Uram Jézus fordulj hozzánk. Dicsérlek Uram tégedet. Jézus Krisztus én életem. Krisztus te vagy életem. Jézus Istennek báránya. E szomorú napot. Erős várunk az Úr Isten. Tündöklő hajnali csillag. Jézus én birodalmam. Vigyázzatok az kiálltják. Jövel szent Lélek Úr Isten. Dicsérd én lelkem a dicsőségnek. Előtted állok drága Jézusom. Jehova csak néked éneklek. Légy csendes szíved. Isten felséges adománya. Tanította: Halász József.

Nem kötelezett tantárgyak.

Német társalgási órákat tartott heti 2—2 órán külön a III—V. és külön a VI—VIII. osztályu tanulókkal Marton István. Résztvett 24 tanuló. Tandij egész évre 20 korona.

Szabadkézi rajz. A tanfolyamban az I—VI. o. tanulói kö-

zül résztvett 26. Heti két órán tanította: Schwalm Nándor. Tandij egész évre 10 kor.

Vivó-tanfolyam. Novembertől márczius végéig. Tandij 20 korona. Résztvett 44 tanuló. Heti négy órán tanította: Sz. Benedek Gyula.

Írásbeli dolgozatok a magyarból.

V. OSZTÁLY.

1. Kirándulásom a nagy vakációban. (Leírás.) 2. Október 6-ki iskolai gyászünnepélyünk. (Elbeszélés.) 3. Arany egyik balladájának szerkezete. (Iskolai.) 4. Az ifju és az öreg Toldi. (Párhuzamos jellemrajz.) 5. A tél örömei. (Elmélkedés.) 6—7. Ünnepi beszéd márczius 15-én: a) Vázlata (Iskolai) b) A beszéd kidolgozása (Házi.) 8—9. Levél egy barátomhoz: a) Szerkezet b) Kidolgozás.

VI. OSZTÁLY.

1. Az ősz (Leírás). 2. Október 6. 3. Vörösmarty „Szózata.“ 4. Mit kíván a költészet? 5. Vörösmarty: „Szép Ilonka“ jellemei. 6. Elegia. 7. Az eposz és a regény főhőse. 8. Bánk bán mint tragikai jellem. 9. Az antik és modern tragédia.

VII. OSZTÁLY.

1. Mire tanít bennünket a haldokló természet? 2. Balassi hatása lyránk fejlődésére. 3. Rimai János „Megnyugtató“ című művének eszthetikai méltatása. 4. A „Zrinyiasz“ és „Murányi venus.“ (Párhuzam). 5. Ha az élet álom, mit kell cselekednünk, hogy az valósággá váljék. 6. A protestantismus hatása irodalmunkra. 7. Mit köszönhetünk a különböző költői iskoláknak? 8. A nyelvújítás jogosultsága. 9. Minő hatással volt reám a letűnt tanév?

VIII. OSZTÁLY.

1. Csokonai V. Mihály írói jellemképe. 2. Miért vállottak nemzeti dalokká a Szózat és a Hymnusz? 3. Vörösmarty fellépésének politikai jelentősége. 4. A magyar népdal specifikus tulajdonságai. 5. Petőfi genréképei. 6. Mit örökölt a művészet a görögöktől. 7. Tompa allegóriái.

Érettségi tétel:

Műveltségünk úttörői a XIX. században.

VII.

Ifjusági körök és egyesületek.

I. A „*Tompa-önképzőkör*“, melynek a lefolyt iskolai évben Marton István tanár volt az elnöke, tagjai pedig a VIII. és VII. osztály rendes tanulói valamennyien, 1910 szeptember 8-án tartotta alakuló ülését, amikor ifjusági elnökké Tóth Géza VIII. o. tanulót, titkárrá Mándy István VIII. o. tanulót, pénztárossá Horváth Elemér VIII. o. tanulót, aljegyzővé Geduly Árpád VII. o. tanulót és ellenőrré Szontagh Bertalan VII. o. tanulót választotta meg.

Az év folyamán 12 rendes, 1 rendkívüli és 2 diszülés volt. A rendes üléseken szavalat nem történt; felolvastatott 16 eredeti munka. Ezek közül emlékkönyvbe vétetett 8, megdicsértetett 2, jó fokra vétetett 6. A beérkezett bírálatok közül emlékkönyvbe vétetett 3, megdicsértetett 4, jó fokra vétetett 7, méltánylásban részesült 1. Négy ízben szabad előadás volt, amelyek mind emlékkönyvi dicséretet nyertek.

Az okt. 6-iki nemzeti gyászünnep alkalmával tartott diszülésen dr. Veress Samu igazgató tartott megnyitó és Tóth Géza ifj. elnök emlékbeszédet. Arday Dezső és Ferencz István VIII. oszt. tanulók alkalmi költeményeket szavaltak.

A márczius 15-iki hazafias ünnepély a következő műsorral folyt le:

1. Hymnus, énekli az ifjusági énekkar.
2. Nyitó beszéd, tartja dr. Veress Samu igazgató.
3. Nemzeti dal, szavalja Stolcz Zsigmond VIII. oszt. tan.
4. Ünnepi beszéd, tartja Tóth Géza ifj. elnök.
5. „A magyar ifjusághoz“ Lampért Gézától: szavalja Arday Dezső VIII. oszt. tan.
6. Alkalmi beszéd, írta Marton István tanár-elnök.

7. Jelentés a pályázatok eredményéről.

8. Szózat, éneklé az ifjusági énekkar.

Még meg kell emlékeznünk a kör egy igen szép ténykedéséről. Ez évben is megalakította a „Sorompó“ egyesületet és szintén hathatósan támogatta a magyar ipart.

A pályázatok eredményéről a tanár-elnök következő jelentésben számolt be:

Ifjusági *Tompa-körünk* szokásos önképzőkori pályázataira és szavataira szép számú és mennyiségű pályadíjat és adományt nyertünk.

Ilyenek a *régibb* nemes *alapítványok*: 1. Az immár sirban pihenő *Baksay István* és neje, sz. *Süteo Teréz* által aranylakodalomuk alkalmából adományozott takarékpénztári 1000 K ért. részvény. 2. *Bodor István* által fia, *Dezső* emlékére tett 400 koronás alapítvány. 3. *Özv. Káposztás Józsefné* által leánya, *Szabó Erzsike* nevére tett 200 koronás és 4. a *Soós Ferencz* ur és neje *Gyulay Hermin* urnőnek fiuk, iskolánk volt kedves tanítványának, *Jenő* emlékére tett 1000 koronás új alapítvány.

Ezekhez csatlakoznak: 5. a *Gömörmegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek* évi 60 korona. 6. A *Rimaszombati Polgári Olvasókörnek* 20 korona. 7. *Basilides János* urnak ismét 20 korona. 8. *Tamásfalvai Petőfi-egylet* évi 10 koronás adományai.

Fogadják a nemesszívű alapítók és adományozók tanári karunk nevében is legforróbb köszönetünket, hálás elismerésünket!

Beérkezett 21 jelgés pályamunka. A versenyszavlatokon heten vettek részt. Jutalmat nyertek:

1. A Közművelődési Egyesület adományából 20 koronát *Kardos István* VIII. oszt. tanuló.

2. Ugyanabból 10 koronát *Mándy István* VIII. o. tanuló.

3. A Polgári Olvasókör 20 koronáját nyerte *Tóth Géza* VIII. oszt. tanuló.

4. *Basilidesz János* ur adományát, 20 koronát kapta *Faluba Gusztáv* VII. oszt. tanuló.

6. A *Szabó Erzsike* alap kamatát, 8 koronát *Kosiner Dezső* VIII. oszt. tanuló.

5. A *Bodor Dezső* emlékalapítvány kamatát kapta *Faluba Gusztáv* VII. o. tan.

7. A *Soós Jenő* *Ferencz* emlékére, *Soós Ferencz* és neje által adományozott 1000 koronás alapítvány kamataiból 10—10

koronát kaptak: *Csernay László* VII. és *Borbély Gyula* VIII. oszt. tanuló.

8. A *Tamásfalvai Petőfi-egyesület* díját 10 koronát *Frommer Lajos* VII. oszt. tanuló.

9. Az ifj. *Tompa-kör* márcziusi alapjából 10 koronát *Singer Artur* VIII. oszt. tanuló, 5—5 koronát *Zólyomi Pál* VIII. és *Veress Bálint* VII. oszt. tan. kapott.

10. A közművelődési egyesület adományából sikerült szavlatért 10—10 korona jutalomban részesültek: *Stolcz Zsigmond*, *Arday Dezső* és *Ferencz István* VIII. o. tanulók.

11. A *Baksay István-féle* alapítvány 50 koronáját ezuttal a megállapított sorrend szerint *Wallentinyi Dezső* I. o. tanuló kapta: — Összesen 18 jutalom 244 korona értékben.

Marton István,
tanár-elnök.

*

II. A *Pósa-önképzőkör* működése 1910—11. tanévben. Tanár-elnök: *Komáromy Géza*. — Az alakuló gyűlés 1910. szept. 21-én volt, amely ülésen a köv. választották meg tisztviselőikül:

Ifj. elnökké: *Angyal Kálmán* VI. o. tan.

Titkárrá: *Varga Lajos* VI. o. tan.

Főjegyzővé: *Gondkievics László*, majd távozása után: *Péter Zoltán* V. oszt. tan.

Pénztárossá: *Eisele Ottó* VI. oszt. tan.

Aljegyzővé: *Löcherer G.* V. oszt. tan.

Ellenőrré: *Szabó László* V. oszt. tan.

Tagjai IV—VI. osztály tanulói voltak. Volt 57 rendes és 9 pártoló tag, tehát összesen 66. Az üléseket a kör *Komáromy Géza* tanár-elnök vezetésével péntek d. u. 2—3 óráig tartotta; még pedig az egy alakuló gyűlésen kívül 17 rendes, 2 pót és 2 rendkívüli diszülést. Ezekben elhangzott 36 szavlat, melyekből emlékkönyvi dicséretet nyert 3, megdicsértetett 15, jó fokra érdemesített 12, méltányoltatott 3, tudomásul vétetett 3.

Ezenkívül a kör tárgyalt 50 munkát, még pedig 5 prózai művet, 20 költeményt és 25 bírálatot. Ezekből emlékkönyvbé vétetett 5, megdicsértetett 18, jófokot érdemelt 16, méltányoltatott 1, tudomásvételre ajánlatott 10.

A kör első diszülését 1910. okt. 6-án tartotta meg élénk érdeklődés mellett. Majd 1911. márcz. 15-én tartotta a kör második diszülését a következő műsorral:

1. Hymnusz.
2. Megnyitó beszéd, tartotta Komáromy Géza tanár-elnök.
3. Nemzeti dal, szavalta Frenyó Dezső V. o. tan.
4. „Rákóczi zászlója“ Prónai Antaltól; szav. Eisele Ottó VI. oszt. tanuló.
5. „A jobbágyság felszabadítása és márcz. 15.“ írta és felolvasta: Varga Lajos VI. oszt. tan.
6. „Előre“, Tóth Kálmántól; szav: Komonyi Lajos V. o. t.
7. Angyal K. ifj. elnök záró felolvasása.
8. Szózat.

A márcz. 15-iki pályázatok eredménye a következő:

Beérkezett 17 prózai és verses pályázat s ezek a következő elbírálásban részesültek:

1. díjat 20 kor. nyert Angyal K. VI. o. t. egy novellával.
2. díjat 12 kor. nyert Varga L. VI. oszt. tan. alkalmi dolgozatával (felovastatott).
3. díjat 8 kor. nyert Árvai Gy. V. o. t. verses pályázatával.
4. díjat 5 kor. nyert Komonyi L. V. o. t. dolgozatával.
5. díjat 5 kor. nyert Zsarnai L. VI. o. t. verses pályázatával.

Az ugyanekkor megtartott versenyszavalon jutalomban részesültek:

10 kor.-t nyert Frenyó D. VI. o. t. a „Talpra magyar“ elszavalásáért.

10 kor.-t nyert Eisele O. VI. o. t. „Rákóczi zászlója“ cz. költemény elszavalásáért.

5 kor.-t nyert Komonyi L. V. o. t. az „Előre“ cz. költemény elszavalásáért.

A kiosztott jutalmak tehát 70 koronát tesznek ki. A pénztárba befolyt tagdíjak és büntetési díjak révén 73 kor. 50 fill., ebből jutalmakra kiosztatott 70 kor., maradt tehát 3 kor. 50 f., mely a pénztári maradványhoz csatoltatott.

Komáromy Géza,
tanár-elnök.

*

III. Bethlen Gábor-kör. A protestáns buzgóság ápolása s folytonos ébrentartása céljából alakult Bethlen-kör a lefolyt iskolai év folyama alatt is működött. Tagjai a négy felső osztály prot. növendékei voltak. A presbyteri szervezettel bíró kör kurátora Tóth Kálmán VIII. o. tanuló volt. A kör tagjai vallásos és hazafias tárgyú felolvasásokat tartottak s költeményeket szavaltak. A kör felügyelője Czinke István vallás-tanár.

IV. Ifjusági sakk- és olvasó-kör. Elnök: Kerekes Dezső tanár, ifj. elnökök Kolozsi Zoltán és Vályi Kálmán. A kör tagjai voltak a VII. és VIII. osztály tanulói és az V. és VI. osztályból az önként vállalkozók. Tagsági díj 2 kor. A kör a következő lapokat járatta: Vasárnapi ujság, Ország-Világ, Uj Idők, Hét, Tolnai Világlapja, Zászlónk, Ujság, Pesti Hirlap, Pesti Napló, Világ, Borszem Jankó. Az olvasóterem nyitva volt este 4—6 óráig külön napos felügyelete alatt.

*

V. Ifjusági dalkör Az ifjusági énekkar működő tagjainak száma a lefolyt tanévben 70 volt. Az énekkar 1911. febr. 18-án rendezte szokásos „Hangverseny“-ét s fellépett még azonkívül az ifjuság márcz. 15-iki ünnepélyén is. — Hangversenyének műsora a következő volt:

1. Sz. Nagy József: Turista induló. Előadja: Az ifj. énekkar.
2. Ch. Dancla: Air Varié. Hegedűn előadja: Pogány I. VI. o. t., zongorán kíséri: Hruska Z. IV. o. t.
3. Kozma A. — Ivánka Z.: Carthágói harangok. Szavalja: Ferencz I. VIII. o. t., zongorán kíséri Eisele L. VII. o. t.
4. W. A. Mozart: Quartett XIX. Előadják: Pogány I. VI. o. t. (I. heg.), Eisele O. VI. o. t. (II. heg.), Kracs D. VI. o. t. (Brácsa), Wuffka I. VI. o. t. (Cello).
5. Weber Károly: Béka-hangverseny. Előadja: Az ifjusági énekkar.
6. Slavka Atanasievics: Fantasie Concert. Zongorán előadja: Tóth G. VIII. o. t.
7. Donizetti: Egyveleg az „Ezred leánya“ cz. operából. Hegedűn előadja: Geduly A. VII. o. t., zongorán kíséri: Eisele L. VII. o. t.
8. Thewrewk Emil: Mama kedvence. Vig monológ. Előadja: Arday D. VIII. o. t.
9. Weber: Freischütz. Opera-részlet. Előadja az ifjusági zenekar.

Városunk közönsége körében nagy népszerűsége jutott ifjusági „Hangverseny“ erkölcsi és anyagi sikere egyaránt büzdítsa továbbra is a tagokat lelkiismeretes, kitartó, nemes munkásságra!

*

VI. Hegedű-tanfolyam. Ifjusági zenekar. A lefolyt tanévben iskolánknál Laffersz Sándor áll. el. isk. tanító vezetésével léte-

sített hegedü-tanfolyamra beiratkozott 27 tanuló. Ezek közül az intézetből évközben eltávozott s így a tanfolyamból kilépett 3, tehetség hiánya miatt 2, összesen 5 tanuló. — A teljes tanfolyamot elvégezte 22 tanuló, akiknek gondos és szakszerű elméleti és gyakorlati kiképzését nyilván bizonyítja a vezető Laffersz Sándor áll. isk. tanító terjedelmes évi jelentésének következő része:

„A hegedü-oktatásban résztvevők két csoportba osztattak be, még pedig: az I. csoportba a kezdők, a II. csoportba a haladók. A II. csoport tagjai alkották egyuttal az ifjúsági zenekart is. — Az elvégzett anyag a következő: I. csoportban: A hegedü és vonó alkatrészei. A hangrendszer és hangjegyek ismeretése. A hangjegyek értéke. Az ütem. Egész- és félhangnyi távolság. Hangsor, hangközök. Szünjelek s azok értéke. Ütemelőző. A nyújtópont és a kötőjel. Ismétlőjel. D. C. al Fine. Staccato. Triolák. — A hegedü tartása. A vonó vezetése az üres húrokon. Tanulmány: Hohman—Bloch: Hegedü iskola I. köt. 1—140. gyakorlat. II. csoportban: Módosító jelek. A hangközök teljes ismertetése. Scálák szerkesztése. Dur- és Moll-scálák (5 #, illetve 5 b-ig). Kétféle moll-scála: Harmonikus és melodikus. Vonóvezetés. Csuklójáték. Portato. Staccato. Spiccato. — Tanulmányok: Dur-, valamint harmonikus és melodikus moll-scálák játszása és törthangzatok 2 nyolczadon át. — Kayser 12 Etüdjé. — Zenekari darabok. — Mindkét csoport heti 2—2 órai oktatásban részesült.“

A tanfolyamon résztvevők általában véve nemes buzgalmat s igyekezetet tanusítottak, aminek fényes bizonyítékát adták az ifjúság 1911. febr. 18-iki „Hangverseny“-én, a hol egy a magán-hegedü, valamint a quartett és zenekari számokban fegyelmezett, temperamentumos játékkal őszinte, meleg sikert arattak.

A jövő iskolai év hegedü-tanfolyamára való beiratkozásokat szept. 1—15-ig, alólírt tanár-elnök eszközli, akinél a tandíj is fizetendő. Egész évi tandíj 20 korona, amely félévi előleges részletekben is fizethető.

A dal- és zenekör tanár-elnöke:

Pásztory Gyula.

*

VII. Tornakör. A tornakörnek a lefolyt tanévben 75 tagja volt. A tagok csapatokra osztva hetenként egyszer 2 órán át

az iskolai tananyag köréből vett gyakorlatokat gyakorolták a tornatanár felügyelete mellett,

A kör ifjúsági elnöke Goldperger Viktor VIII. o. t., alelnöke Eisele Lajos VII. o. t., pénztárosa Jerem András VII. o. t., háznagya Diószeghy Pál VII. o. t., jegyzője Marssó Lőrincz VI. o. tanuló voltak.

*

VIII. Vivőkör. Vivásra a tanév elején 44 tanuló iratkozott be. A kardvívásban 32, a vitőrvívásban 12-en vettek részt.

A kardvívók 3 csoportban, heti 2 órában gyakorolták az olaszrendszerű kardvívást. A lábtechnikán kívül a vágások, szúrások és védések neveit, az egyszerűbb penge- és testtámadásokat, azok védését, az elő- és közbevágásokat, feltartó szurást, a tempótámadást és mindezek kellő gyakorlati alkalmazását.

A vitőrvívók ugyancsak heti 2 órán a lábtechnikát, a szúrások különböző neveit helyből és rohammal, a penge- és testtámadásokat; az egyszerű és contra védéseket. — Tanította: Sz. Benedek Gyula.

*

IX. Ifjúsági gyámintézet. Ifjúsági gyámintézetünk ez évben is megfelelt szép hivatásának, nemes rendeltetésének. Jóra fogékony ifjúságunkat serkentette, szoktatta a jótékonyág gyakorlására, a mások bajával törődő emberszeretetre.

Az alakuló közgyűlést szeptember, az évről és leszámoló ülést pedig június 18-án tartottuk meg az ifjúság élénk érdeklődése mellett.

Mintegy 300 tanuló lépett be tagul az elmúlt éven át 1—10 fillér havi járulékkal. Voltak olyanok is, a kik 10 hó alatt összesen 3 koronát is fizettek be! Az évi gyűjtés végső összege 12673 koronára rug. Ebből az I-ső osztályban begyűlt 1327 K, a II-ban 1052 K, a III-ban 1309 K, a IV-ben 1013 K, az V-ben 2467 K, a VI-ban 590 K, a VII-ben 1518 K, a VIII-ban 1297 K. Külön is ki kell emelnem, hogy az elmúlt évben az V. és VII. osztály járt legelől a jótékony adakozásban és hogy a maturánsok még külön 21 K-t raktak össze Mihály István társuk felhívására.

A gyűjtés eredménye mindenesetre az egyes pénztárosok buzgóságától is függ. Legelől jártak ebben a VIII-ik osztálybeli Kubinyi Aladár titkár és Plech Aladár VII. és Löcherer Géza

V. o. osztálypénztáros. Osztálypénztárosok voltak továbbá a VIII-ban: *Mihály István*, a VII-ben: *Plech Aladár*, a VI-ban: *Orosz Károly*, az V-ben: *Löcherer Géza*, a IV-ben: *Madarassy Kálmán*, a III-ban: *Rárossy Gyula*, a II-ban: *Bartha Tibor*, az I-ben: *Gaál Ferencz*.

Az egybegyűlt pénzt a tanári kar belegyezésével így osztottuk szét: A gömörmegyei ev. ref. gyámintézetnek küldöttünk 20 koronát, a magy. ág. ev. gyámintézetnek 18 koronát és a Leopoldianumnak 2 koronát; a rozsnyói protestáns árvaháznak 20 koronát. Több osztályban egy-egy kiváló szorgalmu tanuló-nak vettünk alkalmas jutalom könyveket 12:40 koronáért, jutalomdíjúl kiosztottunk 9 koronát s az ifjusági kölcsönkönyvtárra adtunk 50 koronát. A maradék pénzt a postaköltségek levonása után a jövő iskolai év javára takarékbetétkönyben helyeztük el.

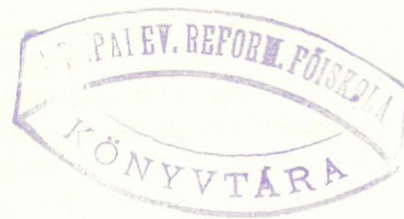
Ez esztendő ifjusági gyámintézetünknek immár a 37-ik esztendeje volt. Mint tanulságos és biztató adatot említjük fel, hogy egyesületünk megalakulása óta 2793:76 koronát osztott szét különböző egyházi és világi jótékony célokra. Ime, az 1874-ben elvetett kicsiny mag 37 év alatt mily szép gazdag gyümölcsöt termett!

Ezt egyrészt az ifjuság jóban és az altruizmusban való haladásának, másrészt különösen a VIII. osztály áldozatkészségének és a titkár példás és lelkiismeretes buzgóságának tulajdonítjuk.

Kísérje a nemes szellem valamennyiöket továbbra is!

A gyámintézet tanárelnöke:

Dr. Wallentinyi Dezső.

VIII.

Taneszközök.

I, A tanári könyvtár állománya a lefolyt tanévben 129 művel 181 kötetben, továbbá a még rendezendő Baksay hagyatékkal gyarapodott.

Még pedig ajándék utján:

Richter Aladár kolozsvári egyetemi tanár ajándéka:

1. Mihalik József: A múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának VIII. évi jelentése az 1909. évi működésről. Budapest Athenaeum 1910.
2. Dr. Abt Antal: A természeti erők és azok átalakulása. Budapest M. kir. egyetemi nyomda 1877.
3. Götz István: A mézelő méh és selyemlepke. Budapest 1905. Ádám H. könyvnyomda.
4. Fodor Ferencz: Néhány szilárd test és folyadék hőátbocsátásáról. Kolozsvár Stein János 1881.
5. Dezső Béla: A rovarok hátedényéről. Kolozsvár Stein J. 1877.
6. Szabó Kálmán: Érintkező fémlapok közt fellépő villamos ellenállásról. Kolozsvár 1898.
7. Krécsy Béla: Chemiai elemek periodusos törvényéről. Budapest Hornyánszky 1909.
8. Frank Kiss István: Tanulmány a fény vegyi hatásáról. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1889.
9. Dr. Fabinyi Rudolf: Az 1899—900. tanév beszámoló beszédje. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1900.
10. Dr. Sággy Gyula: Rectori székfoglaló beszéd. Budapest M. kir. Egy. nyomda 1909.
11. Dr. Apáthy István: Jelentés az erdélyi muzeum állatára felől az 1900. évben. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1902.
12. Hubert István: Jelentés és javaslat az utcák öntözéséről. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1905.

13. Csornai Artur: Nitro-trimethoxybenzol. Kolozsvár Gombos F. 1906.

14. Privorszky Alajos: A másodrendű felületekre lefejthető Regulusz felületekről. Temesvár Csendes J. 1902.

15. Habán Mihály: A Pincaré-féle pincipium alkalmazása. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1902.

16. Jakabházy Zsigmond dr.: Az alkoholnak az izomzatra gyakorolt hatásáról. Budapest Garai Mór 1900.

17. Schamback Gyula: A legfrisebb génius és egy maradi professzor. Budapest 1899. Hunyadi Mátyás int.

18. Kormos Tivadar: A budapesti egyetemi természetrajzi szövetség évkönyve az 1904—1905. évről. Budapest Fritz Ármin 1905.

19. Lunzer Róbert: Uj naphtalincarbonsavakról. Budapest Löw Ede 1899.

20. Petény Ármin: A triphenilmethan-származékok ismeretéhez. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1899.

21. Márki Sándor Les Jakobins hongrois Macon Protat freres 1901.

22. Sigmond Elek: A maltose-hydrolysis reakció sebességéről. Kolozsvár 1898. Gámán János örökösénél.

23. Udránszky László: Farkas Jenő és Fodor József. Megemlékezés. Budapest 1902.

24. Scheitz Pál: Az acthyliden és benzyliden paraanisidin néhány származékáról. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1896.

25. Csengeri János: Szamosi János emlékezete. Kolozsvár 1910. Gámán J.

26. Cserni Béla: Esmék a föld felületeinek változásáról. Gyulafehérvár Lyceumi ny. 1881.

27. Tömösváry Ödön: A scutigero coleoptrata L. légzőszervéről. Marosvásárhely Imreh S. 1881.

28. Sárkány Lajos: Az arcus tangens függvény ismételt külzélése. Kolozsvár Stein János 1883.

29. Hirka Antal: Értekezés a tétlenségi momentumról. Budapest Fanda J. 1886.

30. Jahn Károly: I. A hydrogen gasometrikus meghatározása. II. Gőzfeszélymérések vizes oldatoknál. Kolozsvár Magyar Polgár könyvnyomda 1886.

31. Gr. Csáky József: Az eczetsavas aetherek bomlása magasabb hőmérséknél. Kolozsvár Stein J. 1884.

32. Semayer Vitibald: Adatok a lőtücsök női és himivarszervének morphológiájához. Budapest 1897. Fritz Ármin.

33. Kaufmann György: A kupszelet-sereg gyújtópontjainak glometriai helye és tengelyeinek beburkolója. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1898.

34. Kacsóh Pongrácz: Az egyenlőségi és egyenlőtlenégi elv viszonya a mechanikában. Kolozsvár Ajtai K. A. 1896.

35. Donáth H. Géza: Sublimát vaschlorid mint condensáló szer. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1903.

36. Dr. Szamosi József: Mátyás és az irodalom. Elnöki megnyitó. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1902.

37. Lörenthey: Foraminiferen der pannonischen Stufe Ungarns Separatabdruck aus dem neuen Jahrbuch für mineralogie 1900 Bd. I.

38. Bém László: Tanulmány az elnyeletés tünetényeiről. Budapest 1889 Poldini Ede és Társa.

39. Acta: regiae scientiarum universitatis Claudiopolitanae Francisco Josephinae Anni MDCCCXCVII—VIII fasciculus II. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1898.

40. Dr. Szádeczky Gyula: A kolozsvári m. kir. Ferencz József Tud. Egyetem ásvány- és földtani intézete és az E. M. E. ásványtára. Hornyánszky Budapest.

41. K. Tangl; Über die Dielektrizitätskonstante der Luft bei hohen Druck. Leipzig Johan Ambrosius Barth 1907.

42. Dr. Szádeczky Lajos Erdély történeti hivatása a magyar nemzet és állam fentartása körül. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1907.

43. Dr. Szádeczky Gyula: Boldogulásunk kérdéséhez. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1908.

44. Jelentés: Az erdélyi muzeum könyvtárának 1903. évi állapotáról. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1904.

45. Acta: Universitatis litterarum regiae Hungaricae Francisco Josephinae Kolozsvariensis Anni MCMII—III. Fascilus II. Deákünnep. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1904.

46. Dr. Beöthy Zsolt: Beszéd Erzsébet gyászünnepélyén 1898. okt. 10-én. Budapest M. kir. Egy. nyomda 1898.

47. Rembolt Béla dr. Alkalmazható-e a Schottem Baumann-féle benzoylozás az ép vizelet szénhydratjainak mennyileges meghatározására? Budapest 1902 Lloyd.

48. Millecker Bódog: Versecz város községi iskolai nép-

paedagogiai szak- és ifjúsági könyvtárainak jegyzéke. Versecz 1890 Wettel és Weronitz.

49. Sztrijoszky Hiador: Muzeumok és az E. K. E. muzeum. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1902.

50. Dadai Jenő: A rotatoriák himeiről. Kolozsvár Stein J. 1877.

51. Dr. Stefan Apáthy u. dr. Béla Farkas Beiträge zur kenntnis der Dardmdrüsen des Flusskrebsses. Kolozsvár Ujhelyi Boros 1908.

52. L. v. Méhely: Archaco u. Neolacerten. Budapest Franklin 1907.

53. Az erdélyi muzeumegylet névkönyve. Kolozsvár Magyar Polgár nyomdája 1903.

54. Zalányi János: A szolenszerű mágnespálcából és vezető tekercsből álló amperométer elmélete. Selmezbánya Joerges Ágost özvegye 1898.

55. Koch Ferencz: Tanulmányok zsirsorozatbeli diarovegyületekről. Kolozsvár Magyar Polgár nyomdája 1885.

56. Förster Lajos: A chlor tulajdonságainak megváltozása. Kolozsvár Magyar Polgár nyomdája 1903.

57. R. Fabinyi u. Tibor Széky: Über die Condensation des Brenzcatechin mit ketonen. Berlin 1905.

58. Dr. Gerő Rudas Interglobularfelder und Körnerschicht. 1901.

59. R. Fabinyi u. T. Széki: Über die Condensation von Pyrogallol mit Aceton u. Methyl-aethyl-keton. Berlin 1905.

60. Dr. Szádeczky Gyula: Jelentés az erdélyi nemzeti muzeum ásványtára 1908. évi állapotáról. Budapest Hornyánszky V. 1909.

61. Ugyanaz: Jelentés az 1902. évi állapotáról. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1903.

62. Utasítás: A népkönyvtárak szervezésére. Budapest Athenaeum 1902.

63. O. Blumenthal: Der 59. Versammlung deutscher Naturforscher und Aerzte gewidmet. Berlin. Schade.

64. J. W. Giltai: Vielfach-Telephonie mittelst des Telegraphons. Göttingen. Bose.

65. Joannis Bolyai in memoriam Claudiopoli MCMI. 2 példány.

66. Mihalik József: Jelentés a muzeumok és könyvtárak

orsz. felügyelőségének 1909. évi működéséről. Budapest Stephaneum 1910.

67. Acta regiae scientiarum Universitatis Claudiopolitanae Francisko-Josephinae Anni MDCCCXCVIII—IX. Kolozsvár Ajtai K. Albert 1910.

68. *Telek A. Sándor* a szerzőnek ajándéka: Felhős ég alatt. Lévay Izsó Rimaszombat 1910.

Szemere Miklós ajándéka:

69. Zarándy A. Gáspár: Huba vére Szemere. Budapest Hornyánszky 1910.

Vétel utján:

70. Bernáth Lajos: Huszonnégy esztendő 1886—1910. I. kötet. Kiskunhalas 1910. Szerző ajándéka.

71. Tóth Béla: Magyar ritkaságck. Budapest Athenaeum 1907.

72. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom kis tükre II. kiadás. Budapest Athenaeum 1900.

73. Riedl Frigyes: Arany jános III. kiadás. Budapest Franklin 1904.

74. Reinach Lázár: A művészet kis tükre. Budapest Athenaeum. 1906.

75. Imre Sándor: Irodalmi tanulmányok. Budapest Franklin 1897.

76. Gr. Vay Sandor: Munkái. Budapest Orsz. Monografia Társaság.

77. Br. Kemény Zsigmond: Gyulai Pál. Budapest Franklin 1896.

78. Berzeviczy Albert: A tájképfestés a XVII. szban. Budapest M. Tud. Akademia 1910.

79. Hornyánszky Gyula: A görög felvilágosodás tudománya. Hippokrates. Budapest M. Tud. Akademia 1910.

80. Földes Béla: A socialismus. Budapest M. Tud. Akademia 1910.

81. Vári Rezső dr: A classika philologia encyclopaediája. Budapest Atheneum 1906.

82. Szegedi Maszák Hugó: Panaszok a nyelvrontás miatt. Budapest Atheneum 1910.

83. A kolozsvári m. kir. Ferencz József Tud. Egyetem: Tanrend, Beszédok, Almanach az 1910—1911. tanév II. felére.

84. Emerson R. Waldo: Az emberi szellem képviselői. Budapest M. T. Ak. 1804.
85. Dr. Borsody Samu: Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye II. kötet Orsz. Monographia Társ.
86. Ugyanattól: Nógrádvármegye Orsz. Monographia Társ.
87. Hedin Sven: Ázsia sivatagjain keresztül Lampel. Budapest.
88. Kelemen Béla: Jó magyarság. Budapest Athenaeum 1906.
89. A. Buday: A római limes Németországban. Kolozsvár 1910.
90. Dr. Dékányi K: János minorita Nagy Lajosról szóló krónikatöredéke. Budapest Athenaeum 1910.
91. Dr. Domanovszky Sándor: Rimbartus Anskarius. Budapest Athenaeum 1910.
92. Kőrös Endre: Kudrun. Hösköltemény. Budapest Franklin 1910.
93. Mosso Angelo: A nevelés reformja. Budapest Lampel 1911.
94. Dr. Márki Sándor: II. Rákóczy Ferencz. Budapest Athenaeum 1911.
95. Pekár Gyula: A francia forradalom és Napoleon. Budapest Monographia társ. 1911. I—II. kötet.
96. Vajda János: Költeményei II. kiadás. Budapest Franklin 1910.
97. Czuczor Gergely: Összes költői művei első teljes kiadás. Budapest Franklin 1899.
98. Garay János: Összes munkái. Teljes kiadás. Budapest Mészner V. 1886.
99. Vörösmarty Mihály: Összes munkái. Teljes kiadás. Budapest Mészner V. 1884.
100. Arany János: Összes munkái. Budapest Franklin 1900.
101. Bajza József: Összegyűjtött munkái 3-ik bővített kiadás. Budapest Franklin 1900.
102. Gyulai Pál: Összes munkái 6-ik bővített kiadás. Budapest Franklin 1904.
103. Arany László: Összes munkái. Budapest Franklin 1900.
104. Tompa Mihály: Összes költeményei. Teljes kiadás Budapest Mészner V. 1885.
105. Shakespeare: Minden munkái. Budapest Franklin 1903.

106. Dr. Márki Sándor: Az ujkor és legújabb kor története. Budapest Athenaeum 1910.
- Akadémiai illetmények:*
107. M. Tud. Akadémia: Almanach polgári és csillagászati naptárral MCMX. Budapest M. Tud. Ak. 1910.
108. Ugyanaz: MCMXI-re. Ugyanott 1911.
109. Geyza Némethy: De sexta Vergilii Ecloga.
110. Bleyer Jakab: Hazánk és a német philologia a XIX. század elején.
111. Wagner János: A magyarországi centaureák ismertetése.
112. Kollányi Ferencz: Az akadémia és a nemzeti muzeum.
113. Ortway Tivadar: A mohácsi csata elvesztésének okai és következményei.
114. Áldásy Antal: Zsigmond király viszonya Milanóhoz és Velenczéhez római útja idejében.
115. Márki Sándor: Emlékbeszéd Kövály László felett.
116. Pecz Vilmos: Emlékbeszéd Krumbacher Károly felett.
117. Lengyel Béla: Emlékbeszéd Moissan Henrik felett.
118. Tangl Ferencz: Emlékbeszéd Högyes Endre felett.
119. Goldzieher Ignác: Emlékbeszéd C. Barbier de Meynard és Michael Jan de Goeje felett.
120. Kossutány Tamás: Emlékbeszéd Schenek István felett.
121. Dr. Thallóczy L. és Barabás S.: A Frangepán család oklevél tára I. köt.
122. Prohászka Ottokár: Az intellectualismus tulhajtásai.
123. Finkey Ferencz: Az északamerikai büntetőjog mai vezéreszméi és reformintézményei.
124. Geyza Némethy: P. Vergilii Maronis catalepton.
125. Vécsey Tamás: János és az 1569—58 tcikk.
126. Dr. Szádeczky Lajos: Még egyszer a csiki székely-krónikáról.
127. Kollányi Ferencz: Emlékbeszéd Knauz Nándor felett.
128. Dr. Konkoly Thege Miklós: Emlékbeszéd Herényi Gotthard Jenő felett.
129. Óváry Lipót: Emlékbeszéd Malagola Károly felett.
- Azonkívül 170 értesítő az 1909—10. tanévről szintén gyarapította könyvtárunkat.

Marton István
könyvtáros.

II. Érem és Régiségár. A nagy könyvtárban elhelyezett éremtár a lefolyt évben *Dr. Lichtschein Adolf* főorvos ur 25 darabból álló becses gyűjteményével gyarapodott, a gyűjteményben van:

1. Egy 20 frankos Napoleon arany 1811-ből.
2. Egy magyar arany 1848-ból.
3. Egy 10 lirás olasz arany 1865-ből.
4. Egy Bethlen Gábor ezüst tallér 1627.
5. Schrattenbach card. ezüst érem 1776.
6. Ferdinánd et Marianna 1676.
7. I. Lipót ezüst tallér 1692.
8. Szász Móríciz ezüst tallér 1552.
9. Ferencz ném. római császár 5 márkás tallér 1765.
10. Mária Terézia tallér 1780.
11. Georgius 1663.
12. II. József 1787.
13. V. Ferdinánd 1848.
14. Ferencz József és Erzsébet házassági érem 1854.
15. I. Ferencz 1797.
16. Ottó görög király 1855.
17. Lajos spanyol király 1803.
18. XV. Károly svéd király 1856.
19. Viktor Emuanuel 5 lirás 1871.
20. III. Napoleon 5 frankos 1855.
21. Ferencz J. és Erzsébet házass. 25-ik évford. 1879.
22. Mária Terézia tallér 1767.
23. Mexikói köztárs. 1850.
24. Izabella spanyol királyné 20 real, 1851.
25. Miksa bajor király 1822.

III. Ifjusági könyvtár. Az ifjusági könyvtár egész állománya 1238 kötet, folyó évi gyarapodás 70 kötet, 302 korona értékben. Négy csoportra osztva.

Az *I. csoport* állománya 218 kötet. Őre dr. Wallentinyi Dezső. Használta az I. o. 71 nyilván. tanulója közül 58, akik 491 könyvet olvastak; a II. o. 61 nyilván. tanulója közül 46, akik 302 könyvet olvastak.

A *II. csoport* őre: Horváth Albert, kinek felügyelete mellett

e csoportból a III—IV. oszt. tanulói kaptak megfelelő olvasmányokat hetenkint egyszer. E csoport állománya 128 kötet.

A *III. csoport* állománya 272 kötet. Használták az V. és VI. osztály tanulói, akik a tanév folyamán 382 kötetet vettek ki. A kiosztásnál Eisele Ottó VI. o. t. segédkezett. Őre Komáromy Géza.

A *IV. csoport* állománya 620 kötet, ebből gyarapodás Mikszáth összes művei 120 kor., vegyes művek 182 kor. értékben. A kiosztásnál segédkezett Kolozsi Zoltán VIII. oszt. tan. Könyvtárőr Kerekes Dezső.

IV. Az ifjusági kölcsönkönyvtár ez évben a következő iskolai könyvekkel gyarapodott: a) az ifjusági gyámintézet adományából: Roseth, Latin nyelvtan I. k. 3 p. (I—II. o.), Szinnyei: Magyar nyelvtan I. k. (I. o.), Vajda: Szépirási minták (I. o.) Roseth: Latin olvasó (II. o.), Lévai: Számítan (II. o.), Némethy: Földrajz (III. o.), Szádeczky: Történet (III. o.), Kogutovicz: Atlasz (III. o.), Góbi: Stiliztika (IV. o.), Szádeczky: Történelem (IV. o.), Frank-Kiss: Algebra (IV. o.), Horti: Geometria (IV. o.), Cserép: Ovidius (IV. o.), Hittrich: Julius Caesar, Zsámboki: Cicero Ov. Pompeiana (V. o.), Sárkány: Geometria, Góbi: Retorika (V. o.), Kalmár: Livius, Cserép: Vergilius, Mika: Világtörténet (2 p.), Góbi: Poetika (2 p.), Cserép: Vergilius (2 p.), Kalmár: Livius (VI. o.), Sztérényi: Term. rajz (I. o.), Reichenhaller: Chémia (VI. o.), Endrei: Ném. Nyelvkönyv (VI. o.), Meskó Barna adományából: Bereczky: Ker. Egyháztörténet, Kovácsy: Ker. Egyháztörténet, Geréb: Cicero pro Archia, Szöts F.: Ker. Hit- és Erkölcstan, Suták: Algebra, Badics: Irod. Olv. könyv, Négyessy: Rhetorika. — Adorján Viktor adományából: Endrei: Német Nyelvkönyv, Szinnyei: R. Magyar Nyelvtan, Roseth: Corn. Nepos, Sztérényi: Növénytan, Lutter: Log. Táblák. — Frenyó Dezső adománya: Kempf: Homeros Iliása. — Igazg. irodában felejtett könyvek: Beöthy: Magy. Irodalomtörténet I. k. és Lutter: Log. Táblák.

Fogadják a nemesszivü adományozók ez uton is hálás köszönetünket!

A kölcsönkönyvtár állománya jelenleg 362 drb iskolai könyv, melyekből *minden szegénysorsu és törekvő tanuló kaphat könyvet 1 évi használatra, ha bélyegtelen folyamodványt nyújt be — minden melléklet nélkül — 1911. szept. 4-ig dr. Wallentinyi Dezső könyvtárörhöz.*

Egy-egy könyv után az év végén 10—10 fillér kötési és

kopási díj fizetendő. Tavalyi év végén ily czimen begyűlt 10 K 60 f. Ez összeget is teljesen felhasználtuk.

Az elmúlt 1910—1911. iskolai évben kölcsönkönyveket kaptak 1 évi kasználatra:

Az I. osztályból:	Bódy István . . .	7 db könyvet	13:40 K ért
"	Lenner Ödön . . .	6 db	12:20 K "
"	Mács István . . .	5 db	10:20 K "
"	Marczik Pál . . .	6 db	10:80 K "
"	Szűts Dezső . . .	6 db	11— K "
"	Wallentinyi Dezső	7 db	12— K "
A II. osztályból:	Binder Béla . . .	2 db	2:40 K "
"	Jánosdeák J. . . .	6 db	11:60 K "
"	Kapczy T.	5 db	10:80 K "
"	Marosi M.	2 db	4— K "
"	Philippovich B. . .	7 db	12:20 K "
"	Varga S.	3 db	5:80 K "
"	Vaskó Gy.	3 db	5:20 K "
A III. osztályból:	Balogh D.	7 db	13:20 K "
"	Fejes J.	6 db	10:20 K "
"	Komáromy G. . . .	7 db	14:60 K "
"	Lipcsey J.	8 db	11:80 K "
"	Szücs J.	3 db	4:60 K "
"	Dóbisz J.	7 db	12:20 K "
A IV. osztályból:	Dobos B.	8 db	18:20 K "
"	Christély Gy. . . .	4 db	12— K "
"	Ponghó M.	3 db	12— K "
"	Soós I.	5 db	13:60 K "
Az V. osztályból:	Banczik O.	5 db	8:60 K "
"	Dobos J.	5 db	12:60 K "
"	Gyurové J.	10 db	26:20 K "
"	Jarács S.	3 db	7— K "
"	Török Á.	4 db	12— K "
"	Makovics J.	1 db	2:80 K "
A VI. osztályból:	Angyal K.	6 db	17— K "
"	Kriston K.	5 db	13:40 K "
"	Konyha Gyula . . .	5 db	14:50 K "
A VII. oszt.-ból:	Faluba G.	10 db	24— K "
"	Kszell J.	4 db	13— K "
"	Pandula P.	4 db	9:40 K "
"	Plech A.	6 db	16:80 K "

"	Veres B.	4 db	11— K "
A VIII. oszt.-ból:	Dzurik Gy.	4 db	18:20 K "
"	Ferencz J.	3 db	12— K "
"	Fűry Gy.	3 db	11:30 K "

Az I—VIII. osztályból tehát összesen 40 tanuló kapott 205 drb könyvet 472 kor. 80 f. értékben.

Dr. Wallentinyi Dezső.
könyvtárőr.

*

V. Természetrizsi muzeum. Állattani rész gyarapodása:

Munkácsi Süteő István ur egy külön szekrényben 11 drb. gyönyörű piros és fehér korallt, 66 darab tengeri csiga és kagylóhéjat, 1 szárított tühalat, 1 tuskés békagyikot, ugyanott 7 helyről származó tengeri homokot és sivatagi homokot (Egyiptomtól Norvégia északi részéig). — Dr. Zehery István ur öt hetes emberi embriót borszeszben és limaxmaximus meztelen csigát Vihnyéről.

Növénytani rész: Szárított növények Rimaszombat környékéről 6 doboz, a szaktanár és a tanítványai gyűjtéséből. Cédrus és macluratermés Alcsuthról, Lovas II. oszt. tanulótól.

Botanikus kertünk részére hozattunk tulipánfát, hibiscust, aristolochia siphot, nagyvirágu mákot, szomorufüzet és 4 darab gyümölcsfát. — Richter Aladár dr. kolozsvári egyetemi tanár ur, intézetünk volt jeles növendéke akadémiai taggá választása emlékére 66 darab növényt küldött május hó közepén, azokat el is ültették és a késői idő daczara többnyire befogantak.

Ásvány, közet-geologiai rész: Mészkökristály Badinyi Gyula főkapitány urtól. Pecten és egyéb kagylókövületek és tengeri csillag lenyomatok agyagos homokkőben Bugyikfalva határából, gyűjtötte Hüvösy Lajos lelkész ur vezetésével a szaktanár. Kristályos haematit.

Vegyteni rész: Egyszerű elemző mérleg sulyosorozattal 500 gr. megterhelésre (19470). Babó: Erlenmeyer égető kemencze (9570), chromsavas telep 8 elem és 3 javított Lalande-Cupron-elem (75). Griffin olvasztó kemencze (850). Barthel-lámpa (1320), titráló-készülék (10). Berzelius-gazométer üvegből (30). Dániel-csap (660). Kis vetítő gép ellenállással és ivlámpával (175). Mita-lámpa (60). Turfatéglák, üvegcsövek, csiptetők (1270). Összesen 670 korona, szállítás nélkül.

Szertári ör: Horváth Zoltán.

*

VI. Fizikai muzeum. Ez évi gyarapodása: Weinhold-féle készülék 2 fázisu és 3 fázisu elektromagneses tér előállítására 125— K
 Resonáló tekercs Seibt szerint 48— K
 Resonáló tekercs Oudin szerint 50'40 „
 Kis resonáló tekercs 43'50 „
 2 leydeni palaczk 48— „
 Földi reluctor 66— „
 Barlosó kereke 24— „
 Galvanostegiahoz nikkelező anyag 4— „
 Javitások, portó, anyagok 50— „
 Gartle készüléke 27'60 „
 486'50 K

Szertárőr: *Kerekes Dezső.*

*

VII. Földrajzi szertár. A szükséges taneszközökkel felszerelt szertár a lefolyt évben egy nagyobb vasuti fal térképvel gyarapodott 4 kor. értékben. Öre: Loysch Ödön.

*

VIII. Rajz szertár. Gyapodás értéke mintákban 100 kor. Öre: Schwalm Nándor.

*

IX. Torna szertár. Gyapodás: 2 footballabda és a hozzá való felszerelés (4 gummi, füzőszijak, fuvó) 40 kor. értékben. Öre: Sz. Benedek Gyula.

*

X. Szemléltető képek. Állománya 145 drb. 500 kor. értékben. A képek a föld és term. rajz történelem és class. phil. szemléltető oktatására szolgálnak s nagyobb részben az iskola folyósóin vannak kifüggesztve.

IX.

Házi tornaverseny.

Ifjuságunk házi tornaversenye, mely az évzáró tornavizsgálattal volt összekapcsolva, június hó 11-én folyt le a főgimnázium tágas tornaterén nagy számú intelligens közönség és a tanári kar jelenlétében. Ugy a vizsgálat eredményéről, mint a versenyek lefolyásáról kedvező jelentést tehetünk, amennyiben tanulóink ez alkalommal bebizonyították azt, hogy a testedző tornagyakorlatokkal az év folyama alatt kiváló kedvvel foglalkoztak. Mutatványaikat rend és fegyelmezettség jellemezte ugy a szabad gyakorlatokban, mint a nyujtón bemutatott productióikban.

A csapattornászás után versenyek következtek. — Ezüst és bronzérmekért küzdöttek a futásban, mászásban, magas és távol ugrásban és sulydobásban — s az elért szép eredmény megérlelte azt a reményt, hogy ifjuságunk a jövő évi kerületi tornaversenyen is meg fogja állani a helyét. A versenyek befejezését a szintén sikerült foot-ball match képezte, melynek győztes csapata ezüst s bronz érmet nyert.

A különféle versenyekben győztes tanulók neveit a jutalmazások czimü külön fejezetben közöljük.

X.

Ösztöndíjak és jutalmak.

I. Ösztöndíjak. 1. Baksay István által tanárfiuk részére tett alapítvány 1 drb Rimaszombati Tak.-p. részvény f. évi osztalékát 50 koronát kapta Wallentinyi Dezső I. o. t.

2. Baksay István és neje által tett családi alapítvány 2000 kor. 80 kor. kamatát kapta Veress Samu VI. o. t.

3. Baksay István-féle 2000 kor. jubileumi alapítvány kamatát 80 kor. kapta Plech Aladár VII. o. t.

4. Bodor István-féle 1000 koronás jubileumi alapítvány 40 kor. kamatát kapta Kubinyi Aladár VIII. o. t.

5. Dapsy Vilmos-féle 2000 koronás alapítvány I. fele 80 kor. kamatát kapta Angyal Kálmán VI. o. t.

6. Dapsy Vilmos-féle 2000 koronás alapítvány II. fele 80 kor. kamatát kapta Vályi Kálmán VIII. o. t.

7. Huszt József-féle 2000 koronás alapítvány össz. jövedelme 80 kor. Ebből 20—20 kor. kapott Bradofka Károly III. o. t., Balogh Dezső III. o. t., Veress Bálint VII. o. t. és Német Ágost III. o. t.

8. Nagy Lajos-féle 2000 koronás alapítvány 80 kor. kamatát kapta Korányi Zoltán III. o. t.

9. Káposztás Józsefné sz. Nagy Julia-féle 2000 koronás alapítvány 80 kor. kamatát kapta Tóth Kálmán VIII. o. t.

10. Piskalszky Endréné sz. Kovács Julia-féle 2000 koronás alapítvány jöved. 80 kor. 40—40 kor.-t kapott Csernay László és Bella Gyula VII. oszt. tanulók.

11. Lichard Károly 2000 koronás alapítv. 80 kor. kamatát kapta Faluba Gusztáv VII. o. t.

12. Lichard K. 400 koronás kisebb alapítv. 16 kor. kamatát kapta Misecska Bernát VI. o. t.

13. Huszt Andrásné Barkassy Lidia 1200 koronás alapítv. 48 kor. kamatát kapta Tóth Béla VII. o. t.

14. Soós Ferencz és neje Gyulay Hermin urnő által fiuk emlékére tett 1000 koronás alapítvány (márcz. 15-én adandó ki) 40 kor. kamatából 10—10 kor.-t kaptak Gyurove János V. o. t., Angyal Kálmán VI. o. t., Csernay László VII. o. t., és Borbély Gyula VIII. o. t.

15. Csider László özvegye Dapsy Emma férje emlékére tett 2000 koronás alapítv. kamatának felét 20—20 kor.-t kapták László Géza III. o. t. és Pongó Mihály IV. o. t. A másik fele nem adatik ki.

16. Csider Károly eml. tett 600 koronás alapítvány kamatát 12—12 kor.-t kapták Jánosdeák István II. o. t. és Wallentinyi Dezső I. o. t.

17. Ifj. Hanvay Zoltán emlékére atyja által tett 1000 koronás alapítv. 40 kor. kamatát kapta Gyurove János V. o. t.

18. Hanvay Zoltán által a magyar nyelvben tett előmenetelért adott 300 koronás alapítványának 12 kor. kamatát kapta Német Pál V. o. t.

19. Káposztás Józsefné Zehery Julia férje emlékére tett 400 koronás alapítv. 20 kor. kamatát kapta Vitális István IV. o. t.

20. Stelkovics István eml. özvegye Miks Anna által tett 400 koronás alapítvány ez évben nem jövedelmezett.

21. Reguly Péter emlékére nővére Félix Pálné sz. Reguly Johanna által tett 400 koronás alapítv. 16 kor. kamatát kapta Tóth Géza VIII. o. t.

22. Fábry János iskolánk 50 éves jubileuma alkalmával tett 200 koronás alapítv. 8 kor. kam.-t kapta Eisele Ottó VI. o. t.

23. Zeherjei ref. egyh. 200 koronás alapítv. 8 kor. kamatát kapta Veres Bálint VII. o. t.

24. Pelsőcz—Szentpétery 200 koronás alapítv. 8 kor. kamatát kapta Veres Bálint VII. o. t.

25. Zeheri István emlékére anyja, előbb Zeheri Istvánné, majd Káposztás Józsefné sz. Nagy Mária által adományott 4 drb Gömörm. Nép és Iparbanki részvény 40 kor. kamatát kapta Borbély Gyula VIII. o. t.

26. Káposztás József-féle 84 kor. alapítv. 3 kor. kamatát kapta Krajcsi Kálmán I. o. t.

27. Gróf Forgács Gyuláné 1000 koronás alapítv. 40 kor. kamatát kapta Trunkó Tibor VII. o. t.

28. Löcherer Tamás dr. 800 koronás alapítv. 32 kor. kamatát kapta Szabó László V. o. t.
29. Szathmáry József eml. tett 200 koronás alapítv. 8 kor. kamatát kapta Kapczy Tamás II. o. t.
30. Baksay-féle mellékjutalomdíj alap 200 kor. 8 kor. kamatát kapta Klein Samu VI. o. t.
31. Kohn Adolf-féle alap. 100 kor. 4 kor. kamatát kapta Klein Samu VI. o. t.
32. Iskola felavatási alap 500 kor. 20 kor. kamatát kapta Hizsó János VI. o. t.
33. Ifjúsági segélyalap 450 kor. 14 kor. kamatát kapta Vjerk Pál IV. o. t., 4 koronát pedig Ponghó Mihály IV. o. t.
34. Tornaegyesületi alap 200 kor. 8 kor. kamatát kapta Eisele Lajos VII. o. t.
35. Koszoru alap kamata csak minden 3-ik évben adatik ki.
36. Rimabrézó—likéri alap jövedelme a tőkéhez csatoltatik míg az 200 kor.-ra emelkedik.
37. A Terray Károly emlékére tett 1000 kor. járadék jövedelméből 40 kor. utazási segílyt kapott Tóth Kálmán VIII. o. t.
38. Róth—Teleky-féle külső ösztöndíj 65 kor.-t kapta Tóth Géza VIII. o. t.

II. Önképzőköri díjak:

1. Jánosdeák Andrásné alapítv. kam. 20 kor.-t kapta Kardos István VIII. o. t.
2. Szabó Márton-féle alapítv. kam. 8 kor.-t kapta Mándi István VIII. o. t.
3. Fülep Béla-féle alapítv. kam. 8 kor.-t kapta Tóth Géza VIII. o. t.

III. Az ifj. Gyámegyesülettől:

Dóbisz István	3 kor.
Fejes István	3 kor.
Konszky József	3 kor.

*

II. Könyvjutalmakat kaptak. Lévai Izsó ur adományából:

1. Bródi S: Az egr-i diákok. Szombath György II. o. t.
2. Petőfi: Költeményei. Postha Gyula VI. o. t.
3. Petőfi: Költeményei. Feller Károly VI. o. t.
4. Benedek E: Nagy magyarok élete, Vörösmarthy. Jellinek Ferencz V. o. t.

5. Benedek E: Nagy magyarok élete, Wesselényi. Löcherer Géza V. o. t.
 6. Benedek E: Nagy magyarok élete, Csokonai. Pékh Gyula V. o. t.
 7. Benedek E: Nagy magyarok élete, Verböczy. Madarassy Kálmán IV. o. t.
 8. Endrődi S: Babérrdő. Rárósy Gyula III. o. t.
- Ifj. Rábely Miklós ur adományából:*
1. Barna Jónás: A hazáért. Zmeskál József I. o. t.
 2. Albini: Grazia fia. Plessinger Jenő II. o. t.
 3. Petőfi: Költeményei. Pollacsek Sándor VI. o. t.]
 4. Földes Géza: A fekete király. Varga Samu II. o. t.
 5. Sztéryni Hugó: A természet köréből. Szailer István IV. o. t.
 6. Hampelné: Elb. a római világból. Zmeskál Zdenkó III. o. t.
 7. Cooper: Bőrharisnya, történetek. Komjáthy Zoltán IV. o. t.
 8. Scott Walter: Durvard Quentin. Dobos Béla IV. o. t.
 9. Mikszáth: Club és folyosó. Stech Géza VII. o. t.
 10. Jankó János: Stanley utazásai. Varga Lajos VI. o. t.

Az ifj. gyámegylet adománya:

1. Riedl Frigyes: Arany János. Kolozsi Zoltán VIII. o. t.
2. Gyulai Pál: Vörösmarthy életrajza. Singer Artur VIII. o. t.
3. Simonyi Jenő: Ázsiai és ausztráliai utazások és vadászkalandok. Csiszár Elemér I. o. t.

Szabadkézi rajzként jutalmat nyertek legnagyobb részben ifj. Rábely Miklós és Lévai Izsó ur ajándékából rajzeszközöket:

1. Wallentinyi Dezső I. o. t.
2. Walach János I. o. t.
3. Jánosdeák István II. o. t.
4. Rátkay Gyula III. o. t.
5. Szailer István IV. o. t.
6. Dobos Béla IV. o. t.
7. Makovics Lajos V. o. t.
8. Gyurove János V. o. t.
9. Frenyó Dező VI. o. t.
10. Klein Samu VI. o. t.
11. Strobl Mihály VII. o. t.
12. Diószeghy Pál VII. o. t.

*

III. A házi tornaverseny alkalmából. Ezüst érmet nyertek:

1. Stech Dezső VII. o. t. a futásban.
2. Zapotoczky Jenő V. o. t. a mászásban.
3. Diószeghy Pál VII. o. t. a magas ugrásban.
4. Diószeghy Pál VII. o. t. a súlydobás és távolugrásban

(összetett verseny).

Bronz érmet nyertek:

A futásban: Grünberger Imre II., Szederkényi Zsiga III. o. t. Orosz Károly VI. o. t.

A mászásban: Papp László I. és Szederkényi Zsiga III. o. t.

A magas ugrásban: Goldperger Viktor VIII., Trunkó István V. o. t.

Súlydobás és távolugrásban: Varga Lajos VI., Veress Bálint VII. o. t.

A football verseny győztes csapata:

Ezüst érem: Eisele Lajos. — *Bronz érem:* Geduly Árpád VII. o. Wjerk Pál IV. Trunkó István V. Balog József VII. László János VII. Stech G. VII. Sztolár Miklós V. és Csencsik Sándor IV. o. t.

IV. Tandij kedvezményben részesültek:

1. Komáromy Géza I. o. t.	60	kor.
2. Lenner Ödön I. o. t.	60	"
3. Wallentinyi Dezső I. o. t.	60	"
4. Braun Artur II. o. t.	20	"
5. Jánosdeák István II. o. t.	45	"
6. Kapczy Tamás II. o. t.	60	"
7. Mészáros János II. o. t.	60	"
8. Philippovics Béla II. o. t.	15	"
9. Varga Sámuel II. o. t.	20	"
10. Balogh Dezső III. o. t.	60	"
11. Dóbisz István III. o. t.	30	"
12. Fejes János III. o. t.	60	"
13. Korányi Zoltán III. o. t.	30	"
14. László Géza III. o. t.	30	"
15. Német Ágost III. o. t.	60	"
16. Ponghó László III. o. t.	60	"
17. Sztanó Pál III. o. t.	20	"
18. Dobos Béla IV. o. t.	30	"
19. Kovács Gyula IV. o. t.	60	"

20. Ponghó Mihály IV. o. t.	30	kor.
21. Soós István IV. o. t.	60	"
22. Vitális István IV. o. t.	30	"
23. Vjerk Pál IV. o. t.	15	"
24. Árvay György V. o. t.	30	"
25. Gyurove János V. o. t.	60	"
26. Német Pál V. o. t.	30	"
27. Szabó László V. o. t.	60	"
28. Angyal Kálmán VI. o. t.	60	"
29. Gondkievicz László VI. o. t.	15	"
30. Hízó János VI. o. t.	60	"
31. Klein Samu VI. o. t.	30	"
32. Misecska Bernát VI. o. t.	30	"
33. Pollacsek Sándor VI. o. t.	30	"
34. Postha Gyula VI. o. t.	30	"
35. Veress Samu VI. o. t.	60	"
36. Csernay László VII. o. t.	60	"
37. Faluba Gusztáv VII. o. t.	60	"
38. Tóth Béla VII. o. t.	60	"
39. Borbély Gyula VIII. o. t.	60	"
40. Tóth Géza VIII. o. t.	15	"
41. Tóth Kálmán VIII. o. t.	60	"

Összesen: 1785 kor.

Elengedettetett tehát:

az egész tandij (60 K.)	21	tanulónak	1260	kor.
a tandij $\frac{3}{4}$ része	1	"	45	"
" $\frac{1}{2}$ "	12	"	360	"
" $\frac{1}{3}$ "	3	"	60	"
" $\frac{1}{4}$ "	4	"	60	"
Tandijengedmények összege	41	tanulónak		1785	kor.

V. Tápdijkedvezményben részesültek:

1. Ablonczy Ernő II. o. t.	40	kor.
2. Jánosdeák István II. o. t.	40	"
3. Varga Sámuel II. o. t.	40	"
4. Balogh Dezső III. o. t.	40	"
5. Dóbisz István III. o. t.	40	"
6. László Géza III. o. t.	80	"
7. Német Ágost III. o. t.	40	"

8. Sztanó Pál III. o. t.	20 kor.
9. Vitális István IV. o. t.	40 „
10. Gyurove János V. o. t.	161 „
11. Német Pál V. o. t.	80 „
12. Szabó László V. o. t.	90 „
13. Uhlyár Gyula V. o. t.	80 „
14. Urbányi Béla V. o. t.	20 „
15. Hízó János VI. o. t.	40 „
16. Bachnyák Albert VII. o. t.	40 „
17. Bella Gyula VII. o. t.	40 „
18. Csernay László VII. o. t.	80 „
19. Faluba Gusztáv VII. o. t.	161 „
20. Veres Bálint VII. o. t.	112 „
21. Borbély Gyula VIII. o. t.	80 „
22. Fűry Gyula VIII. o. t.	20 „
23. Rác Kálmán VIII. o. t.	80 „
24. Srobl Mihály VII. o. t.	40 „
25. Tóth Kálmán VIII. o. t. (senior)	161 „

Összesen: 1665 kor.

Tan- és tápdíj engedmények összege: 3450.

XI.

Erettségi vizsgálat.

A folyó évi érettségi vizsgálatokra 40 tanuló jelentkezett; ezek közül 35 nyilvános, 3 magántanuló, 2 ismétlő érettségi vizsgálatot tett. Az írásbeli vizsgálat május 18—20-ik napjain a következő eredménnyel folyt le:

1. A magyar nyelv és irodalomból. Tétel: *Műveltségünk uttörői a XIX-ik században.*

Jelesen dolgozott	7
Jól dolgozott	9
Elégségesen dolgozott	20
Elégtelenül dolgozott	4.

2. A latin nyelv és irodalomból. Tétel: *P. Vergilii Aeneis III. é. 1—28.* Fordítás latinról magyarra.

Jelesen fordított	4
Jól fordított	9
Elégségesen fordított	25
Elégtelenül fordított	2.

3. A mennyiségtanból. Tételek: a) Valamely geom. arány 4 tagjának összege 27, szorzata 1600; a külső tagok nyégyszeresei összegének és a belső tagok négyszeresei összegének különbsége: 27.

Mekkora félévi annuitással törleszthetjük le a 10-ik év végére a most felvett 8500 koronát, ha a félévi kamatlábat a fenti adatokkal meghatározva s csökkenőleg rendezett arány második tagjának $\frac{3}{10}$ -ed részével számítjuk?

b) Egy $t=39.19$ dm² területű háromszög oldalai ugy aránylanak egymáshoz, mint 16:20:28. Mekkora a háromszög oldalai és szögei s mekkora a háromszög köré írható kör sugarai?

Jelesen dolgozott	4
-----------------------------	---

Jól dolgozott	5
Elégségesen dolgozott	28
Elégtelenül dolgozott	3

A szóbeli vizsgálatok június 19—24 napjain Csabay Pál gömöri ref. esperes elnöklete alatt, *Dr. Kérészy Zoltán* kassai kir. jogakadémiai igazgató kormányképviselő jelenlétében tartattak meg s ez alkalommal a főgimnázium Igazgató-Tanácsát *Zachar Gusztáv* nyug. tanár képviselte.

A vizsgálat eredménye: érettnak nyilvánított:

Jeles eredménnyel	6
Jó eredménnyel	8
Egyszerűen érett	21
Szeptemberben javíthat	4
1 év múlva ismétlővizsgára utasított	1.

A szeptemberi pót- és javító érettségi vizsgálat a miskolci református főgimnáziumban fog megtartatni. — Jelentkezési határidő aug. 25-ike.

Jelesen érettek: *Borbély Gyula, Kolossy Zoltán, Kubinyi Aladár, Tóth Géza, Tóth Kálmán és Vályi Kálmán.*

Jól érettek: *Beélik Elemér, Gaál Andor, Kardos István, Lukács Endre, Máhr Sándor, Mándy István, Mihály István és Singer Arthur.*

Érettek: *Arday Dezső, Dzurik Gyula, Ferencz István, Fűr Gyula, Horváth Elemér, Kosiner Dezső, Neumann Károly, Pethő András, Rácz András, Sáfrány Ödön, Schneider János, Spitz Henrik, Stolcz Zsigmond, Szakall Andor, Szentmiklóssy Zoltán, Zólyomi Pál, Bobok Géza, Fazekas József, Hézsér Lajos, Jerem András, Juraskó Elek.*

XII.

A tanuló ifjuság névsora és általános osztályzata.

Rövidítések: j. = javíthat. p. e. j. = püspöki engedéllyel javíthat. o. i. u. = osztályisméltésre utasítatik. ism. = ismétlő. ö. d. = ösztöndíjas. t. m. = tandíjmentes. f. t. m. = féltandíjmentes. szabsz. = szabályszerű.

I. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Antalik István ág. ev. ...	jó	elégs.	
Balásfy József róm. kath....	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Bartha Ferencz rk. ...	jó	elégs.	
Bátky Barna ref. ...	jó	elégs.	
5 Berger József izr. ...	jó	elégs.	
Bleier Viktor izr. ...	jó	jó	
Blumenthal József izr. ...	kilé-	pett	
Bódy István róm. kath. ...	szabsz.	1 elégt.	j.
Braun Géza izr. ...	jó	jó	
10 Csemiczky Gyula rk. ...	kilé-	pett	o. i. u.
Csiszár Aladár ref. ...	jó	elégs.	
Csiszár Elemér ref. ...	jó	jó	
Drucker Miksa izr. ...	kev. szab.	több elégt.	o. i. u.
Fehér István róm. kath. ...	jó	elégs.	
15 Fejes János ág. ev. ...	jó	elégs.	
Fekete István róm. kath. ...	jó	elégs.	
Filyo Pál ág. ev. ...	jó	több elégt.	o. i. u.
Forgon Béla ref. ...	jó	több elégt.	o. i. u.
Fráter György izr. ...	jó	jó	
20 Gaál Ferencz ág. ev. ...	jó	elégs.	
Gelber Sándor izr. ...	jó	elégs.	
Glatz Samu ág. ev. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Hoffmann Zoltán izr. ism.	kilé-	pett	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Horkai Lajos ref.	jó	több elégt.	o. i. u.
25 Hrecska István rk. ism. ...	jó	elégs.	
Hrivnyák Albert rk.... ..	nem vizs-	gázott	
Ivanics Lajos ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Janik Béla róm. kath. ...	jó	2 elégt.	
Kaiser Emil izr.	szabsz.	1 elégt.	j.
30 Király István ág. ev. ...	jó	elégs.	
Kiss Jenő ref.	jó	elégs.	
Id. Koczka Pál ág. ev. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Ifj. Koczka Pál ág. ev. ...	jó	jó	ö. d.
Konszki József rk.	jó	jó	ö. d.
35 Kovács Zoltán ref.	jó	jó	ö. d.
Krajcsi Kálmán rk. ism....	jó	jó	ö. d.
Kulik József róm. kath. ...	jó	több elégt.	o. i. u.
Lenner Ödön ref.	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Lepórisz László ág. ev....	jó	1 elégt.	j.
40 Lichtner József izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Lusztig László izr.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Mács István ref.	jó	elégs.	
Marczik Pál ág. ev.... ..	jó	elégs.	
Márk Gyula ref. ism.	jó	elégs.	
45 Mikó László ref.	jó	elégs.	
Németh László ág. ev. ...	szabsz.	elégs.	
Neumann Gyula izr.	jó	elégs.	
Novák János ág. ev.	jó	több elégt.	o. i. u.
Orbán István róm. kath....	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
50 Papp László ref.	jó	jó	
Perjéssy Sándor ref.	jó	elégs.	
Pongrácz Tibor rk. ism....	jó	elégs.	
Princz Tivadar izr.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Rajzinger Pál rk.	jó	elégs.	
55 Róth László izr. ism. ...	szabsz.	1 elégt.	j.
Sinkó Sándor róm. kath....	jó	több elégt.	o. i. u.
Striczky Árpád rk.	kilé-	pett	o. i. u.
Stuppmann János ág. ev....	kilé-	pett	
Szabó József ref.	jó	elégs.	
60 Szüts Dezső ref.	jó	elégs.	
Szük Levente ref.	jó	elégs.	
Tolcskó Gyula rk.	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Tóth János róm. kath. ism.	kilé-	pett	
Török István ref.	jó	elégs.	
65 Valach János ág. ev. ...	jó	1 elégt.	j.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Virók János róm. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Visnyai István rk. ism. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Wallentinyi Dezső ág. ev.	jó	jeles	ö. d. t. m.
Weisz Emil izr.	jó	elégs.	
70 Zémandl Ernő rk.	jó	elégs.	
Zmeskál József rk.	jó	jó	k. j. r.
Magántanulók:			
Bartha János rk. ism. ...	—	elégs.	
Brandt Ferencz rk.	—	2 elégt.	p. e. j.
Draskóczy Géza ág. ev....	—	jeles	

II. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Ablonczy Ernő ref.	jó	elégs.	
Andrejka József r. kath. ...	jó	elégs.	
Barber Ferencz izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Barnóczky Bertalan rk. ...	jó	elégs.	
5 Bárdos László r. kath. ...	jó	elégs.	
Barta Tibor r. kath.	jó	elégs.	
Benkő Béla r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Binder István r. kath.	jó	jó	
Bokor Manó izr.	jó	jó	
10 Bottó János ág. ev.	szab. sz.	több elégt.	o. i. u.
Braun Arthur izr.	jó	jeles	
Bruoth Gyula ág. ev.	jó	elégs.	
Demeter Gyula ref.	jó	jó	
Friedmann Árpád izr.	jó	1 elégt.	j.
15 Gaskó Pál ref.	szab. sz.	2 elégt.	p. e. j.
Glatter Dezső izr.	szab. sz.	1 elégt.	j.
Gracza Lajos ág. ev.	jó	elégs.	
Greiner Zoltán izr.	jó	elégs.	
Grünberger Imre izr.	jó	1 elégt.	j.
20 Hrecska László r. kath. ...	jó	elégs.	
Huszka István r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Istók Elemér ág. ev.	jó	elégs.	
Istvánfi László ág. ev.	jó	több elégt.	o. i. u.
Jánosdeák István ág. ev. ...	jó	jeles	ö. d.
25 Kapczy Tamás ref.	jó	jeles	ö. d.
Kemény Gyula izr.	jó	elégs.	
Klein Nándor izr.	jó	1 elégt.	j.
Koczka Pál ág. ev.	jó	elégs.	
Kontsek István ág. ev.	jó	elégs.	
30 Kovács János r. kath.	jó	több elégt.	o. i. u.
Kovács Lajos ref.	jó	1 elégt.	j.
Lábos Zoltán ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Laczkovics Lajos r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Laczkovics Béla r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
35 Linczenbold Károly rk. ...	jó	elégs.	
Lobstein Géza izr.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Lovas László r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Makovits Lajos r. kath. ...	jó	elégs.	
Marosi Mihály ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
40 Marton Géza ref.	jó	elégs.	
Mészáros János ref.	jó	elégs.	
Missuth József r. kath. ...	jó	elégs.	
Orbán Zoltán r. kath.	szab. sz.	1 elégt.	j.
Philippovics Béla ref.	jó	jó	
45 Plessinger Jenő r. kath. ...	jó	jó	
Princz Barna izr.	jó	több elégt.	o. i. u.
Remenyik István rk.	k i l é	p e t t	
Róth Tivadar ref.	jó	elégs.	
Steiner János izr.	jó	több elégt.	o. i. u.
50 Szeidner Győző izr.	jó	elégs.	
Szilágyi Sándor ref.	jó	elégs.	
Szombath Andor ág. ev. ...	jó	jeles	
Sztojkovics Ervin rk.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Tóth József ref.	jó	elégs.	
55 Varga Sámuel ref.	jó	jó	
Vaskó Gyula r. kath.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Zajác Milos ág. ev.	szab. sz.	2 elégt.	p. e. j.
Zsarnai Zoltán ref.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Zsuffa László r. kath.	k i l é	p e t t	
60 Bekény László ág. ev. ...	jó	elégs.	
Vörös László g. kath. ism.	jó	2 elégt.	p. e. j.
Magántanulók:			
Bobok Zoltán r. kath.	—	jó	
Grünmann Alfréd izr.	—	elégs.	

III. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Balogh Dezső ág. ev. ...	jó	jeles	t. m. ö. d.
Baltazar Dezső ág. ev. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Baranyai István ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Barcza Tibor ág. ev. ...	jó	1 elégt.	j.
5 Bartha Bertalan r. kath. ...	jó	elégs.	
Bartók Dániel ...	k i m a-	r a d t	
Bradofka Károly ág. ev. ...	jó	jeles	ö. d.
Braun Sándor izr. ...	jó	elégs.	
Cseh Miklós ref. ...	jó	1 elégt.	j.
10 Csiszár Andor ref. ...	jó	több elégt.	o. i. u.
Czékman Ferencz rk. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Czibur Lajos ág. ev. ...	jó	1 elégt.	j.
Dóbisz István ág. ev. ...	jó	jó	ö. d. f. t. m.
Enyedi György izr. ...	szabsz.	1 elégt.	j.
15 Fehérpataki Géza rk. ...	jó	több elégt.	o. i. u.
Fejes János ref. ...	jó	jó	t. m.
Fráter Imre izr. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Gedeon Tihamér rk. ...	jó	elégs.	
Gocsó László ...	m e g-	h a l t	
20 Gottlieb Ernő izr. ...	jó	elégs.	
Hámos Endre ág. ev. ...	jó	elégs.	
Hajdu Ernő r. kath. ...	jó	elégs.	
Jellinek László izr. ...	jó	elégs.	
Kohn Gyula izr. ...	jó	elégs.	
25 Komáromy Géza ref. ...	jó	jó	
Kontsek Zoltán ág. ev. ...	jó	1 elégt.	j.
Korányi Zoltán ág. ev. ...	jó	elégs.	ö. d. f. t. m.
Kürthi Géza ...	k i m a-	r a d t	
Lang Gyula ág. ev. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
30 László Géza ref. ...	jó	jeles	ö. d. f. t. m.
Lévai Jenő izr. ...	jó	elégs.	
Lipcsei József ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Maros Miklós izr. ...	jó	jó	
Markus Imre izr. ...	jó	elégs.	
35 Német Ágost ág. ev. ...	jó	jeles	ö. d. f. t. m.
Pál Béla ág. ev. ...	jó	elégs.	
Ponghó László ref. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Portéhka Gyula r. kath. ...	jó	elégs.	
Rárósy Gyula r. kath. ...	jó	jeles	
40 Rátkay Gyula r. kath. ...	jó	elégs.	
Rónai Béla ref. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Schlosz Imre izr. ...	jó	elégs.	
Schlosz László izr. ...	jó	jó	
Seidner Béla ...	m e g-	h a l t	
45 Szederkényi Zsigmond rk.	jó	1 elégt.	j.
Szentpéteri István ref. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Szücs János r. kath. ...	jó	elégs.	
Sztanó Pál ág. ev. ...	jó	jó	f. t. m.
Tomó István ág. ev. ...	jó	több elégt.	o. i. u.
50 Vajda István ref. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Vargha Béla ref. ...	jó	elégs.	
Veress László ref. ...	jó	elégs.	
Wuffka László r. kath. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Zmeskál Zdenkó r. kath. ...	jó	jeles	
Magántanuló			
Marton Mihály ...	n e m	vizsgá-	z o t t

IV. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Brehovenszky Lajos ág. ev.	jó	elégt.	p. e. j.
Csencsik Sándor r. kath.	jó	elégt.	j.
Christély Gyula ág. ev....	jó	elégs.	
Dlabács Bertalan r. kath.	jó	elégt.	p. e. j.
5 Dobos Béla r. kath....	jó	jeles	t. m.
Dosztalik Gyula r. kath. ...	jó	elégt.	p. e. j.
Ferenczfy József ág. ev. ...	jó	elégt.	p. e. j.
Gaál Iván ág. ev. ...	jó	jó	
Grosinger László izr. ...	jó	elégs.	
10 Halasi Jenő ág. ev. ...	jó	elégs.	
Hoselitz Zoltán izr. ...	szabsz.	elégt.	j.
Hruska Zoltán ág. ev. ...	jó	elégs.	
Jellinek Ernő izr. ...	jó	elégt.	j.
Kishonthy Endre r. kath.	jó	elégs.	
15 Kohn Jenő izr. ...	jó	elégs.	
Komjáthy Zoltán ref. ...	jó	jó	
Kovács Gyula ref. ...	jó	elégs.	t. m.
Kriská Béla ág. ev. ...	jó	elégs.	
Króó Ferencz izr. ...	jó	elégt.	p. e. j.
20 Lóska Károly r. kath. ...	jó	elégt.	j.
Madarassy Kálmán ref. ...	jó	jeles	
Mondada Kornél r. kath.	k i l é-	p e t t	
Nehéz Andor ref. ...	jó	elégs.	
Nóga Ödön r. kath....	szabsz.	elégt.	o. i. u.
25 Ponghó Mihály ref. ...	jó	jeles	f. t. m. ö. d.
Sailer István ág. ev....	jó	jeles	
Soós István ref. ...	jó	elégs.	t. m.
Szokolay János ref. ...	jó	elégs.	
Takács Lajos r. kath. ...	jó	elégs.	
30 Ternóczky Tibor r. kath.	jó	elégs.	
Urszinyi Endre ág. ev. ...	jó	elégs.	
Visnyay Zoltán r. kath. ...	jó	elégt.	j.
Vitális István ref. ...	jó	jó	f. t. m. ö. d.
Vjerk Pál ág. ev. ...	jó	jeles	f. t. m.
35 Zólyomi László ág. ev. ...	jó	elégs.	
Magántanuló			
Bobok István r. kath. ...		elégs.	

V. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Adorján Viktor ...	m e g-	h a l t	
Árvay György r. kath. ...	jó	jó	f. t. m.
BacsKay Károly ref....	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Banczik Oszkár ág. ev. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
5 Benkő Ferencz ref. ...	szabsz.	2 elégt.	p. e. j.
Bodor László ref. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Braun Tivadar izr. ...	jó	elégs.	
Burger Elemér izr. ...	jó	elégs.	
Buzágh Aladár ág. ev. ...	jó	jó	
10 Cseh János ref....	jó	1 elégt.	j.
Csemiczky Gábor r. kath.	jó	1 elégt.	j.
Csorba Kálmán ref....	jó	1 elégt.	j.
Enyedi Artur izr. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Galambos Géza izr....	jó	jó	
15 Gyurove János ág. ev. ...	jó	jeles	ö. d. t. m.
Jarács Sándor ág. ev. ...	szabsz.	1 elégt.	j.
Jellinek Ferencz izr....	jó	jó	
Komonyi Lajos ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Löcherer Géza r. kath. ...	jó	jeles	
20 Makovits Jenő r. kath. ...	jó	elégs.	
Marton Lehel ref. ...	szabsz.	több elégt.	o. i. u.
Máthé Dezső ág. ev. ...	szabsz.	elégs.	
Németh Pál ág. ev. ...	jó	jó	ö. d. t. m.
Pék Gyula r. kath....	jó	jeles	
25 Pólya László izr. ...	jó	elégs.	
Ragályi Jenő ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Sáfrány Béla ref. ...	jó	elégs.	
Schiller Ferencz izr. ...	jó	1 elégt.	j.
Seidner Róbert izr. ...	szabsz.	elégs.	
30 Soós Zoltán ref. ...	jó	elégs.	
Szabó András ref. ism. ...	jó	elégs.	
Szabó István ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Szabó László ág. ev. ...	jó	jeles	ö. d. t. m.
Szivák Emil ág. ev. ...	jó	elégs.	
35 Sztolár Miklós ág. ev. ...	jó	elégs.	
Tóthy János ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Török Árpád r. kath. ...	jó	elégs.	

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Trunkó István r. kath. ...	jó	jó	ö. d.
Uhlyár Gyula ág. ev. ...	jó	jó	
40 Urbányi Béla r. kath. ...	jó	elégs.	
Urszinyi Gyula ág. ev. ...	jó	elégs.	
Winter Adolf izr. ism. ...	jó	elégs.	
Vladár György ág. ev. ism.	jó	elégs.	
Zapotoczky Jenő gk. ism.	jó	elégs.	
45 Barna Kálmán ref.	k i l é-	p e t t	
Csiszár Elemér ref. ism....	k i l é-	p e t t	
Magántanulók:			
Dobos Ilona ág. ev.... ..		jó	
Draskóczy László ág. ev.		jó	

VI. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Angyal István ref.	jó	jeles	ö. d. t. m.
Beélik Viktor r. kath. ...	jó	jó	
Blau Aladár izr.	jó	elégs.	
Eisele Ottó ág. ev.	jó	jeles	ö. d.
5 Feller Kálmán izr.	jó	jó	
Frenyó Dezső ág. ev.	jó	elégs.	
Friedmann Zoltán izr. ...	jó	elégs.	
Hizsó János ág. ev.... ..	jó	jeles	t. m. ö. d.
Honéczy Miklós ág. ev....	jó	elégs.	
10 Hosszufalussy Imre ref. ...	jó	elégs.	
Hudiczius Ferencz ref. ...	jó	elégs.	
Klein Samu izr.	jó	jeles	f. t. m. ö. d.
Kovács Bertalan ref.	jó	jó	
Krcs Dezső r. kath.... ..	jó	elégs.	
15 Kriston Kálmán ref.... ..	jó	elégs.	
Marzsó Lőrincz r. kath. ...	jó	elégs.	
Misceksa Bernát ág. ev....	jó	jeles	ö. d. f. t. m.
Orosz Károly r. kath.	jó	elégs.	
Péter Zoltán izr.	jó	jó	
20 Pogány István ref.	jó	elégs.	
Pollacsek Sándor izr.	jó	jeles	f. t. m.
Postha Gyula ág. ev.	jó	jó	f. t. m.
Steller Jenő ág. ev.	jó	elégs.	
Varga Lajos ref.	jó	jó	
25 Veress Samu ref.	jó	elégs.	t. m. ö. d.
Wuffka János r. kath.	szabsz.	elégs.	
Zehery Béla ref.	jó	elégs.	
Zsarnai Lajos ref.	jó	elégs.	
Gondkievics László rk. ...	k i l é-	p e t t	
Magántanulók:			
Kossuth József ág. ev.		elégs.	
Konyha Gyula ref.	n e m	vizsgá-	z o t t
Chotvács Endre ág. ev. ...	n e m	vizsgá-	z o t t

VII. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Bachnyák Béla r. kath. ...	jó	elégs.	
Balogh József r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Bárczy Sándor ref. ...	jó	elégs.	
Barta Imre r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
5 Básthy László ref. ...	jó	elégs.	
Bella Gyula r. kath. ...	jó	elégs.	ö. d.
Csernay László r. kath. ...	jó	jeles	ö. d. t. m.
Diószeghy Pál r. kath. ...	jó	elégs.	
Eisele Lajos ág. ev. ...	jó	elégs.	ö. d.
10 Faluba Gusztáv ág. ev. ...	jó	jeles	ö. d. t. m.
Frommer Lajos izr. ...	jó	jó	
Geduly Árpád ág. ev. ...	jó	1 elégt.	j.
Juraskó Pál r. kath. ...	jó	2 elégt.	p. e. j.
Keményfy Béla r. kath. ...	jó	elégs.	
15 Kosiner Imre izr. ...	jó	1 elégt.	j.
Kszell János r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
László János ref. ...	jó	1 elégt.	j.
Markus Miklós izr. ...	jó	1 elégt.	j.
Nemes Géza ág. ev. ...	jó	elégs.	
20 Pandula Pál r. kath. ...	jó	elégs.	
Plech Aladár ág. ev. ...	jó	jó	ö. d.
Reinicz Vilmos izr. ...	jó	elégs.	
Stech Géza ág. ev. ...	jó	jó	
Strobl Mihály r. kath. ...	jó	jó	
25 Szij László ág. ev. ...	k i l é-	p e t t	
Szontagh Bertalan ág. ev. ...	jó	elégs.	
Szudor Pál ág. ev. ...	jó	elégs.	
Tóth Béla ref. ...	jó	elégs.	t. m. ö. d.
Trunkó Tibor r. kath. ...	jó	jó	ö. d.
30 Valovics Ferencz r. kath. ...	jó	1 elégt.	j.
Veres Bálint ref. ...	jó	jó	ö. d.
Magántanuló:			
Nyomárkay József ref. ...	jó	jó	

VIII. Osztály.

A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Általános osztályzata	Jegyzet
Arday Dezső ref. ...	jó	elégs.	
Beélik Elemér r. kath. ...	jó	elégs.	
Bobok Géza r. kath. ...	jó	elégs.	
Borbély Gyula unit. ...	jó	jó	ö. d. t. m.
5 Dzurik Gyula ág. ev. ...	jó	elégs.	
Fazekas József ref. ...	jó	elégs.	
Ferencz István r. kath. ...	jó	elégs.	
Füry Gyula ref. ...	jó	elégs.	
Gaál Andor ág. ev. ...	jó	elégs.	
10 Goldperger Viktor ág. ev. ...	jó	elégs.	
Gömöri Béla izr. ...	jó	elégs.	
Hézsér Lajos ref. ...	jó	elégs.	
Horváth Elemér r. kath. ...	jó	elégs.	
Jerem András ág. ev. ...	jó	elégs.	
15 Juraskó Elek r. kath. ...	jó	elégs.	
Kardos István izr. ...	jó	elégs.	
Kolozsi Zoltán ref. ...	jó	jó	
Kosiner Dezső izr. ...	jó	elégs.	ö. d.
Kubinyi Aladár ág. ev. ...	jó	elégs.	
20 Lukács Endre ref. ...	jó	elégs.	
Máhr Sándor r. kath. ...	jó	elégs.	
Mándy István ref. ...	jó	elégs.	
Mihály István r. kath. ...	jó	elégs.	
Neumann Károly izr. ...	jó	elégs.	
25 Pethő András ref. ...	jó	elégs.	
Rác András ref. ...	jó	elégs.	
Sáfrány Ödön ref. ...	jó	elégs.	
Schneider (Szabó) János rk. ...	jó	elégs.	
Singer Arthur izr. ...	jó	jeles	
30 Stolcz Zsigmond r. kath. ...	jó	elégs.	
Szakall Andor ref. ...	jó	elégs.	
Tóth Géza ág. ev. ...	jó	jeles	ö. d. t. m.
Tóth Kálmán ref. ...	jó	jeles	ö. d. t. m.
Vályi Kálmán ref. ...	jó	jeles	ö. d.
35 Zólyomi Pál ág. ev. ...	jó	elégs.	
Magántanulók:			
Kovács Jenő ág. ev. ...		elégs.	
Spitz Henrik izr. ...		elégs.	
Szopkó István r. kath. ...		elégs.	

2. A vizsgálatot tett tanulók vallása és magaviselete.

Osz- tály	R. kath.	G. kel.	Reform.	Ág. ev.	Unit.	Izraelita	Összesen	Magaviselet*		
								jó	szab.	kev. szab.
I.	21	—	18	15	—	13	67	51	12	1
II.	20	1	15	11	—	14	61	53	6	—
III.	12	—	14	13	—	11	50	43	7	—
IV.	11	—	8	11	—	5	35	32	2	—
V.	8	1	14	13	—	9	45	36	7	—
VI.	5	—	10	8	—	6	29	27	1	—
VII.	13	—	6	8	—	4	31	30	2	—
VIII.	10	—	13	8	1	6	38	35	—	—
Összes.	100	2	98	87	1	68	356	307	35	1

*) 13 magán tanuló nem osztályoztatott.

XIII.

Statisztikai kimutatások.

1. A tanulók számának alakulása.

Osztály	Felvételt rendes tanuló	Kimaradt	Tanács folytán távozott	Meghalt	A vizsgálatról elmaradt	Osztályvizsgálatot tett	Felvett magán-tanulók		Oszt. vizsg. tett	Felv. összesen	Oszt. vizsg. tett
							fiú	leány			
I. ...	71	2	4	—	1	64	3	—	3	74	67
II. ...	61	—	2	—	—	59	2	—	2	63	61
III. ...	54	—	2	2	1	50	1	—	—	55	50
IV. ...	35	1	—	—	—	34	1	—	1	36	35
V. ...	46	2	—	1	—	43	1	1	2	48	45
VI. ...	29	1	—	—	2	28	3	—	1	32	29
VII. ...	31	1	—	—	—	30	1	—	1	32	31
VIII. ...	35	—	—	—	—	35	3	—	3	38	38
Összes.:	362	7	8	3	4	343	15	1	13	378	356

3. A vizsgálatot tett tanulók előmenetele.

Osztály	Általános			Elégtelen			Összesen
	jeles	jó	Elégs.	1	2	több	
I. ...	2	10	30	4	8	13	67
II. ...	4	6	25	8	14	4	61
III. ...	6	6	18	8	7	5	50
IV. ...	5	2	17	5	5	1	35
V. ...	4	9	18	8	4	2	45
VI. ...	6	6	17	—	—	—	29
VII. ...	2	6	14	8	1	—	31
VIII. ...	4	2	32	—	—	—	38
Összesen :	33	47	171	41	39	25	356
	9·7%	13·2%	48·3%	11%	10·8%	7%	100%

Osztály	anyanyelvű volt			Csak magyarul beszélt	Más nyelven is	A magy. ny. tanulók közül beszélt			
	Magyar	Német	Tót			Németül	Tótul	Oláhul	Francziául
I.	64	2	1	40	24	12	11	—	1
II.	56	—	5	47	9	3	10	—	—
III.	50	—	—	31	19	5	14	—	—
IV.	35	—	—	24	11	3	8	—	—
V.	43	—	2	34	9	2	7	—	—
VI.	29	—	—	20	9	2	7	—	—
VII.	31	—	—	20	11	2	9	—	—
VIII.	38	—	—	25	13	8	5	—	—
Összesen	346	2	8	241	105	37	71	1	1

4. A vizsgálatot tett tanulók nyelvismerete.

5. A vizsgálatot tett tanulók honossága.

Osztály	Magyar honos	Külföldi	Rimaszombati	Gömörmegei	Más megyei	Amerikai
I.	67	—	24	36	7	—
II.	61	—	17	43	—	1
III.	50	—	18	26	6	—
IV.	35	—	7	18	10	—
V.	45	—	19	16	10	—
VI.	29	—	9	9	11	—
VII.	31	—	6	11	14	—
VIII.	37	1	12	8	18	—
Összesen	355	1	112	167	76	1

6. Megbetegedések, mulasztások.

Osztály	Megbetegedések			Igazolt órák száma	Nem ig. órák száma	Egy órát sem mulasztott
	könnyű	súlyos	járványos			
I.	41	7	4	1095	3	26
II.	31	2	—	935	—	15
III.	47	4	11	1388	2	6
IV.	11	—	1	903	1	3
V.	94	2	2	842	6	9
VI.	25	—	—	540	—	3
VII.	62	2	—	1238	—	2
VIII.	18	6	—	831	2	11
Összesen	329	23	18	7772	14	75

XIV. Tápitézet.

A közéletmezési intézetekre is súlyos teher gyanánt nehezedik a mindenben fokozódó drágaság, mely a kenyér, hus és zsirneműek terén eddig el nem ért arányokra emelkedett. Sok tanuló abban a nagy tévedésben van, hogy a befizetett díjakból kitelik az ételmezés, pedig, ha nem volnának szives adakozóink és jövedelmező alapjaink, nem adhatnánk olyan kosztot, amilyent adunk. Minden egyes tanuló kivétel nélkül, jótéteményt élvez, mert a tápitézet minden egyesre ráfizet mintegy 70 koronát. A suplikáció a múlt évi országos csapások miatt jóval kevesebbet hozott.

A lefolyt iskolai évben 103 tanuló részesült tápitézeti ellátásban.

Tápdíj elengedésben 25 tanuló részesült 1665 korona értékben, amint értesítőnk más helyén részletesen fel van sorolva.

Az étkezés rendje a következő volt:

Hétfőn: Husleves rizsszel, bab tepertővel; este gyurott tészta tehénturóval.

Kedden: Husleves árpadarával, savanyu burgonya; este tejes rizs (télen káposzta kolbásszal).

Szerdán: Husleves tésztával, bab; este sült hus mártással és burgonya.

Csütörtökön: Husleves burgonyával, borsó tepertővel; este virsli zsiros burgonyával.

Pénteken: Rántott leves burgonyával, lekváros tészta; este lencse kolbásszal.

Szombaton: Husleves darával, burgonya; este bab kolbásszal.

Vasárnap: Husleves tésztával, sült hus mártással és bur-

7. Az összes beírt tanulók életkora 1910. december 31-én.

Osztály	évét már betöltötte												Összesen :		
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		21	
I.	2	30	20	16	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74
II.	—	3	26	20	10	4	—	—	—	—	—	—	—	—	63
III.	—	—	—	2	20	23	8	—	—	—	—	—	—	—	55
IV.	—	—	1	20	11	4	—	2	—	—	—	—	—	—	36
V.	—	—	—	—	18	16	12	2	6	—	—	—	—	—	48
VI.	—	—	—	—	—	1	10	—	9	—	—	—	—	—	32
VII.	—	—	—	—	—	—	3	—	13	—	—	—	—	—	32
VIII.	—	—	—	—	—	—	—	1	13	—	—	—	—	—	38
Összesen :	2	33	47	58	65	48	33	31	28	24	4	4	1	378	

gonyával; este ősszel: tökfőzelék, télen: káposzta sertéshussal tavasszal: bab kolbásszal.

Hus 6 tanulóra 1 kgr., a levest a levesben kapták, — kenyér délben és este $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{4}$ kgr.

Tápingézetünk részére adakoztak: a Rimaszombati Takarékpénztár 40 kor.-t., a Gömörmegyei Nép- és Iparbank 20 k.-t., a Gömörmegyei Takarékszeres és Hitelbank 30 k.-t., miskolci ref. ker. pénztár gyűjtése 32 k. 05 fill., Bpest főváros pénztára 39 kor. 80 fill.-t., a kőszegi ev. gyülekezet 4 k.-t., a mosonyi ev. esperesség 14 k.-t., a pozsonyi ev. esperesség 27 kor. 78 fillért küldött szupplikáció megváltás címén, országos kéregetésből 2059 kor. 70 fillér.

Fogadják a jószívű adakozók az előljárók és az ifjak hálás köszönetét!

Végül kérjük a tisztelt szülőket, hogy a tápingézeti díjat közvetlenül a tápingézeti gondnokság címére küldjék a 4 fillér postai költséget is hozzáadva. A tápingézeti díj 160 kor. és evőeszközökre 1 kor., amely félvévenként előre fizetendő s a tanulók belépése nem hónap-számra, hanem fél-évekre szól.

Bevétel az 1910. polgári évben.

1. Pénztári maradvány	2372 kor. 61 fill.
2. Kérvényezés	2059 „ 70 „
3. Tápdíjak	14371 „ 60 „
4. Adományok	181 „ 04 „
5. Kamatok	3059 „ 64 „
6. Vegyes és átmeneti	1403 „ 21 „

Összesen: 23447 kor. 80 fill.

Kiadás:

1. Tápszerek: Kenyér	3711 kor. 76 fill.
2. Marhahus	4361 „ 67 „
Sertéshus és zsir	3413 „ 13 „
3. Bab, borsó, lencse.	895 „ 62 „
4. Burgonya	392 „ 46 „
5. Liszt, fűszer	1342 „ 55 „
6. Tojás, túró, káposzta stb.	491 „ 24 „
7. Személyiek	1432 „ — „

8. Vegyes	1590 „ 03 „
9. Tőkésítés	2325 „ 43 „

Összesen: 19955 kor. 89 fill.

Maradvány az 1910-ik évről 3491 kor. 91 fill.

Kiadás és maradvány együtt. 23447 kor. 80 fill.

A tápingézet vagyona 1910. polgári év elején:

1. A főgimnáziumnak kölcsönadva	63236 kor. 90 fill.
2. Banki betétek	9115 „ 61 „
3. Részvények névértéke	840 „ — „
4. Kintlevő alapítvány	1020 „ — „
5. Egyeseknél kölcsönadva	2040 „ 35 „
6. Tápingézeti hátr. 1910. decz. 31-én	283 „ 80 „
7. Főgimnáziumi pénztár tartozása	
félévi kamat	1264 „ 72 „
8. Pénztári maradvány 1910-ről	3491 „ 91 „

Összesen: 81293 kor. 29 fill.

és 977 kor. 41 fillér értékű butorzat.

Rimaszombat, 1911. évi június hó 26-án.

Horváth Zoltán,
tápingézeti gondnok.

vagy a felvételi vizsgálatot igazolják, hogy van oly mérvű képzettségük, mit az elemi iskola 4. évi tanfolyamában kellett megszerelniök, a 12 évesnél idősebb növendékek felvétele csak rendkívüli esetekben engedélyezhető a tanári szék határozata alapján. A beiratás után egy hétig csakis a késedelmeket fontos okokkal igazoló tanulókat veheti fel az igazgató; szeptember 15-ig tanári kari, azontul püspöki engedély szükséges a felvételhez. Azoknak, a kik a tanév első hónapja után lépnek be az intézetbe, az eddig végzett anyagból felvételi vizsgálatot kell tenniök. Ugyancsak felvételi vizsgálatot tesznek a reál-, vagy polgári iskolából a gimnáziumba átlépő tanulók. *A felvételi vizsgálatok díja 20 korona.* A gimnázium V-ik osztályába belépő tanuló szülője vagy gyámja köteles bejelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja a görög nyelvet vagy annak helyettesítésére rendelt tárgyakat fogja-e tanulni. E tekintetben figyelmeztetjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a IV. osztályt végzett és az idegen (latin, német) nyelvekben gyengébb (elégséges) tanulókat a görögöt helyettesítő tanfolyamba vétessék fel. Az ilyen tanulók előtt a gyakorlati pályák egész sora nyitva van: minők a jogi, orvosi, mérnöki, bányászati, erdészeti, matematikai és természettudományi, a katonai, a vasuti, postai, távirdai és ezekhez hasonlók.

A görög nyelvet helyettesítő tanfolyamról a görögre és viszont való átlépést akár a tanév elején, akár annak folyamán megengedheti a tanári kar felvételi vizsgálat mellett, de csakis az illető tanulók szüleinek vagy gyámjának kívánságára.

5. A beiratásnál minden tanuló tartozik az iskolai díjakat befizetni; még pedig az első félévi tandíjat 30 kor.-t, felvételi díjat 4 kor.-t, iskolai alapra 2 kor.-t, bizonyítvány, könyvtár és bélyegilletékre 4 kor.-t, országos nyugdíjalapra (az 1894. XXII. t.-cz. 3. §-a szerint) 6 kor.-t, felszerelési illetékre 2 kor.-t, gyógyilletékre 2 koronát, összesen 50 koronát. A róm. kath. vall. tanulók a külön vallásandíj fizetése alól felmentettek. Az izraeliták iskolai alapra félévenként 2—2 koronát fizetnek. A második félév tandíja 30 korona, mely összeg február 1—15. napjain fizetendő be.

A felvételi díj, az iskolai alap, bizonyítvány és bélyegilleték, felszerelési illeték és az országos nyugdíj-alapra befizetendő összesen 20 koronányi összeg fizetése alól senki sem menthető fel.

XV.

Figyelmeztetés a jövő 1911—1912-ik iskolai évre.

1. A jövő tanév 1911. szeptember hó 1-ső napján kezdődik.
2. A javító, pótló és felvételi vizsgák 1911. évi augusztus 30. és 31. napján tartatnak meg.

3. A beiratás szept. hó 1—4-ig tart. Szeptember 5-én lesz a tanév ünnepélyes megnyitása.

4. A beiratásnál minden tanuló tartozik atyjával vagy annak helyettesével megjelenni és a múlt évi iskolai bizonyítványát, továbbá keresztlevelét, illetőleg születési bizonyítványát, a 12-ik életévüket betöltötték újraoltási bizonyítványukat bemutatni.

A beiratásokra vonatkozólag figyelmeztetnek még a szülők a következőkre:

a) A beiratás első napján a helybeli szülők felekezeti külfömség nélkül irathatják be gyermekeiket az I. osztályba.

b) A beiratás három első napján az I. osztályba csak protestáns szülők irathatják be gyermekeiket akár helybeliek, akár vidékiek.

c) Nem protestáns tanulók az I-ső osztályba csak a beírás 3—4-ik napján jelentkezhetnek.

E korlátozásra az ösztönözte az iskola fentartó testületet, hogy a gimnázium első osztályába, rendszerint a törvény által megengedett létszámon felül jelentkeznek s évről-évre megtörténik, hogy a protestáns iskola a felekezetéhez tartozó tanulókat kénytelen visszautasítani az első osztály túlnépessége miatt. Magától értetődik, hogy a II—VIII. osztályokba a más vallásu tanulók ezentul is minden korlátozás nélkül beiratkozhatnak.

A gimnázium alsó osztályába csak olyan növendékek vétetnek fel, a kik 9-ik életévüket már betöltötték, de a 12-ik életévüket meg nem haladták és akik vagy az elemi iskola IV. osztályáról szóló szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal bírnak,

A rendes tandij a gimnázium quaestoránál fizetendő be. A rendkívüli tantárgyak tandiját (lásd alább) az igazgató veszi át.

6. A gimnáziummal összekötött tápintézetbe a tanulók váláskülömbőség nélkül vétetnek fel.

A tápintézeti díj egész évre ebéd és vacsoráért 160 kor. és azonfelül evőeszközre 1 korona. A díj első fele a felvételnél, második fele február 1—15-ig a tápintézeti gondnoknál fizetendő. Azok, a kik szegénységüket hitelesen igazolják, havonként is kifizethetik a tápintézeti díjakat. A tápintézetből kilépni csak a megkezdett félév leteltével lehet.

7. Azok, kik tan- vagy tápintézeti díj- el- vagy leengedése-re szorgalmuk és anyagi helyzetüknél fogva igényt tarthatnak, iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal, esetleg adókönyvecskével felszerelt kérvényüket legkésőbb 1911. augusztus hó 20-ig a nagytiszt és tek igazgató-tanácsához czimezve az igazgatóságnál nyujtsák be. A második félév tan- vagy tápdíjának elengedéseért minden tanév február hó 8-ig újból kell folyamodni. Ezen második folyamodványhoz csupán azok mellékelik szegénységi bizonyítványukat, a kik az első félévben kedvezményben nem részesültek, az első félév kedvezményesei az első félév értesítőjét mutatják be.

Az elkésett vagy teljesen fel nem szerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

8. A rendes tantárgyak mellett gondoskodtunk arról, hogy a francia nyelv, német társalgási nyelv, szabadkézi rajz, gyorsírászat és vivás az önként vállalkozóknak taníttassék. A francia és német nyelv tandija egy iskolai évre 20—20 korona, a szabadkézi rajz 10 korona, a vivás (egy tanfolyam 6 hó) 20 korona. Mindezek a díjak félévi előleges részletekben az igazgatónál fizetendők. Rég érzett hiányon óhajtunk segíteni az által, hogy a rendkívüli tárgyak sorába felvettük a szakszerű *zenetanítást* is. A vonós hangszerek tanítására rendszeres tanfolyam nyílik meg, melyre felvétetnek kezdők és haladók. A tanfolyam tanár-elnöke Pásztori Gyula, vezetője pedig *Laffersz Sándor* áll. isk. tanító ur, ki hetenként 4 órán fogja a tanítást végezni. Tandij egész évre 20 korona, mely félévi részletekben fizetendő. A tanfolyam azonban csak az esetben nyílik meg, ha arra legalább 20 tanuló jelentkezik.

9. A főgimnázium növendékei csak az igazgató helybenhagyása mellett fogadhatnak szállást annyival is inkább, mivel

csak azon lakosok vannak jogosítva tanulók tartására, kiknek szállását az igazgató és az iskolai orvos megvizsgálta és ugy egészségügyi, mint erkölcsi tekintetben kifogástalannak találta. Azon helyekről, melyek bármi tekintetben kifogás alá esnek, a tanulók évközben is elhelyezendők. A tanulók elhelyezése tekintetében a legnagyobb óvatosságot ajánljuk a szülőknek, mert tapasztalati tény, hogy a tanulóknak a tanulmányokban való elmaradását nagyrészt a hiányos felügyelet okozza.

10. Minden tanuló az első félév végén „Értesítőt” kap, melyet a szülők vagy azoknak helyettesei aláírnak és legkésőbb 30 nap alatt az osztálytanárnak visszaküldenek. Ez által hivatalosan vesznek tudomást gyermekeiknek illetőleg gyámoltjaiknak magaviseletéről és előmeneteléről.

11. Az érettségi-, pótló- és javító vizsgálatok ez idén a miskolci ref. főgimnáziumban tartatnak meg. A rimaszombati főgimnázium részéről e vizsgálatra utasított itjak kellőképen felszerelt folyamodványaikat augusztus hó 20-ig a miskolci ref. főgimnáziumhoz nyujtsák be.

12. Olyan tanulóknak, kik egy kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, a tanári kar megengedheti, hogy a jövő iskolai év kezdetén javító vizsgálatot tehessenek, de csakis abban az intézetben, a hol tanultak. Ezen javító vizsgálat díja 2 korona. Azon tanulók, kik két tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, mélt. főtiszt. Fejes István püspök urhoz czimzett kérvényüket a bizonyítvánnyal együtt augusztus hó 10-ig az igazgatósághoz nyujtsák be felterjesztés végett.

E vizsgálat díja két tárgy után 4 korona.

A ki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot az javító-vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható.

Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem tehetné, a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló-vizsgálati engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy orvosi bizonyítvány melléklendő. A pótló-vizsgálat díjtalan.

13. A testgyakorlás, mértani rajz (technikai része) és szépírás tanulása alól való felmentést kérő tanulókat az iskola orvosa fogja megvizsgálni. A felmentést az orvos véleménye alapján az igazgató adja meg.

14. Minden tanuló köteles az előirt tankönyveket, író- és rajzeszközöket beszerezni. Figyelmeztetjük a t. szülőket és tanu-

lókat, hogy csakis az új tantervhez alkalmazott legújabb kiadású tankönyvek használhatók, továbbá, hogy úgy az új, mint a használt tankönyveket, saját érdekében, a helybeli könyvkereskedők útján szerezzék be, miután az esetleges tévedések ilyen módon könnyen és azonnal helyrehozhatók.

Szegénysorsu, jó tanulók a segélykönyvtárból ingyen kaphatnak könyveket, amelyek az év végén visszaadandók. Ebbeli kérvények 1911. szeptember 1-ig dr. Wallentinyi Dezső tanár urnak adandók be minden melléklet nélkül.

15. Értesítjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a tápintézetbe járó tanulók szállást mosással, fűtéssel, világítással, takarítással, reggelivel és uzsonnával a kívánalmak szerint havonta 16—24 koronáig kaphatnak megbízható házaknál, míg teljes el látásért havonként 30—70 korona fizetendő.

Az eljárás egyszerűsítése és esetleges visszaélések elkerülése céljából arra kérjük a t. szülőket és gyámokat, hogy fizetésbeli kötelezettségeiknek ne gyermekeik útján tegyenek eleget, hanem a *tandijakat egyenesen Kerekes Dezső* quaestor, a tápintézeti díjakat pedig *Horváth Zoltán* ephorus czimére küldjék be.

Az igazgatóság.

XVI. Tantárgyfelosztás az 1911—12-ik évben.

Sorsz.	Név	Tantárgy	Heti órasz.	Osztályfőnök
1	Czinke István Gyürky Pál...	Vallás I—VIII. Vallás I—VIII.	16 16	
2	Bodor István	Történelem III. 3, IV. 3, VIII. 3. Latin VI. 5. Görög pótló VI. 3.	17	
3	Horváth Albert	Latin I. 6, V. 6. Magyar I. 5, III. 4.	21	o. f. V.
4	Horváth Zoltán	Természettud. I. 2, II. 2, IV. 3, V. 3, VI. 3. Földrajz II. 3. Görögpótló VII. 3.	19	o. f. VI.
5	Kerekes Dezső	Számítan II. 4, IV. 3, VI. 4, VIII. 2. Fizika VIII. 4.	17	o. f. VIII.
6	Komáromy Géza...	Latin III. 6, VII. 5. Magyar IV. 4. Görögpótló V. 3.	18	o. f. VII.
7	Lenner Gyula	Görög V. 5, VI. 5, VII. 5, VIII. 4.	19	
8	Loysch Ödön	Történelem V. 3, VI. 3, VII. 3. Földrajz I. 3. Német III. 4, IV. 3.	19	

Sorsz.	N é v	T a n t á r g y	Heti óra sz.	Osztályfőnök
9	Marton István	Német V. 3, VI. 3, VII. 3, VIII. 3. Latin IV. 6.	18	tanárkari jegyző o. f. IV.
10	Pásztori Gyula	Számítan I. 4, III. 3, V. 3, VII. 3. Fizika VII. 4. Fiz. földrajz III. 2.	19	o. f. III.
11	Schwalm Nándor	Rajz. geom. I. 3, II. 3, III. 2, IV. 2. Gp. rajz V. 2, VI. 2, VII. 2, VIII. 2. Szépirás I. 1, II. 1.	20	o. f. I.
12	Dr. Veress Samu	Magyar VII. 3, VIII. 3. Philosophia VIII. 3. Görögpótló VIII. 2.	11	igazgató
13	Dr. Wallentinyi Dezső	Magyar II. 5, V. 3, VI. 3. Latin II. 6, VIII. 4.	21	o. f. II.
14	Sz. Benedek Gyula	Torna I—VIII. játék I—VIII.	16 4	

XVII.

A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban használható tankönyvek jegyzéke az 1911—12. tanévben.

Vallás.

- I. oszt. Kovácsi Sándor: Bibliai vallástan (ref.) — Bereczky Sándor: Bibliai ismertetés I. rész, az Ószövetség (ág. ev.)
 II. oszt. Kovácsi Sándor: Bibliai vallástan (ref.) — Bereczky Sándor: Bibliai ismertetés I. rész, az új-szövetség (ág. ev.)
 III. oszt. Kovácsi Sándor: Keresztyén hittan (ref.) — Bereczky Sándor: Ker. egyháztörténet (ág. ev.)
 IV. oszt. Kovácsi Sándor: Ref. hittan (ref.) — Bereczky Sándor: Ker. hit- és erkölcsstan (ág. ev.)
 V. oszt. S. Szabó József: Egyháztörténet a reform.-ig (ref.) — Batizfalvy—Bereczky: Bibliai ismertetés (ág. ev.)
 VI. oszt. Kovácsi Sándor: A ker. egyház története a ref.-tól máig (ref.) — Pálffy József: A ker. egyház története (ág. ev.)
 VII. oszt. Szöcs Farkas: Ker. vallás- és erkölcs tudomány (ref.) — Pálffy József: A magyar prot. egyh. története (ág. ev.)
 VIII. oszt. Jármay: Magy. prot. egyháztörténet (ref.) — Zsilinszky—Bereczky: Ker. hit- és erkölcsstan (ág. ev.)

Magyar nyelv.

- I. oszt. Császár—Váczy: Magy. Olvasó. — Szinnyey J.: Magyar Nyelvtan.
 II. oszt. Császár—Váczy: Magyar Olvasó. — Szinnyey J.: Magyar Nyelvtan.
 III. oszt. Szinnyei József: Rendszeres magyar nyelvtan. — Császár—Váczy: Magyar Olvasó.
 IV. oszt. Góbi Imre: Stilisztika. — Lehr Albert: Arany Toldija.

- V. oszt. Góbi Imre: Rhetorika.
VI. oszt. Négyessy: Poetika.
VII. oszt. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története I. k.
VIII. oszt. Beöthy Zsolt: A magyar irodalom története II. k.

Latin nyelv.

- I. oszt. Schuster Alfréd: Elemi latin nyelvtan.
II. oszt. Geréb—Morvay: Kis latin nyelvkönyv.
III. oszt. Roseth: Mondattan, Faedrus meséi, Cornelius: életrajzok.
IV. oszt. Hittrich Ödön: Julius Caesar, Cserép József: Ovidius Methamorphoseon libri. Roseth: Alaktan és Mondattan, Roseth: Stilus gyakorlatok I. rész.
V. oszt. Cserép József: Szemelvények P. Ovidius műveiből, Zsámboky: Cicero De imperio Gn. Pompei, Horváth—Wagner: Latin régiségtan.
VI. oszt. Kalmár: Szemelvények Liviusból, Cserép J.: Szemelvények Vergiliusból, Horváth—Wagner Római régiségtan.
VII. oszt. Sallustius: Catilina, Cicero: Verres IV., Horváth—Wagner: Régiségtan.
VIII. oszt. Wirth Gyula: Szemelvények Quintus Horatius Flaccus műveiből. Gyomlay: Taciti Annales.

Német nyelv.

- III. oszt. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv I. köt.
IV. oszt. Endrei Ákos: Német nyelvkönyv I. köt.
V. oszt. Endrei Ákos: Német Nyelvkönyv II. köt.
VI. oszt. Endrei Ákos: Német Nyelvkönyv II. köt.
VII. oszt. Hirn—Paulay: Német irodalmi olv. könyv VII. oszt. számára.
VIII. oszt. Hirn—Paulay: Német irod. olv. könyv VIII. osztály számára.

Görög nyelv.

- V. oszt. Dóczi Imre: Görög olvasó és gyakorló. — Dóczi Imre: Görög nyelvtan I. r.
VI. oszt. Dr. Maywald József: Görög gyakorló és olvasó II. r. — Dóczi I.: Görög nyelvtan I. r.
VII. oszt. Kempf József: Homeros: Odyssea. — Dr. Geréb József: Szemelvények Herodotos műveiből.

- VIII. oszt. Kempf J.: Homeros: Ilias. — Dr. Geréb József: Szemelvények.

Görögpótló irodalom.

- V. oszt. Szerelemhegyi: Görög hitélet és régiségtan. — Kemenes: Homeros Iliásza.
VI. Badics: A görög lyrai költészet fejlődése s a magyar classicus költészet története.
VII. oszt. Szilasi: Thukydides. — Földi: Demosthenes. — Badics: Magyar irod. olvasmányok III. — Schill: A görög irod. története.
VIII. oszt. Schill Salamon: A görög irodalom története. — Alexander Bernát: Szemelvények Platon és Aristotelesből. — Badics Ferencz: Magyar irodalmi olvasmányok IV. k. — Morvai Gerecze: A képzőművészet története.

Történelem.

- III. oszt. Szadeczky Lajos: Magyar orsz. tört. a mohácsi vészig.
IV. oszt. Szadeczky Lajos: Magyar orsz. tört. a mohácsi vésztől máig.
V. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem I. ó-kor.
VI. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem II. középkor.
VII. oszt. Mika Sándor: Világtörténelem III. új-kor.
VIII. oszt. Kiss Lajos: Magyar orsz. oknyomozó története.

Földrajz.

- I. oszt. Dr. Némethy Károly: Magyarország földrajza.
II. oszt. Dr. Némethy K.: Europa, Ázsia, Afrika földrajza.
III. oszt. Dr. Némethy K.: Földrajz.

Mennyiségtan.

- I. oszt. Dr. Lévai Ede: Számтан.
II. oszt. Dr. Lévai Ede: Számтан.
III. oszt. Dr. Lévai Ede: Számтан.
IV. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra.
V. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos: Geometria.
VI. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos: Geometria.

VII. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos:
Geometria.

VIII. oszt. Fr. Kiss Károly: Algebra. — Dr. Sárkány Lajos:
Geometria.

Fizika.

VII. oszt. Dr. Kovács Zoltán: Fizika.
VIII. oszt. Dr. Kovács Zoltán: Fizika.

Természetrájk.

I. oszt. Szilády Zoltán: Kis Természetrájk. I.
II. oszt. Szilády Zoltán: Kis Természetrájk II.
IV. oszt. Szerényi: Növénytan.
V. oszt. Szerényi: Állattan.
VI. oszt. Reichenhaller: Chemia és mineralogia.

Philosophia.

VIII. oszt. Szitnyai: Lélektan és Logika.

Rajzoló geometria.

I. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria I. r.
II. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria II. r.
III. oszt. Dr. Horti Henrik: Rajz. geometria III. r.
IV. oszt. Dr. Gerevich Emil: Rajz. geometria III. r.

TARTALOM.

	Oldal.
I. Kubinyi Aladár — — — — —	3
II. Igazgatói jelentés — — — — —	6
a) Kormányzás — — — — —	14
b) Beírás, a tanítás menete, egészségügy — — — — —	16
c) Iskolai ünnepélyek — — — — —	18
d) Alapítványok és adományok — — — — —	19
III. Tanulmányi kirándulások — — — — —	21
IV. A főgimnázium kormányzata:	
Főhatóság — — — — —	23
Igazgató-Tanács — — — — —	23
V. Tanári testület — — — — —	24
VI. Bevégzett tananyag az 1910—11. tanévben — — — — —	26
VII. Ifjusági körök és egyesületek:	
A „Tompai-önképzőkör“ — — — — —	43
„Pósa-önképzőkör“ — — — — —	45
„Bethlen Gábor-kör“ — — — — —	46
Ifjusági sakk- és olvasó-kör — — — — —	47
Ifjusági dalkör — — — — —	47
Hegedű tanfolyam — — — — —	47
Torna-kör — — — — —	48
Vívó-kör — — — — —	49
Ifjusági gyámintézet — — — — —	49
VIII. Taneszközök:	
Tanári könyvtár — — — — —	51
Érem- és régiségtár — — — — —	58
Ifjusági könyvtár — — — — —	58
Ifjusági kölcsönkönyvtár — — — — —	59
Természetrájk muzeum — — — — —	61
Physikai muzeum — — — — —	62

Földrajzi szertár — — — — —	62
Rajz szertár — — — — —	62
Torna szertár — — — — —	62
Szemléltető képek — — — — —	62
IX. Házi tornaverseny — — — — —	63
X. Ösztöndíjak és jutalmak:	
Ösztöndíjak — — — — —	64
Könyvjutalmat kaptak — — — — —	66
A házi tornaverseny alkalmából — — — — —	68
Tandíj kedvezményben részesültek — — — — —	68
Tápdíjkedvezményben részesültek — — — — —	69
XI. Érettségi vizsgálat — — — — —	71
XII. A tanuló ifjuság névsora és általános osztályzata —	73
XIII. Statisztikai kimutatások:	
A tanulók számának alakulása — — — — —	86
A vizsgálatot tett tanulók vallása és magaviselete —	87
A vizsgálatot tett tanulók előmenetele — — — — —	87
A vizsgálatot tett tanulók nyelvismerete — — — — —	88
A vizsgálatot tett tanulók honossága — — — — —	89
Megbetegedések, mulasztások — — — — —	89
Az összes beírt tanulók életkora 1910. decz. 31-én —	90
XIV. Tápintézet — — — — —	91
XV. Figyelmeztetés a jövő 1911—12-ik iskolai évre —	94
XVI. Tantárgyfelosztás az 1911—12. évben. — — — — —	99
XVII. A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban használó landó tankönyvek jegyzéke az 1911—12. tanévben	101